

Vragen van de raad

Datum	11 februari 2022
Naam raadslid	
Fractie	GroenLinks
Registratienummer	RV22.011
Portefeuillehouder(s)	Sebastian Dinjens

Onderwerp: Lozen van kolen en ijzererts in zee door Tata Steel (n.a.v. *IJmuider Courant*)

Toelichting bij de vragen:

De fractie van GroenLinks is geschokt door de berichtgeving in de *IJmuider Courant* van vandaag, 11 februari 2022, over het lozen van giftige stoffen door Tata Steel in zee. Onderzoek van de krant wijst uit dat het bedrijf zich niet aan de milieuvorschriften houdt doordat kolenboten grote hoeveelheden steenkool en ijzererts in zee morsen en lozen. Het bedrijf zou dit afkopen bij de reders en bemanning. Dit terwijl het in zee storten van industriële grondstoffen verboden is op grond van Nederlandse en Europese wetgeving, vergunningen en internationale verdragen. Een schipper die met een besmeurd dek wegvaart, is volgens Nederlandse regelgeving zelfs al strafbaar. Onze fractie wil het college daarom de volgende vragen stellen:

Vraag 1

Bent u op de hoogte van deze praktijken?

Antwoord

Het College vindt de berichtgeving in de *IJmuider Courant* van 11 februari 2022 zeer zorgelijk. Het bericht geeft de indruk dat er structureel aanzienlijke hoeveelheden steenkool en ijzererts worden gemorst en geloosd in het water en in zee. Van deze praktijken was het college niet op de hoogte. Wel was bekend dat bij het lossen incidenteel steenkool wordt gemorst. De ODNZKG (verantwoordelijk voor VTH op land) heeft dit geconstateerd en heeft een boete/dwangsom opgelegd aan Tata Steel. Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is het bevoegd gezag voor zeeschepen. De handhaving is belegd bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Vanuit het ILT hebben wij geen bericht ontvangen over dit soort lozingen.

Vraag 2

Is dit volgens u toegestaan?

Antwoord

Voor wat betreft het morsen van steenkool bij het lossen op land, geldt dat dit in strijd is met de vergunning. Aan boord van zeeschepen is het Internationaal verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen 1973, zoals gewijzigd door het Protocol van 1987 daarbij (MARPOL 73/78) en de bijbehorende Annexen van toepassing. Hierin wordt ook beschreven hoe een zeeschip om moet gaan met ladingrestanten en scheepsafval.

In beginsel moeten ladingrestanten zoveel mogelijk worden verzameld (bijeengeveegd) en bij de lading worden gevoegd. In bepaalde gevallen, onder bepaalde voorwaarden is het toegestaan dat ladingrestanten in zee worden geloosd. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen stoffen die schadelijk voor mariene milieu zijn en niet-schadelijk zijn voor het mariene milieu.

Voor de toepassing van de MARPOL geldt de Noordzee als een special gebied, dat extra beschermd wordt door strenge voorschriften voor het lozen van ladingrestanten. Binnen 12

nautische zeemijlen van de dichtstbijzijnde kust is het lozen van ladingrestanten (al dan niet schadelijk) verboden. In de havens in de gemeente Velsen geldt ook de Waterwet. Hierin is een algemeen verbod opgenomen voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam.

Vraag 3

Kunt u aangeven wie hiervoor volgens u primair verantwoordelijk is, de reders of Tata Steel?

Antwoord

De inrichtinghouder (Tata Steel) en gezagvoerder (rederij) hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij het zoveel mogelijk voorkomen van verontreiniging van het oppervlaktewaterlichaam.

Vraag 4

Faiza Oulahsen, hoofd Klimaat en Energie bij Greenpeace, spreekt van een "crimineel milieudelict" en geeft aan dat het giftige steenkoolgruis erg gevaarlijk is voor de natuur en dieren. Bent u het met ons eens dat deze praktijken zeer schadelijk zijn voor de biodiversiteit en dat ze de overstap naar een bedrijfsvoering zonder steenkool extra urgent maken?

Antwoord

Het is aannemelijk dat dit soort lozingen schade aan het milieu toebrengen. Het is een reden voor het college om de overstap naar een duurzame productie van staal te ondersteunen.

Vraag 5

Welke organisatie is hier bevoegd gezag?

Antwoord

Het betreft een complex stelsel van bevoegdheden.

Ten aanzien van TATA-steel zijn Gedeputeerde Staten bevoegd gezag die de VTH taken hebben belegd bij Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Ten aanzien van zeeschepen is het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat het bevoegd gezag en de handhaving ligt bij de Inspectie Leefomgeving en Transport

Ten aanzien van de Waterwet is ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bevoegd gezag en handhaving vindt plaats door Rijkswaterstaat.

Afhankelijk van waar het morsen of lozen van kolen/erts exact plaatsvindt, is een van bovenstaande partijen aan zet.

Vraag 6

De krant meldt dat de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied Tata Steel voor het lozen van grondstoffen in het water een dwangsom van tweeduizend euro per keer kan opleggen, maar dat inspecteurs als zij verschijnen vooralsnog geen overtredingen constateren. Bent u het met ons eens dat hier vaker op moet worden gecontroleerd, zo nodig met drones zoals de krant ook heeft gedaan? En kunt u aangeven of er een maximum aantal dwangsommen is vastgelegd, voordat wordt overgegaan tot strengere maatregelen? Zo ja, welke maatregelen kunnen dat zijn?

Antwoord

Inspecteurs van de ODNZKG controleren regelmatig ter plaatse. Onlangs is een dwangsom opgelegd voor het ongeoorloofd 'morsen' van steenkool bij het lossen. Het doel van de dwangsom in deze is om de overtreder te bewegen het morsen van steenkool bij het lossen te voorkomen. De ODNZKG zal dit blijven volgen. Indien nodig zullen nieuwe dwangsommen worden opgelegd en/of

het dwangsombedrag worden verhoogd. De manier waarop de ODNZKG het toezicht vorm geeft, laat het college aan hen over.

Vraag 7

Er wordt in de krant gesproken over een 'eigen' havenverordening van Tata Steel. Het betreft hier echter grondgebied van de gemeente Velsen. In hoeverre kan de gemeente een rol spelen in het strenger maken van dergelijke regels?

Antwoord

In de wateren van de gemeente Velsen is de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 van kracht. Deze is ook van toepassing op schepen die aan de kades van TATA-staal zijn afgemeerd. Voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam is primair de Waterwet van toepassing. In deze landelijke wet is reeds een verbod opgenomen voor het brengen van stoffen in het oppervlaktewaterlichaam (zie vraag 2).

Secundair is de Regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied 2019 van toepassing. Vanuit de gemeente staan we in nauw contact met de ODIJ. Zij adviseren ons in kwesties als deze en treden namens de gemeente op als bevoegd gezag. Voor die zaken waarin de gemeente niet primair het bevoegd gezag heeft, wenden we onze invloed maximaal aan om het bevoegd gezag (ODNZKG, ILT, Rijkswaterstaat) te bewegen passende maatregelen te nemen.

Vraag 8

Welke verdere acties onderneemt u om dergelijke uitwassen te voorkomen?

Antwoord

In aanvulling op het antwoord op vraag 7, werkt het college met betrokken partijen aan het verminderen en voorkomen van milieuvervuiling. Enerzijds door Tata Steel te bewegen om op korte termijn maatregelen te treffen die het milieu ontlasten zoals verwoord in de Roadmap+. Anderzijds door in te zetten op het omschakelen naar een duurzame productie van staal via DRI technologie en waterstof.

Wij zien graag de beantwoording van onze vragen binnen 15 dagen tegemoet, met tussenkomst van de griffie.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 12 mei 2022 09:26
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]

Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid IJmond 18 mei 2022
Bijlagen: 0. Agenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 18 mei 2022.docx; 1. verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid 26 januari 2022.pdf; 2. Termijnagenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 18 mei 2022.pdf; 3. brief KOM, Oproep Kinderen en Tata Steel, aan dhr Olthof Gedeputeerde Staten N-H.pdf; 4. Brief aan PS over Tata Steel en route richting groen staal.pdf; 5. Brief OD NZKG aan IW Knellende wet- en regelgeving 01042022 met bijlagen.pdf; 6. Brief aan PS over uitkomsten beoordeling Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020-2025.pdf

Beste leden van het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond,

Hierbij stuur ik u de stukken voor het bestuurlijk overleg, dat op 18 mei van 16:00 tot 17:30 plaats vindt. Het betreft een fysiek overleg, op de Dreef in Haarlem, Commissiekamer 1 (dit is dus het oude gebouw rechts). Indien u nog vragen heeft hoor ik dit graag.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid / secretaris bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond

[REDACTED]

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Uw contactpersoon

[REDACTED]

BEL/OMB

[REDACTED]

[REDACTED]

Verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond: 26 januari 2022

1|1

Aanwezig: gedeputeerde Olthof (provincie Noord-Holland), wethouder Dinjens (gemeente Velsen), wethouder Steijn (gemeente Velsen), wethouder Özütok (gemeente Beverwijk), wethouder Schoorl (gemeente Heemskerk), mevrouw [REDACTED] OD NZKG), de heer [REDACTED] (OD IJmond), de heer [REDACTED] (Veiligheidsregio Kennemerland, GGD Kennemerland).

Ambtelijke ondersteuning: de heer [REDACTED] (Programmamanager Tata Steel, provincie Noord-Holland), mevrouw Meijer (provincie Noord-Holland en secretaris van het bestuurlijk overleg) en de heer [REDACTED] (gemeente Velsen).

Terugblik op publicatie derde gezondheidsonderzoek IJmond

Leden van het BO Industrie en Gezondheid IJmond hebben teruggeblikt op de publicatie van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM in de IJmond. Er is nogmaals benadrukt hoe belangrijk samenwerking is, ook met het Rijk, ieder vanuit haar eigen rol en verantwoordelijkheid. Ook is er nogmaals benadrukt dat het belangrijk is dat er meer inzicht komt wanneer bepaalde stappen gezet gaan worden, en dus zo veel mogelijk concrete, stevige afspraken worden gemaakt met Tata Steel.

Er zijn in het bestuurlijk overleg van 26 januari geen besluiten genomen. Het overleg had met name het karakter van terugblik (zie agendapunt 3) en het delen van informatie.

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan het College van Gedeputeerde Staten
Provincie Noord-Holland
T.a.v. de heer J. Olthof
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Per e-mail verzonden naar [REDACTED]

Betreft: De belangen en rechten van kinderen in relatie tot uitstoot van Tata Steel locatie IJmuiden

Pagina 1/3

Datum

6 april 2022

Onderwerp

Belangen en rechten van kinderen

Ons nummer

1670245

Uw brief

-

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

Mw [REDACTED]
[REDACTED]

Geachte heer Olthof,

Over de uitstoot van Tata Steel IJmuiden en de negatieve gevolgen hiervan voor de omgeving zijn door het RIVM verschillende rapporten gepubliceerd. Daarnaast heb ik als Kinderombudsman signalen ontvangen over dit thema. Om deze redenen heb ik een inventarisatie uitgevoerd om te zien in hoeverre de belangen van kinderen aan bod komen rond dit thema. Als Kinderombudsvrouw is het mijn rol te bevorderen dat kinderrechten worden nageleefd. Daarom richt ik mij tot u met de volgende oproep. Ik roep u hierbij op zich meer in te spannen om het recht van kinderen op een goede ontwikkeling - waaronder het recht op gezondheid - te beschermen in de omgeving van uitstoot van Tata Steel locatie IJmuiden. Daarmee roep ik u op de belangen van deze kinderen in relatie tot het onderwerp structureel te onderzoeken en mee te wegen. Hieronder licht ik dit verder toe.

Bescherming gezondheid kinderen

Uit rapporten van het RIVM blijkt dat de uitstoot van Tata Steel negatieve impact heeft op de gezondheid van omwonenden.¹ Zo ook op de gezondheid van kinderen. De overheid heeft in het algemeen een verantwoordelijkheid in de bescherming van de gezondheid van burgers. Voor kinderen geldt daar bovenop dat de overheid zich op grond van het Kinderrechtenverdrag maximaal moet inspannen om de brede ontwikkeling van kinderen, waaronder de gezondheid van kinderen te beschermen. Gezondheid is één van de zeven elementen² die belangrijk zijn voor een brede ontwikkeling van kinderen naar volwassenheid. Deze zeven elementen moeten volgens het Kinderrechtenverdrag gezamenlijk worden onderzocht en meegenomen in voorgenomen wetgeving en beleid en in elke individuele beslissing die impact hebben op de ontwikkeling en het welzijn van kinderen.

¹ <https://www.rivm.nl/publicaties/onderzoek-herkomst-van-neergeedaald-stof-en-stoffen-in-de-lucht-in-ijmond-regio>

<https://www.rivm.nl/nieuws/stof-in-ijmond-bevat-veel-pak-en-metalen>

<https://www.rivm.nl/publicaties/depositieonderzoek-ijmond-2020-monstername-analyse-en-risicobeoordeling-van-pak-en>

<https://www.rivm.nl/nieuws/grafietregen-ongewenst-voor-gezondheid>

<https://www.rivm.nl/tata-steel/overzicht-rapporten-gezondheid-in-ijmond>

² 1) identiteit van het kind, 2) mening van het kind over de situatie en te nemen beslissing, 3) behoud van de gezinsomgeving en belangrijke contacten, 4) zorg, bescherming en veiligheid, 5) kwetsbare kinderen of bijzondere situaties, 6) recht op gezondheid en 7) recht op onderwijs.

Kinderombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63

info@kinderombudsman.nl

www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

Belangen en rechten van kinderen niet voldoende onderzocht en meegewogen

Pagina 2/3

Ik heb een inventarisatie uitgevoerd om te zien in hoeverre de belangen van kinderen en daarmee hun rechten aan bod komen rond het thema van de uitstoot van Tata Steel IJmuiden. Uit gesprekken met betrokkenen vanuit Provincie Noord-Holland, ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en enkele IJmondgemeenten en uit openbare documenten en onderzoeken over Tata Steel is mij gebleken, dat dit onvoldoende het geval is. Er is mij niet gebleken, dat de belangen van kinderen op alle voornoemde zeven elementen structureel worden onderzocht en meegewogen. Met andere woorden: mij is niet gebleken dat er voldoende specifieke aandacht is voor de positie van kinderen rond dit thema. Dat baart mij zorgen, omdat het gezondheidsvraagstuk rondom Tata Steel zowel direct als indirect impact heeft op verschillende facetten van het leven van kinderen in die omgeving.

Ons nummer
1670245**Wat ik van u vraag**

Gezien het bovenstaande vraag ik u in relatie tot het vraagstuk rond de uitstoot van Tata Steel vestiging IJmuiden:

- in lijn met artikel 3 Kinderrechtenverdrag en General Comment (GC) 14³ in wetgeving, beleid en individuele beslissingen over dit vraagstuk alle zeven elementen, die essentieel zijn voor de ontwikkeling van kinderen, te onderzoeken en mee te wegen. U kunt hierbij gebruikmaken van de handreiking⁴ die de Kinderombudsman hiervoor heeft ontwikkeld;
- zich maximaal in te spannen om - in lijn met artikel 24 Kinderrechtenverdrag - specifiek de gezondheid van kinderen in de regio te beschermen.

Toelichting

Het Kinderrechtenverdrag bepaalt dat bij besluiten die impact hebben op het leven van kinderen hun belangen voorop staan (artikel 3 lid 1). Deze belangen zien toe op een gunstige ontwikkeling tot volwassenheid (artikel 6). Voor het vaststellen van hun ontwikkelingsbelang is het noodzakelijk om de visie van kinderen wiens leven door het besluit geraakt wordt te horen en hieraan passend gewicht toe te kennen (artikel 12). Tenslotte heeft elk kind recht op de best mogelijke gezondheid en gezondheidszorgvoorzieningen (artikel 24).

Volgens het Kinderrechtencomité⁵ moeten de volgende zeven elementen altijd worden meegenomen om het belang van het kind te onderzoeken.⁶ Het gaat hierbij om de volgende elementen: 1) identiteit van het kind, 2) mening van het kind over de situatie en te nemen beslissing, 3) behoud van de gezinsomgeving en belangrijke contacten, 4) zorg, bescherming en veiligheid, 5) kwetsbare kinderen of bijzondere situaties, 6) recht op gezondheid en 7) recht op onderwijs.

³ In artikel 3 van het Kinderrechtenverdrag staat dat bij alle maatregelen die kinderen betreffen, het belang van het kind voorop moet staan. In het 14e General Comment worden handvaten gegeven voor welke mogelijkheden je hebt om te beoordelen en vast te stellen wat in het belang van het kind is.

⁴ <https://www.kinderombudsman.nl/publicaties/brochure-het-beste-besluit>

⁵ Het Kinderrechtencomité houdt toezicht op de naleving van het Kinderrechtenverdrag en de facultatieve protocollen door Staten. Dit doet het Comité door de rapportages te bestuderen die het toegestuurd krijgt, daarover met landen in gesprek te gaan en aanbevelingen te doen.

⁶ Zie hiervoor General Comment nr. 14 over het belang van het kind (CRC/C/GC/14). De Kinderombudsman heeft op basis hiervan een stappenplan ontwikkeld: In vier stappen naar het beste besluit voor het kind.

Uit onderzoek⁷ blijkt dat de uitstoot van Tata Steel in ieder geval impact heeft op het element 'recht op gezondheid'. De invloed op de ontwikkeling van kinderen kan echter verder gaan dan alleen de gezondheidsrisico's die zij lopen. Denk daarbij aan de mogelijke druk op de gezinssituatie door de kans op gezondheidsklachten van ouders en van andere volwassenen die voor het kind belangrijk zijn. Kinderen ervaren mogelijk ook stress en spanning van henzelf of hun ouders en andere volwassenen, omdat zij hun directe leefomgeving als ongezond en onveilig ervaren. Het gevolg kan zijn dat ouders, daardoor minder beschikbaar zijn voor hun kinderen en kinderen concentratie en spanningsklachten krijgen, hetgeen weer invloed heeft op hun prestaties op school.

Tijdens een Webinar met Tata Steel⁸ is er vanuit de lokale gemeenschap ook aangegeven, dat de ernst van de situatie verder gaat dan alleen risico's op fysieke gezondheid. De situatie lijkt ook van invloed op de sfeer en het leefklimaat in de betrokken gemeenten. Zo werd door meerderen aangegeven dat de tegenstellingen steeds scherper worden: "Je bent voor of tegen Tata Steel", werd opgemerkt. Een gepolariseerde omgeving kan als onveilig ervaren worden door kinderen en ook een slechte invloed hebben op hun ontwikkeling.

Tot slot

Uiteraard ben ik bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
de Kinderombudsvrouw

c.c.

- Mevrouw V. Heijnen, staatssecretaris ministerie van I&W
- Het College van B&W van de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk

⁷ Zie referenties bij voetnoot 1.

⁸ Webinar 'In gesprek met Tata Steel' op 7 feb. 2022.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier [REDACTED]
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

1 | 9

Verzenddatum

30 MAART 2022

Kenmerk

1796357/1796358

Uw kenmerk

Betreft: Tata Steel en route richting groen staal

Geachte leden,

Uw Staten hebben in de vergadering van 7 maart jl. motie M23-2022 aangenomen waarin u ons college vraagt om:

- Voor 1 april 2022 duidelijkheid te bieden m.b.t. de procedures en termijnen voor de afgifte van vergunningen om bij Tata Steel tot groen staal te komen;
- Er bij het Rijk op aan te dringen voorwaarden aan mogelijke subsidieregelingen te verbinden met betrekking tot:
 - Gezondheid;
 - Een termijn te verbinden waarbinnen de DRI gerealiseerd moet zijn en de Kookgasfabriek en de Hoogoven gesloten worden.
- Voor 1 april 2022 duidelijk te maken welke maatregelen in de Roadmap+ wettelijke afdwingbaar zijn;
- Met Tata en het Rijk in overleg te treden om te komen tot harde afspraken aangaande de niet afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ en de daarbij geformuleerde resultaten; waarbij tevens wordt vastgelegd wat de gevolgen zijn als doelen niet - binnen de gestelde termijn- worden behaald;
- De Staten te informeren over de voortgang van de Roadmap+.

Verder zijn tijdens de commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG) van 7 februari jl. enkele toezeggingen gedaan naar aanleiding van het RIVM rapport "Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio" van januari 2022. Dit betreft:

- De vraag waarom de inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) niet is meegenomen in het RIVM rapport.
- Een nadere duiding van het geconstateerde verschil tussen wat er enerzijds in het luchtmeetnet aan Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK) en een aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 1

2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL 0010.03.124 B.08

- Een planning van de RIVM-depositieonderzoeken in 2022.

In deze brief reageren wij op de motie en op de toezeggingen. Tot slot gaan wij in op twee eerdere moties die hier mee samenhangen: M103-2021 "Motie CO₂ opslag versus haalbaarheidsstudie Groen Staal/Zeester" en M102-2021 "Motie Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar bij de bron aanpakken".

Wij verzoeken u deze brief op de B-agenda te plaatsen van de eerstvolgende vergadering van de commissie NLG.

Procedure vergunningverlening groen staal

Voor de nieuwe installaties om groen staal te maken zijn diverse vergunningen, toestemmingen en besluiten noodzakelijk. Wij gaan er vooraan van uit dat de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag is voor het afgeven van de belangrijkste vergunningen in dit traject. Daarnaast zullen waarschijnlijk een aantal onderdelen van andere bevoegde gezagen nodig zijn, waaronder van Rijkswaterstaat.

De vergunningverlening bestaat in hoofdzaak uit een voorbereidende fase die moet resulteren in een vergunningaanvraag door Tata Steel. In de voorbereiding wordt de vergunningaanvraag opgesteld en wordt de Milieu Effect Rapportage (MER) procedure doorlopen. Vanwege het belang van deze ontwikkeling en de diverse benodigde toestemmingen zijn wij met Tata Steel in gesprek over de toepassing van de provinciale coördinatie-regeling (PCR) op dit traject. Met de PCR worden de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten gebundeld. Dit betekent dat er één gecombineerde procedure wordt doorlopen in plaats van verschillende procedures na elkaar. Ook zorgt dit voor een snellere procedure, vooral omdat bij beroep de zaak direct wordt voorgelegd aan de Raad van State (i.p.v. eerst aan de rechtbank). Het besluit tot toepassing van de PCR moet ook in de voorbereidende fase worden genomen.¹

De realisatie van het plan voor groen staal heeft ruimtelijke gevolgen en op sommige onderdelen zal er strijd zijn met de nu geldende bestemmingsplannen. Dit zou wellicht kunnen met een "Provinciaal Inpassingsplan" (PIP) om de benodigde ruimtelijke besluiten samen te bundelen. Of dit instrument (naast coördinatie) nodig is moeten wij nog nader beoordelen. Afhankelijk van de ruimtelijke implicaties is het mogelijk dat andere juridische instrumenten de voorkeur hebben. Onder de Omgevingswet wordt het PIP vervangen voor een zogenoemd "projectbesluit".

¹ Uw Staten hebben eerder een vergelijkbaar besluit over toepassing van deze regeling genomen met betrekking tot het project Everest (kenmerk 1631872/1631893) waarmee het de bedoeling was CO₂ te gaan afvangen bij Tata Steel. Everest gaat niet door; Tata Steel zal een onderbouwde aanvraag moeten indienen waarmee zij om toepassing van de coördinatie-regeling verzoekt, waarop uw Staten (op voorstel van GS) vervolgens een besluit nemen. NB: Onder de Omgevingswet is deze procedure wel anders. Een besluit tot coördinatie wordt dan alleen door GS genomen, dit gaat dan niet meer via PS.

² Er zijn verschillen tussen de PIP en het projectbesluit, maar op hoofdlijnen zijn beide regelingen vergelijkbaar.

Als de vergunningaanvraag is ingediend start de fase van vergunningverlening. Daarbij zijn zienswijzen van derden en vervolgens beroep mogelijk. Dit leidt tot de volgende geschatte planning op hoofdlijnen voor de belangrijkste vergunningen.

Vorbereiding		Vergunning aanvraag	Vergunningverlening		
Q1 2022 - Q4 2023		Q1 2024	Q1 2024 - Q3 2024	Q4 2024	Q4 2024 - Q1 2026
Notitie Reikwijdte en detailniveau (NRD) en Milieu effect Rapportage (MER) (Tata Steel, beoordeling OD NZKG).		Aanvraag vergunning (Tata Steel)	Beoordelen aanvraag, ter inzage leggen ontwerpbesluit, zienswijzen beantwoorden en definitief besluit (OD NZKG)	Beroepstermijn voor derden	Beroepsfase Raad van State
Aanvraag vergunning opstellen, inclusief vooroverleg (Tata Steel/OD NZKG)					
PCR besluit (provincie)	Eventueel PIP/projectbesluit (provincie)				

Toelichting

Dit is een globale planning op hoofdlijnen voor de belangrijkste vergunningen. Verschillende onderdelen kennen meerdere tussenstappen die naar verwachting al dit jaar concreet worden. Wij verwachten in 2022 de eerste formele mededeling in de MER procedure en voor de zomer een aanvraag van Tata Steel tot toepassen van de PCR. Afhankelijk van de exacte planning en vergunningaanvragen door Tata Steel is het mogelijk dat vergunningen voor voorbereidende werkzaamheden (terrein gereed maken, sloop, verplaatsingen etc.) al eerder dan Q1 2024 en/of in aparte procedures worden aangevraagd (en daarmee geen onderdeel zijn van de PCR).

Risico's bij de planning

Het moment van definitieve vergunningverlening (begin 2026) sluit in deze planning aan op de door Tata Steel gepresenteerde planning tijdens de technische briefing in de Tweede Kamer van 23 maart 2022³. Tata Steel geeft aan dat de vergunningen nodig zijn om de nu voorgestelde algehele planning voor groen staal te halen. Deze planning is ambitieus en op dit moment zijn er nog veel onzekerheden. De belangrijkste zijn:

1. In de planning is uitgegaan van een positief besluit over de toepassing van een PCR. Zonder PCR wordt de beroepsfase aanmerkelijk langer.
2. Uitgangspunt is een vergunningaanvraag in Q1 2024. Het is primair aan Tata Steel zelf om dit te realiseren.
3. Voor de fase van het beoordelen van de aanvraag, zienswijzen vragen en beantwoorden en het opstellen van een definitieve vergunning staat in beginsel een termijn van 6 maanden, maar die kan worden opgeschort als er bijvoorbeeld aanvullend onderzoek nodig is. De doorlooptijd van deze processtap is sterk afhankelijk van de kwaliteit en compleetheid van de vergunningaanvraag en van het aantal zienswijzen. Gezien de

³https://omgeving.tatasteel.nl/assets/user/Duurzaamheidsambities/Tweede%20kamer%20briefing_mrt2022.pdf

- complexiteit van het project is de kans op een langere doorlooptijd aanzienlijk.
4. Aanvullend op voorgaand punt is de complexiteit van de vergunningverlening en daarmee de benodigde tijd op dit moment niet precies in te schatten omdat Tata Steel nog geen definitieve keuze heeft gemaakt over de nieuwe configuratie van haar fabriek en het voorziene ruimtebeslag en de benodigde vergunningaanvragen alleen op hoofdlijnen bekend zijn.
 5. Een mogelijk complicerende factor is dat het wettelijk kader waarbinnen deze ontwikkelingen moeten gaan plaatsvinden aan verandering onderhevig is met de komst van de Omgevingswet. Dit heeft meer gevolgen dan enkel de wijziging van een PIP naar een projectbesluit, ook inhoudelijke kaders zullen wijzigen. De verwachting is dat de inhoudelijke besluiten genomen zullen worden onder de Omgevingswet (verwachte datum inwerkingtreding 1 januari 2023).
 6. Bij beroep beslist de Raad van State – bij toepassing van de PCR – in beginsel binnen 6 maanden na ontvangst van de verweerschriften. Dit kan echter worden verlengd als de complexiteit van de zaak daar aanleiding toe geeft. In deze planning is daarom reeds uitgegaan van een jaar, maar ook dat kan langer worden. En de doorlooptijd bij de Raad van State zegt natuurlijk nog niets over een inhoudelijk oordeel van de Raad van State.
 7. Er zijn voldoende financiële middelen nodig voor de benodigde ambtelijke capaciteit. Budgetaanvragen hiervoor volgen.
 8. Naast de financiën is het in de huidige arbeidsmarkt geen gegeven dat er voldoende gekwalificeerd personeel is te vinden.

Een goede vergunningaanvraag is voor de gehele procedure van groot belang. Wij overleggen daarom regelmatig met Tata Steel waarbij wij steeds benadrukken dat, om de procedures straks goed te kunnen doorlopen, we tijdig meegenomen moeten worden in wat Tata Steel verwacht aan te gaan vragen. De komende maanden en jaren moeten stap voor stap de plannen en planning steeds duidelijker worden. Daarnaast werkt Tata Steel aan een participatieplan om de omgeving mee te nemen in de plannen. Ook dit is van invloed, goede participatie en communicatie kan minder zienswijzen en beroepsprocedures tot gevolg hebben.

Verwachte benodigde toestemmingen en besluiten

De gewenste ontwikkeling zal op diverse thema's impact hebben, waaronder emissies naar lucht en water, omgevingsveiligheid, geur, stikstofdepositie en geluid. Daarnaast komt de ontwikkeling ook met een ruimtelijk beslag en zullen sommige bedrijfsonderdelen mogelijk ook (tijdelijk) verplaatst dienen te worden. We verwachten dat in ieder geval benodigd zullen zijn:

- (Aanpassing van de) Wabo-vergunning⁴ voor milieu, bouw en sloop;

⁴ Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

- Vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming;
- Vergunning in het kader van de Waterwet;
- Aanpassingen in de planologische situatie (bestemmingsplan);
- Een plan- en/of project-MER⁵.

Andere randvoorwaarden voor groen staal

Naast een vergunning(aanvraag) zijn er meer randvoorwaarden voor het slagen van de route naar groen staal: Het is niet enkel een kwestie van vergunnen, er zijn meerdere afhankelijkheden.

Op 23 november 2021 is het rapport "Haalbaarheidsstudie klimaat neutrale paden TSN IJmuiden" van Roland Berger (in opdracht van Tata Steel en FNV) gepubliceerd⁶. Het rapport van Roland Berger geeft zicht op de route die Tata Steel voor ogen heeft om staal te produceren met groene waterstof. Zoals in het rapport van Roland Berger staat beschreven zijn er voor de overgang naar staal maken op basis van waterstof verschillende randvoorwaarden, naast de vergunningverlening. Randvoorwaarden op het gebied van financiering en de beschikbaarheid van (infrastructuur voor) voldoende elektriciteit en waterstof liggen voor een belangrijk deel bij het Rijk. U bent hier per brief over geïnformeerd op 6 december 2021 (kenmerk 1744968/1744982).

Voor de realisatie van (infrastructuur voor) voldoende elektriciteit en waterstof moeten ook vergunningverleningsprocedures worden doorlopen, los van de hierboven beschreven procedure voor groen staal bij Tata Steel. Naar verwachting start dit jaar de procedure voor H₂ERMES⁷ waarmee waterstof wordt geproduceerd op het terrein van Tata Steel. En het ministerie van Economische Zaken is het bevoegde gezag om een vergunning te verlenen voor de zogenoemde "waterstofbackbone".

Voorwaarden aan subsidieregelingen

De eerdere haalbaarheidsstudie van Roland Berger⁸ waarin twee verschillende routes voor de verduurzaming van Tata Steel werden vergeleken (eerst met Carbon Capture and Storage en later op basis van waterstof enerzijds en de nu ingezette directe overstap naar de waterstofroute anderzijds) is er mede op verzoek van de provincie Noord-Holland gekomen. Wij blijven hier aandacht voor houden en zetten ons, zoals uw motie vraagt, er voor in dat bij (subsidies voor) de overgang naar staalproductie op basis van waterstof ook oog is voor de effecten voor de (gezonde) leefomgeving. Wij gaan er vanuit dat bij subsidieverlening door het Rijk voor de realisatie van de groen staal inderdaad termijnen worden gehanteerd waarbinnen de benodigde installaties gerealiseerd moeten zijn. Dit is gebruikelijk bij dergelijke subsidieverleningen. De sluiting van de Kookgasfabriek 2 en een

⁵ Milieu Effect Rapportage

⁶ https://omgeving.tatasteel.nl/assets/user/Nieuws/bijlages%20bij%20nieuws/211118_TSN_Klimaatneutrale_paden_Eindrapport_vF.pdf

⁷ <https://h2ermes.nl/>

⁸ <https://omgeving.tatasteel.nl/nieuws/2021/haalbaarheidsonderzoek-duurzame-toekomst-tatasteel.html>

Hoogoven zijn onlosmakelijk verbonden met de realisatie van groen staal route: Die dient immers ter vervanging van deze fabrieken.

Met de route naar groen staal wordt uiteindelijk een forse verbetering van de leefomgeving voorzien. Gedurende het traject bij de omschakeling van de productie kan er echter sprake zijn van een tijdelijke toename van de hinder en overlast vanaf het terrein van Tata Steel, onder meer vanwege de werkzaamheden die op het terrein nodig zijn. Onderzoek naar de effecten van de verduurzamingsroute op de gezondheid en leefomgeving is reeds voorzien, mede ter uitvoering van de Tweede Kamer motie Hagen-Boucke (Kamerstuk 28089, nr. 192). Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat gaat verder onderzoek doen naar de effecten van de waterstofroute op milieu en gezondheid, dit onderzoek moet nog worden uitgevoerd. Wij hebben ons het afgelopen jaar voortdurend hard gemaakt om ook naar die aspecten te kijken bij de verduurzaming van de staalproductie.

Wettelijke afdwingbaarheid Roadmap+ Tata Steel

Door uw Staten is gevraagd naar de wettelijke afdwingbaarheid van de maatregelen die zijn opgenomen in de Roadmap+ van Tata Steel. Er zijn verschillende manieren om een maatregel van de Roadmap+ in de vergunning op te nemen waarmee de maatregel verplicht wordt. Op hoofdlijnen:

1. Het bevoegd gezag wijzigt voorschriften van de omgevingsvergunning (artikel 2.31 Wabo) of stelt een zogenaamd maatwerkvoorschrift vast met aanvullende eisen om met een maatregel emissies te beperken (initiatief PNH/OD NZKG).
2. Tata Steel vraagt zelf een omgevingsvergunning aan voor een installatie of maatregel (initiatief Tata Steel).

Onder "wettelijk afdwingbaar" verstaat ons college de eerste manier: Ook zonder vergunningaanvraag is het langs die weg mogelijk maatregelen op te leggen. De eerste manier is mogelijk voor een belangrijk deel van de maatregelen uit de Roadmap+. Een voorbeeld is de stikstof reducerende maatregel bij de Pelletfabriek⁹ die afgedwongen kan worden op basis van Europese Best Beschikbare Technieken regelgeving.

De OD NZKG is namens GS het vermijdings- en reductieprogramma (VRP) voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) van Tata Steel aan het beoordelen. Verschillende maatregelen van de Roadmap+ staan ook in het VRP voor ZZS. Een belangrijk deel van de VRP maatregelen kan worden vereist met een maatwerkvoorschrift. Langs de route van het VRP wordt dus een belangrijk deel van de Roadmap+ verplicht vastgelegd. Over het VRP en de maatregelen die daarin staan - inclusief de Roadmap+ maatregelen die langs die weg kunnen worden vastgelegd - wordt u binnenkort nader geïnformeerd. In de bijlage vindt u ter illustratie wel alvast een overzicht van recent verleende vergunningen

⁹ <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=noordholland&id=1100286901>

en van vergunningen/vergunningaanvragen die binnenkort worden verwacht.

Niet afdwingbare maatregelen Roadmap+

Onze verwachting is dat een groot deel van de Roadmap+ juridisch afdwingbaar is. Voor bepaalde maatregelen van de Roadmap+ is een vergunningaanvraag door Tata Steel echter wel een vereiste. Die verlopen dus via methode twee zoals hierboven vermeld. Wij zoeken op dit moment uit op welke wijze over de niet-afdwingbare maatregelen uit de Roadmap+ afspraken gemaakt kunnen worden met Tata Steel. En of het daarnaast mogelijk is de in de Roadmap+ genoemde resultaten op een bepaalde manier vast te leggen. Het vastleggen van resultaten van de Roadmap+ ligt - in tegenstelling tot de maatregelen - juridisch lastiger.

NB: Los van de mogelijkheid om Roadmap+ juridisch af te dwingen op eigen initiatief van het bevoegd gezag moet benadrukt worden dat in verreweg de meeste gevallen Tata Steel zelf de vergunning aanvraagt. "Wettelijk afdwingbaar" of niet. Dat is de gebruikelijke procedure en dit past bij het basisprincipe dat een bedrijf in eerste instantie zelf verantwoordelijk is om aan alle wet- en regelgeving te voldoen. Zodra een maatregel met een positief effect voor het milieu c.q. de leefomgeving in een vergunning is opgenomen - ook als deze niet wettelijk afdwingbaar was - is deze onderdeel geworden van de vergunning waar Tata Steel zich aan moet houden. Als Tata Steel voor alle Roadmap+ maatregelen (inclusief de stikstof reducerende maatregel bij de Pelletfabriek) zelf de vergunning aanvraagt is een aanscherping van de vergunning op initiatief van het bevoegd gezag niet nodig.

Voortgang van de Roadmap+

De Roadmap+ is van Tata Steel, zij communiceren zelf regelmatig over de voortgang. Zie daarvoor de website van Tata Steel¹⁰. Een recent opgeleverde maatregel is de filterinstallatie bij de Koudbandwalserij waarmee de uitstoot van PAK is verminderd¹¹.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) in RIVM-rapport

Tata Steel heeft een ZZS-inventarisatie opgesteld voor het jaar 2019, hiertoe is zij verplicht vanuit het Activiteitenbesluit Milieu. Het RIVM heeft aangegeven dat ze de gegevens van de ZZS inventarisatie niet heeft kunnen gebruiken voor haar onderzoek, mede ingegeven door het feit dat de ZZS inventarisatie alleen over 2019 gaat, terwijl de gebruikte elektronische milieujaarverslag (e-MJV's) over meerdere jaren beschikbaar zijn.

Vershil meten en berekenen RIVM-rapport

Op 17 februari 2022 hebben het RIVM, Tata Steel, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en provincie Noord-Holland een expertmeeting gehad naar aanleiding van

¹⁰ <https://omgeving.tatasteel.nl/tata-steel-en-omgeving/dashboard-roadmap-plus.html>

¹¹ <https://omgeving.tatasteel.nl/nieuws/2022/einde-uitstoot-pak-stoffen-bij-het-gloeien-van-staal.html>

het laatste RIVM-gezondheidsonderzoek, inzake bronherleiding in de IJmond. In de expertmeeting is een groot aantal technische vragen beantwoord. Tijdens de expertmeeting is een start gemaakt met een analyse, die nodig is om meer inzicht te verkrijgen in het door het RIVM geconstateerde verschil tussen de gemeten concentraties in het luchtmeetnet en de berekende concentraties op basis van e-MJV's van Tata Steel. Ook de eind 2021 opgeleverde ZZS-inventarisatie is in dat gesprek betrokken.

Er kon nog geen conclusie worden getrokken over de verklaring van het verschil tussen de gemeten concentraties en de berekende concentraties op basis van de geregistreerde emissies. Om meer te weten te komen voert Tata Steel een aantal analyses uit. De resultaten worden in een tweede expertmeeting besproken, die naar verwachting in mei zal plaatsvinden. Meer informatie over de eerste expertmeeting is te vinden op de website van de provincie Noord-Holland¹².

Planning RIVM depositieonderzoeken

Het stofdepositieonderzoek in de IJmond wordt in 2022 twee maal herhaald door het RIVM. Wij hebben verzocht het onderzoek in het voor- en najaar uit te voeren. De uitkomsten hiervan verwachten wij in het vierde kwartaal van 2022 respectievelijk eind eerste kwartaal van 2023.

Twee eerdere moties

Wij stellen voor de moties M103-2021 "Motie CO₂ opslag versus haalbaarheidsstudie Groen Staal/Zeester" en M102-2021 "Motie Problemen Tata Steel niet doorschuiven, maar de bij bron aanpakken" als afgedaan te beschouwen. Met de keuze van Tata Steel om geen afvang en opslag van CO₂ toe te passen zijn deze moties niet meer aan de orde.

Afsluitend

Voor dit moment vertrouwen wij erop u voldoende te hebben geïnformeerd. De komende periode wordt u over verschillende onderwerpen bij aparte brief nader geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

1

¹² https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2022/Maart_2022/Expertmeeting_RIVM_onderzoek_naar_herkomst_stoffen_in_lucht_IJmondregio

Bijlage 1

Recent verleende vergunningen en lopende procedures.

Vergunning	Effect op	Status
Geurbesluit Hoogovens 6 en algemene geurvoorschriften Tata Steel	Minder geuroverlast en minder uitstoot zwaveldioxide en waterstofsulfide	Verwerken zienswijzen Tata Steel, Dorpsraad Wijk aan Zee en Stichting IJmondig
Actualisatietoets	Actuele vergunning	Toets is afgerond
Oxystaalafabriek - recirculatie droogstand ruwijzer-en staalpannen	Vermindering geurhinder	Vergund en in werking
Koudbandwalserij-dampwasser	Vermindering geurhinder	Vergund en in werking
Aanscherping deuremissies Kookfabrieken 2	Vermindering geurhinder, stofoverlast en ZZS	Definitief per 22 december 2021
Voorschriften Zwavelzuurfabrieken bij de Kookfabrieken	Vermindering uitstoot van zwaveldioxiden en stikstofdioxiden	Beroepsprocedure loopt
Gedragsvoorschriften schrootafhandeling	Minder stof en geluid	Beroepsprocedure loopt. De verwachting is een nieuw besluit eind 2022. Maatregelen zijn wel al effectief
Productie van stopmassa stoppen aan de hand van ZZS-inventarisatie	Vermindering van PAK's	Proefneming uitgevoerd, Tata komt met een nieuwe aanvraag om productie weer uit te voeren maar met een maatregel tegen uitstoot PAK's
Plaatsen van afgasbehandelingsinstallatie bij gloeiovens van Koudbandwalserij	Vermindering van PAK's	Vergund en in werking
Plaatsen van filter op Sinterkoelers	Vermindering grof en fijnstof	Vergund en in werking
Bouw hal voor verwerking van Rozaslak	Vermindering van grof en fijnstof	Vergund en in werking

Vergunningen en vergunningaanvragen binnenkort verwacht.

Vergunning	Effect op	Status/aanvraag verwacht per
Aanscherping vergunningen op basis van ZZS-inventarisatie	Vermindering uitstoot ZZS	Eind 2022
Beoordelen Vermijding en reductieprogramma ZZS	Vermindering uitstoot ZZS	Medio 2022
Monitoringsvoorschriften emissiepunten Tata Steel	Meer inzicht en controle op luchtemissies	Medio 2022 set definitieve besluiten voor alle werkeenheden
Pelletfabriek - ambtshalve wijziging vergunning	Vermindering uitstoot ZZS en stikstof	Vastleggen maatregelen effectief per: ontstoffing (gaswassing) per juli 2023 en DeNOx per januari 2025 (stikstofreductie)
Pelletfabriek - aanvraag	Vermindering uitstoot ZZS en stikstof	April 2022 of eerst MER-beoordeling
Grondstoffenlogistiek (25 aanvragen)	Vermindering uitstoot open bronnen	Verspreid over 2022
Kookgasfabriek 2: drukoven regeling	Vermindering geuroverlast	Juni 2022
Hoogoven 6: Smidse kappen	Vermindering ZZS en stof	Juni 2022
Hoogoven 7: smidse kappen	Vermindering ZZS en stof	Q2 2022
Oxystaalafabriek: tertiaire afzuiging	Vermindering stof	Opstellen definitief besluit

EBBEHOUT 31, 1507 EA ZAANDAM

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. De Directeur Generaal Milieu en Internationaal

Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Bezoekadres
Ebbhout 31
1507 EA Zaandam

www.odnzkg.nl

Betreft: Knellende wet- en regelgeving mede i.r.t. Tata Steel

Geachte heer [REDACTED]

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) heeft als belangrijke taak het beschermen van de leefomgeving. De OD NZKG verleent vergunningen en ziet erop toe dat alle partijen hun wettelijke verplichtingen nakomen op het gebied van milieu, bodem en bouw. Hierbij opereren wij binnen wet- en regelgeving.

Samen met u zetten we ons in voor een gezondere leefomgeving. Met ons huidige instrumentarium en de inzet die we doen spannen wij ons maximaal in. In de praktijk lopen we echter als Omgevingsdienst onder meer in het Tata-dossier tegen knelpunten in wet- en regelgeving aan die maken dat we de omgeving onvoldoende kunnen beschermen.

Via deze brief agenderen we een aantal van deze knelpunten bij u. Een deel daarvan is een herhaling van de knelpunten die mede op ons aangeven door het bevoegd gezag de Provincie Noord-Holland in hun brief van 14 april 2021 en bij brief van 2 september 2021 reeds bij u zijn geagendeerd.

We benoemen deze knelpunten op hoofdlijnen en zijn daarin niet uitputtend. Het is van groot belang dat het Rijk de knelpunten in deze brief met voorrang oplost. Niet alleen vanwege de leefomgeving in de IJmond maar ook voor de overige gebieden en met het oog op de gewenste en vereiste landelijke uniformiteit.

Hieronder volgt een beschrijving van de knelpunten.

1. Zeer zorgwekkende stoffen

Belangrijke knelpunten zien we op het gebied van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS):

- a) De structuur van regelgeving voor ZZS is (te) complex; er is sprake van verschillende regelingen die geen juridisch sluitend geheel vormen. De toepasbaarheid is daardoor onvoldoende.
- b) Een landelijk beoordelingskader voor het Vermijdings- en ReductieProgramma (VRP) ZZS ontbreekt. Bedrijven met emissies van ZZS moeten een vermijdings- en reductieprogramma opstellen. In dit programma onderzoekt het bedrijf de

Contactpersoon

E-mailadres

Doorkiesnummer

Kenmerk

11084596

Bijlage(n)

Brief Provincie Noord-Holland aan I&W van 14 april 2021;
Brief Provincie Noord-Holland aan I&W van 2 september 2021;

Datum

1 april 2022

mogelijkheden voor bronaanpak en reductiemaatregelen. Voor de beoordeling van een VRP staat een beoordelingskader beschreven op de website van Infomil. Dit kader gaat over waar het VRP uit moet bestaan. Het geeft geen kader voor de inhoudelijke beoordeling van hetgeen in het VRP staat (bijvoorbeeld de beoordeling van de prioritering, hoeveel moet er geminimaliseerd worden, en in welk tijdbestek). Een landelijk beoordelingskader is met het oog op een uniforme beoordeling op zeer korte termijn vereist. Het heeft onze voorkeur dat dit kader in samenwerking met Omgevingsdiensten wordt opgesteld.

De ODNZKG heeft vooruitlopend op dit landelijke beoordelingskader het VRP ZZS van Tata overigens – na intercollegiale toetsing door GGD, ODIJmond, OMWB, DCMR en ILT - inmiddels beoordeeld, omdat wij het onverantwoord achten daar nog langer mee te wachten gezien de zware belasting van het gebied rondom Tata.

- c) Voor een aantal ZZS zijn geen landelijk uniforme Maximaal Toelaatbare Risico (MTR)-waarden vastgesteld. De MTR's zullen worden afgeleid via een wetenschappelijke methode en vervolgens in de Activiteitenregeling worden opgenomen. Tot die tijd is er een vrijstelling om aan het MTR te toetsen.
- d) De effecten van cumulatie zijn onvoldoende in beeld en zijn er onvoldoende handvatten om op te treden als er effecten van cumulatie zijn.

2. Luchtkwaliteitsnormen

De samenleving verwacht een hoog beschermingsniveau van de volksgezondheid. Een Omgevingsdienst kan slechts toetsen aan de (verouderde) luchtkwaliteitsnormen. Gezondheid is geen zelfstandig onderdeel van ons toetsingskader. Aanscherping van de milieunormering in algemene regels is noodzakelijk.

Daarnaast constateren wij bijvoorbeeld in de IJmond dat het gebied zich kenmerkt door zowel cumulatie van diverse emissies vanuit verschillende bronnen (niet enkel Tata Steel) als door piekbelasting, die beide niet goed in gemiddelde milieunormen tot uitdrukking komen, maar wel een negatief effect hebben op de gezondheid. Vanuit gezondheidskundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied met cumulatie van emissies en piekbelasting zoals de IJmond. Wij verzoeken u de wetgeving hierop aan te passen.

3. Scherper vergunnen

Om de leefomgeving optimaal te beschermen is scherper vergunnen van groot belang. Hierbij spelen het Schone Lucht Akkoord (SLA) en Best Beschikbare Technieken (BBT)-ranges een rol. Het bevoegd gezag kan geen strengere normen opleggen dan opgenomen in de BBT-conclusies en het SLA geeft hier geen handvatten voor. Indien de Rijksoverheid scherper vergunnen voorstaat en standaard de onderkant van de BBT-range wil voorschrijven, zal de wetgeving moeten worden aangepast.

In deze context wil ik ook de BREF IJzer en Staal noemen. Nederland heeft aangegeven aan de Europese Commissie het belangrijk te vinden dat de BREF IJzer en Staal wordt herzien. Wij worden graag actief betrokken bij deze herziening.

4. Externe veiligheid

Op het gebied van externe veiligheid zien we een wijziging van rekenregels in 2015 en 2020, met een effect op de omvang van de risico-contour. Dergelijke wijzigingen brengen onzekerheid teweeg voor inrichting en omliggende (beperkt) kwetsbare objecten. Een helder wettelijk kader is vereist voor het oplossen van (potentiële) saneringssituaties die kunnen ontstaan door aanpassingen in het rekenprogramma Safeti-NL. Daarnaast is het zeer gewenst dat de rekenmodellen realistische aandachtsgebieden berekenen, die meteen toepasbaar zijn voor omgevingsplannen en omgevingsvergunningen.

5. Emissie - begassing

U reeds bekend is de begassingsproblematiek houttransport met Sulfurylfluoride. In de praktijk zien we dat Omgevingsdiensten geen geschikte (juridische) instrumenten hebben om emissie van Sulfurylfluoride tegen te

gaan. Aanscherping van bestaande regelgeving is nodig. Als Omgevingsdienst zijn we hiervoor reeds in gesprek met DCMR en IL&T. We vragen ook u om een oplossing voor deze problematiek te realiseren.

6. Afval

Op het gebied van afval zien we een aantal belangrijke aandachtspunten:

- a) voor vergunningverlening bestaan er op dit moment geen grenswaarden om bij bedrijven te toetsen of afvalpreventie relevant is.
- b) Er is een uitvoerend toetsingskader voor een uniforme beoordeling van afvalpreventieonderzoeken nodig.
- c) Ook is er geen nationale of Europese regelgeving om circulariteit van grondstoffen en afvalstoffen op te nemen in de omgevingsvergunning milieu.
- d) De voorwaarden om van afval naar grondstof (einde-afval) of bijproduct te komen zijn grof gesteld. Hierdoor dient iedere individuele casus te worden beoordeeld. Nationale regelgeving op dit aspect is gewenst.

Urgentie

De urgentie wordt vergroot door de frequentie waarmee vergunningen worden geactualiseerd. In het geval van Tata voert zoals u bekend mijn dienst een tweejarig programma uit om de vergunningen te actualiseren. Hoe langer de aanscherpingen vanuit het Rijk op zich laten wachten, hoe meer vergunningen dan reeds zijn geactualiseerd en dus weer een nieuwe actualisatie behoeven. Dit brengt niet alleen veel extra werk en doorlooptijd met zich mee maar maakt vooral dat de zo gewenste gezondheidswinst langer op zich laat wachten. Vandaar dat wij in vervolg op de eerdere brieven van de Provincie Noord Holland ter zake hiervoor nogmaals uw aandacht vragen.

In het Tata dossier liggen knelpunten als ZZS, Externe veiligheid, scherper vergunnen en luchtkwaliteitsnormen (1 t/m 4) prominent op tafel. Deze punten hebben ook een generieke doorwerking.

Ook over de begassingsproblematiek en afval (5 en 6) hebben wij zorgen.

Het oplossen van deze knelpunten is cruciaal om de leefomgeving adequaat te kunnen beschermen.

We verzoeken u als beleidsmaker binnen het VTH stelsel om op korte termijn in te zetten op invulling van de genoemde beleidstekorten. We zijn uiteraard ten eerste bereid onze kennis en expertise in te brengen en zodoende het Rijk te ondersteunen bij het oplossen van de beleidstekorten.

We waarderen daarbij de recente instelling door uw ministerie van het overleg BTU (Beleid, Toezicht, Uitvoering) zeer als structuur om dergelijke knelpunten in wet- en regelgeving in samenspraak op te lossen.

Een afschrift van deze brief is verstuurd aan de Provincie Noord-Holland en Omgevingsdienst NL.

In afwachting van uw reactie,

Hoogachtend,
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied,

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

[Redacted contact information]

1 | 6

Betreft: RIVM-rapport Depositieonderzoek IJmond 2020

Verzenddatum

02 SEP. 2021

Excellentie,

Kenmerk

1665703/1694133

Naar aanleiding van het briefrapport "[Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond](#)" (april 2021) hebben wij u op 14 april 2021 een brief (kenmerk 1606307/1610498) gestuurd. Daarin roepen wij het Rijk op om samen met ons te werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Zowel door te kijken naar regelgeving als door het mede mogelijk maken van aanvullende maatregelen bij Tata Steel.

Uw kenmerk

Inmiddels is een volgend deel van het gezondheidsonderzoek IJmond dat in opdracht van provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) wordt uitgevoerd beschikbaar gekomen. Met deze brief informeren we u over de uitkomsten van het onderzoek. Bijgaand vindt u het RIVM-rapport "Depositieonderzoek IJmond 2020. *Monstername, analyse en risicobeoordeling van PAK en metalen in neergedaald stof binnen- en buitenshuis in de IJmondregio*" (hierna: het rapport).

Oproep aan u

De uitkomsten van het onderzoek dat nu voorligt maken dat we nogmaals een oproep doen aan u. De nadelige effecten van de staalindustrie op de gezondheid en de leefomgeving in de IJmond moeten zo snel mogelijk zo veel mogelijk verminderen. Daar zijn keuzes op Rijksniveau voor nodig. Keuzes die ervoor zorgen dat er op korte termijn een forse verbetering plaatsvindt in de kwaliteit van de leefomgeving van de IJmond, dat er werk wordt gemaakt van verduurzaming van de staalindustrie en dat de gezondheid van omwonenden een volwaardige plaats krijgt. Met ons huidige instrumentarium en de inzet die we doen spannen wij ons maximaal in. Maar wij lopen tegen de grenzen van onze mogelijkheden aan. Binnen het [Programma Tata Steel 2020-2050](#) zijn wij bezig met het aanscherpen van de vergunningen, waarmee uiterlijk in 2023 de ruimte die wij hebben om strakkere normen te stellen, is ingevuld. Het wordt steeds duidelijker dat met alleen extra inzet op de huidige mogelijkheden binnen vergunningverlening, toezicht en handhaving, wij niet de gezonde leefomgeving in de IJmond gaan bereiken zoals we die

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

gezamenlijk voorstaan. Werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond betekent dat wetten, normen en onze instrumenten daarop moeten zijn toegerust. En dat het Rijk bereid is om aanvullende maatregelen - ook financieel - mogelijk te maken.

Dit geldt ook voor de benodigde transitie naar een duurzaam Tata Steel. Bijvoorbeeld door bij subsidies voor verduurzaming ook de effecten op de leefomgeving en de gezondheid mee te wegen. Wij verwachten dat het Rijk de gezamenlijkheid van deze opgave erkent en betreft in de gesprekken die wij reeds met elkaar voeren.

Uitkomsten onderzoek RIVM

In het rapport constateert het RIVM het volgende:

- In Wijk aan Zee, Beverwijk, Velsen-Noord en IJmuiden zijn er meer PAK (polycyclische aromatische koolwaterstoffen) en metalen in de veegmonsters gemeten dan op de achtergrondlocaties buiten de IJmond¹. De meetwaarden in Wijk aan Zee en bij het meetstation Reyndersweg zijn verreweg het hoogst. Voor sommige metalen zoals ijzer, mangaan, vanadium en chroom, en PAK, is de hoeveelheid hier zelfs 20 tot 100 keer meer dan op de achtergrondlocaties.
- De onderzochte stofdepositie brengt voor wat betreft PAK en lood wel verhoogde gezondheidsrisico's met zich mee voor mensen die via de huid of hand-mondcontact het stof binnen krijgen. Dit geldt voor spelende kinderen in de leeftijd van 1-12 jaar omdat die binnen en buiten spelen en op die manier de PAK en metalen van de stofdepositie binnen kunnen krijgen.
- Van andere metalen dan lood zijn geen gezondheidsrisico's door blootstelling via stofdepositie te verwachten.
- De blootstelling aan PAK via stofdepositie is ongewenst voor de gezondheid. De blootstelling aan PAK is via voedsel onder normale omstandigheden al vrij hoog. De bijdrage van blootstelling aan PAK via stofdepositie ten opzichte van de inname via voedsel is beperkt, desondanks dient extra blootstelling zo veel mogelijk beperkt te worden.
- Voor lood overschrijdt de geschatte blootstelling via neergedaald stof de gezondheidkundige grenswaarde, hetgeen ongewenst is voor de gezondheid van kinderen.
- Voor lood is bekend dat de dagelijkse blootstelling via onder andere voeding en drinkwater al hoger is dan wat als veilig beschouwd wordt. Daarom is het van belang om extra blootstelling aan lood via stofdepositie zo veel mogelijk te beperken.

Voor een uitgebreider toelichting verwijzen wij naar de brief van ons college aan Provinciale Staten en het rapport zelf.

Reactie en vervolgstappen

De onderzoeksresultaten van het rapport onderstrepen voor ons college opnieuw de noodzaak en het belang om te blijven werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Het rapport leidt voor ons

¹ De vier achtergrondlocaties betreffen De Zilk, De Rijk, Castricum en Amersfoort.

college tot de volgende vergelijkbare hoofdpunten als met het RIVM-briefrapport van april 2021:

1. Wij zetten ons binnen onze bevoegdheden en kaders maximaal in om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken. Om stofdepositie en de hoeveelheid PAK en metalen daarin te verminderen is het belangrijk emissies zo veel mogelijk te beperken. Wij werken daaraan met onder andere de uitvoering van het Programma Gezonde Leefomgeving en het Programma Tata Steel 2020 - 2050. Ook hebben wij net als de IJmondgemeenten het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Voortvloeiend uit het SLA hebben we met IJmondgemeenten een lobbybrief gestuurd om in aanmerking te komen als pilot hoogblootgesteld gebied, waardoor extra onderzoek mogelijk wordt. De toewijzing van de pilots moet nog plaatsvinden. De IJmondgemeenten stellen in het najaar van 2021 hun Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond vast, een pakket van concrete maatregelen maakt daar onderdeel van uit.
2. Tata Steel heeft in haar Roadmap+ maatregelen opgenomen die in 2023 en daarna in 2025 significant moeten bijdragen aan de vermindering van emissies. Ook van stof, PAK en metalen. Wij vinden dat de Roadmap+ maatregelen zo snel mogelijk moeten worden uitgevoerd.
3. Samen met het Rijk en andere betrokkenen voeren wij de bredere discussie over de vraag of vanuit gezondheidskundig oogpunt de huidige normstelling en regelgeving wel voldoet in een gebied zoals de IJmond met cumulatie van stoffen vanuit verschillende bronnen en piekbelasting. Wij constateren met dit rapport dat gezondheidskundige grenswaarden voor in het bijzonder lood worden overschreden.
4. Wij herhalen ons appel op het Rijk om aanvullende maatregelen mogelijk te maken om zo emissies te verminderen en gezamenlijk te werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond.

Naar aanleiding van het RIVM-briefrapport "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" van april 2021 hebben wij een appel op het Rijk gedaan om scherpere regelgeving op te stellen en waar nodig aanvullende maatregelen mogelijk te maken om zo emissies te verminderen en gezamenlijk te werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. Het zorgen voor een gezondere leefomgeving in de IJmond is namelijk niet enkel een kwestie van scherper vergunnen, goed handhaven en Tata Steel en andere bedrijven stimuleren om schoner te werken. Dit appel staat onverminderd overeind.

Normstelling en regelgeving

Ons college heeft met het RIVM onderzoek van april 2021 geconstateerd dat jaargemiddeld de luchtkwaliteit in de IJmond voldoet aan de geldende wettelijke normen. Dit betekent echter niet automatisch dat er ook sprake is van een gezonde leefomgeving. Een gebied als de IJmond kenmerkt zich door zowel cumulatie van diverse emissies vanuit verschillende bronnen als door piekbelasting die beide niet goed in gemiddelde luchtnormen tot uitdrukking komen. Wij constateren nu aanvullend met dit rapport over stofdepositie dat gezondheidskundige grenswaarden in stofdepositie voor in het bijzonder lood worden overschreden.

Vanuit gezondheidskundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond, waarin zich diverse bronnen van vervuiling bevinden. Wij verzoeken de staatssecretaris binnen afzienbare termijn hiertoe de wetgeving aan te passen. In dit verband vinden wij het een goede ontwikkeling dat de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) momenteel een onderzoek uitvoert naar de wijze waarop burgers in Nederland worden beschermd tegen de risico's van industriële uitstoot en lozingen.

Aanvullende maatregelen

Voor gezondheid en een betere leefomgeving in de IJmond is op korte termijn meer nodig. Wij willen samen met het Rijk - als gezamenlijke overheden - en samen met Tata Steel onderzoeken welke maatregelen nodig zijn om voor de inwoners van de IJmond een structureel betere gezondheidssituatie en een gezondere leefomgeving te creëren. Het gaat daarbij voor ons nadrukkelijk ook om steun voor maatregelen die momenteel niet wettelijk afdwingbaar zijn, maar die wel veel gezondheidswinst op kunnen leveren. Het gaat daarbij voor ons ook om het langetermijnperspectief dat we onze inwoners moeten en kunnen gaan bieden.

Transitie op de lange termijn

Een gezondere leefomgeving in de IJmond is een doel dat bij elke ontwikkeling in de IJmond voor ogen moet blijven staan. Het is belangrijk om de doelen van het Klimaatakkoord te halen. In dat licht beschouwen wij ook de ondertekening van de Expression of Principles van het ministerie van Economische Zaken en Tata Steel. Daarnaast wordt er, mede op verzoek van provincie Noord-Holland, gewerkt aan een haalbaarheidsstudie waarin twee verschillende routes voor de verduurzaming van Tata Steel worden vergeleken. Parallel daaraan doet het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) een onderzoek naar de effecten op de gezondheid van beide routes. Echter, een reductie van de CO₂-uitstoot levert niet per definitie ook een verbetering van de gezondheid op. Wij vinden het dan ook een goede ontwikkeling dat I&W specifiek naar de effecten op de gezondheid kijkt van beide verduurzamingsroutes. Wij hebben ons hier de afgelopen maanden voortdurend hard voor gemaakt.

Tata Steel

Ook Tata Steel zelf blijft aan zet. Het is een verantwoordelijkheid van Tata Steel om te investeren in een gezondere leefomgeving rond het bedrijf en verduurzaming van het bedrijf. De resultaten van het onderzoek van het RIVM laten zien dat hier echt snel stappen in moeten worden gezet. Wij verwachten dat Tata Steel de noodzakelijke investeringen om de reductie van diverse emissies te bewerkstelligen met de grootst mogelijke spoed doorzet.

Reactie op uw brief

Donderdag 26 augustus jongstleden hebben wij kennis genomen van de brief die u heeft verzonden in reactie op onze brief van 14 april 2021. Over de meeste punten in uw brief komen wij in onze overleggen met u nog te bespreken. Voor nu beperken wij onze reactie tot het volgende:

- In uw brief gaat u kort in op een groot aantal van de punten die wij in onze brief van 14 april jongstleden hebben genoemd. U adresseert echter niet de door provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten geconstateerde situatie dat de IJmond zich kenmerkt door zowel cumulatie van diverse emissies vanuit verschillende bronnen (niet enkel Tata Steel) als door piekbelasting, die beide niet goed in gemiddelde milieunormen tot uitdrukking komen, maar wel een negatief effect hebben op de gezondheid. Vanuit gezondheidskundig oogpunt achten wij de huidige normstelling en regelgeving op Europees en Rijksniveau onvoldoende in een complex gebied zoals de IJmond. Wij verzoeken de staatssecretaris daarom binnen afzienbare termijn hiertoe de wetgeving aan te passen;
- Wij kijken uit naar de uitkomsten van het overleg dat de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) met Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) voert om te verkennen welke ruimte er binnen de bestaande wet- en regelgeving bestaat om strenger op te treden. De eerste gesprekken die hierover zijn laten zien dat er inderdaad nog enige ruimte bestaat om aan te scherpen. Hieraan geven echter wij reeds invulling binnen het Programma Tata Steel 2020-2050. Daarmee zijn medio 2023 onze mogelijkheden tot verder aanscherping uitgeput. Wij blijven uiteraard in gesprek met de ILT om uitputtend te verkennen of er nog ruimte zit. Wij voorzien echter dat meer nodig is om een gezondere leefomgeving in de IJmond te kunnen bewerkstelligen. Passende wetten, normen en instrumenten zijn daartoe noodzakelijk en daar ligt een rol voor het Rijk.

Vervolg onderzoek

Naar verwachting volgt in het najaar van 2021 een vervolg van dit onderzoek op het onderdeel "Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen" waarmee door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen. In het nu voorliggende rapport zit een korte indicatie van stofbronnen, in het rapport van het najaar komt dit uitgebreider aan de orde. Over de uitkomsten van dat rapport informeren wij u.

Wij kijken uit naar uw reactie en zetten graag op korte termijn onze gesprekken voort over wat er nodig is om een gezondere leefomgeving in de IJmond mogelijk te maken.

Een afschrift van deze brief is gestuurd naar de minister van Economische Zaken en Klimaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Hoogachtend,

Mede namens de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

2 bijlagen

Brief aan Provinciale Staten

RIVM rapport Depositieonderzoek IJmond 2020

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

1 | 11

Betreft: Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond

Verzenddatum

14 APR. 2021

Kenmerk

1606307/1610498

Uw kenmerk

Excellentie,

Bijgevoegd vindt u het briefrapport "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat in opdracht van onze colleges door het RIVM is opgesteld. Dit is een eerste deelrapport van het gezondheidsonderzoek in de IJmond dat het RIVM uitvoert. Later dit jaar volgen nog twee deelrapporten.

Onderzoeksrapport in het kort

Uit het onderzoek volgt op hoofdlijnen dat:

- De luchtkwaliteit in de IJmond vaker matig tot onvoldoende is dan in achtergrondlocaties zonder industrie in de nabijheid;
- In de IJmond meer en vaker acute gezondheidsklachten worden gemeld bij de huisarts en chronische aandoeningen vaker voor komen vergeleken met het platteland en andere industriegebieden;
- Een studie onder omwonenden ("dagboekonderzoek") meer inzicht zou kunnen geven of er een verband is tussen de luchtkwaliteit, de pieken en de acute gezondheidsklachten.

Voor het onderdeel acute gezondheidsklachten heeft het Nivel in een analyse de huisartsgegevens uit de IJmond vergeleken met die van andere industriële gebieden in Nederland en met het platteland. Uit het briefrapport blijkt dat in de IJmond, waar onder andere Tata Steel gevestigd is, statistisch significant meer acute gezondheidsklachten voorkomen dan elders in Nederland. Het gaat dan om symptomen van buik of maag, misselijkheid of braken, symptomen van het oog, pijn of druk op de borst, hoofdpijn, duizeligheid, benauwdheid en jeuk. Daarnaast komen chronische aandoeningen van het hart, longkanker en diabetes vaker voor. Om de luchtkwaliteit nader in kaart te brengen is ook gekeken naar pieken van stoffen in de lucht. Veel normen zijn gebaseerd op jaargemiddelden, maar inwoners ervaren de pieken vooral als hinderlijk.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

In de bijlage vindt u meer informatie over de aanleiding, context en resultaten van het RIVM briefrapport.

Zorg over kwaliteit leefomgeving en gezondheid IJmond

Onze colleges delen de zorgen van de bewoners van de IJmond over hun gezondheid en ziet deze bevestigd in de resultaten van dit onderzoek. Specifiek de resultaten met betrekking tot de acute gezondheidsklachten vormen daarbij een nieuw inzicht. Dit onderwerp is voor het eerst op grote schaal objectief inzichtelijk gemaakt voor de IJmond.

Wij vinden dat iedereen recht heeft op een gezonde leefomgeving. Wij werken daar aan met onder andere de uitvoering van het Programma Gezonde Leefomgeving en het Programma Tata Steel 2020 – 2050. In dat verband roepen wij Tata Steel voortdurend op om uitstoot en overlast in de IJmond zoveel en zo snel mogelijk te verminderen. En samen met de IJmond gemeenten wordt gewerkt aan een programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond, onder andere ter uitvoering van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Daarmee spannen wij ons binnen onze wettelijke bevoegdheden en kaders maximaal in. Dit is echter niet voldoende.

De leefomgeving in de IJmond voldoet aan de nu geldende wettelijke milieunormen voor bijvoorbeeld fijn stof (immissie) en geluid. Toch is de IJmond een zwaar belast gebied met negatieve effecten op de gezondheid. Cumulatie van de effecten van milieubelastende activiteiten en piekbelasting zijn hier (mede) de oorzaak van. Dit RIVM-onderzoek toont eens te meer aan dat werken aan een gezondere leefomgeving een belangrijke en urgente opgave is.

Het is noodzakelijk dat alle betrokken overheden gezamenlijk blijven werken aan een gezondere leefomgeving in de IJmond. We doen daarom een appel op u om scherpere regelgeving op te stellen en waar nodig aanvullende maatregelen mogelijk te maken. Naast de lange termijn willen we daarbij nadrukkelijk ook de focus leggen op maatregelen die op de korte termijn leiden tot een merkbaar gezondere leefomgeving in de IJmond. In bredere zin voeren wij de discussie met het Rijk over de vraag of vanuit gezondheidkundig oogpunt de huidige normstelling en regelgeving wel voldoet in een gebied zoals de IJmond met cumulatie van de effecten van milieubelastende activiteiten en piekbelasting.

Reactie en vervolgstappen provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten

Over de oorzaken van de gezondheidsklachten laat het briefrapport zich niet uit. Het RIVM geeft aan dat de oorzaken gezocht moeten worden in een mix van persoonlijke factoren en omgevingsfactoren. Wij constateren evenwel dat de IJmond een door de industrie, weg- en scheepvaartverkeer zwaar milieubelast gebied is. De aanwezigheid van Tata Steel in dit gebied heeft hierin onmiskenbaar een aandeel en vormt ook de onderscheidende factor van dit gebied ten opzichte van andere industriegebieden.

Dit briefrapport bevestigt onze colleges in de opgave die we hebben en de inspanningen die we gezamenlijk met andere overheden leveren om de leefomgeving in de IJmond te verbeteren. We zetten daarbij als

colleges voornamelijk in op het verminderen van emissies in de regio IJmond. Dat doen wij als volgt:

- Met het in november 2020 vastgestelde [Programma Tata Steel 2020 - 2050](#) werken we, samen met de IJmondgemeenten, aan het zoveel mogelijk verminderen van de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de IJmond. De OD NZKG heeft een bijbehorend [Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 - 2022](#) opgesteld waar de provincie 2,8 miljoen euro extra voor heeft uitgetrokken. Dit bestaat uit verschillende acties. Zo is [de beoordeling van de inventarisatie uitstoot Zeer Zorgwekkende Stoffen \(ZZS\)](#) in volle gang, waarbij de Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T) om advies is gevraagd. De OD NZKG houdt scherp toezicht en treedt strenger op. Bijvoorbeeld bij de [Kooksfabrieken](#) en naar aanleiding van het [incident met zwarte sneeuw](#) in februari.
- Met het [Programma Gezonde Leefomgeving](#) richt de provincie zich op het creëren van een fysieke leefomgeving die gezond is voor haar inwoners.
- Wij zijn betrokken bij het initiatief van de IJmondgemeenten, de Omgevingsdienst IJmond en GGD Kennemerland om te komen tot een programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. Met dit (nog vast te stellen) programma zetten de IJmondgemeenten zich in op het verbeteren van de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond, door te richten op intensivering van beleid en concrete maatregelen op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart. Tevens werken de gemeenten aan de Regionale nota gezondheidsbeleid 2021-2028 "Samen gezond in Kennemerland".
- Door het monitoren van de voortgang van de uitvoering van de maatregelen uit de [Roadmap 2030](#) van Tata Steel. Wij roepen Tata Steel met klem op om de aangekondigde investering van 300 miljoen euro te concretiseren en zo snel mogelijk tot uitvoering te brengen. Daarbij is in het bijzonder van belang welke maatregelen bij de veel overlast gevende Kooksfabriek 2 worden genomen en vooral welke concrete resultaten de omgeving hiervan mag verwachten.
- De OD NZKG is de procedure gestart om met een ambtshalve wijziging van de vergunning Tata Steel te verplichten tot het toepassen van [NOx reducerende maatregelen bij de Pelletfabriek](#).
- Met ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA) en jaarlijkse vaststelling van een [uitvoeringsplan](#) daarbij, streven we naar een vermindering van de uitstoot van fijn stof en stikstofdioxide door (weg)verkeer, mobiele werktuigen, landbouw, scheepvaart, industrie en huishoudens tot het niveau van de WHO-advieswaarden in 2030.

We spannen ons hiermee binnen onze bevoegdheden en kaders maximaal in om de leefomgeving in de IJmond te verbeteren. Het briefrapport van het RIVM laat echter zien dat voldoen aan de wettelijke normen niet automatisch betekent dat er ook sprake is van een gezonde leefomgeving in dit gebied. De onderzoeksresultaten onderstrepen de noodzaak en het belang van een gezondere leefomgeving in de IJmond.

Vraag aan het Rijk: Gezamenlijk werken aan een gezondere leefomgeving

Wij zien in dit briefrapport aanwijzingen dat de inzet van alleen de provincie en gemeenten niet genoeg zal zijn om de benodigde gezondheidswinst te behalen: Het zorgen voor een gezondere leefomgeving in de IJmond is niet enkel een kwestie van scherper vergunnen, goed handhaven en Tata Steel en andere bedrijven stimuleren om schoner te werken.

Onze colleges constateert dat jaargemiddeld de luchtkwaliteit in de IJmond voldoet aan de geldende wettelijke normen. Een gebied als de IJmond wordt echter gekenmerkt door zowel cumulatie van diverse emissies als door piekbelasting die niet goed in gemiddelden tot uitdrukking komen. Dit in de context van de korte afstand van de industrie tot de aanwezige woningen in de IJmond. De vraag ligt daarom voor of vanuit gezondheidskundig oogpunt de huidige normstelling en regelgeving wel voldoet in een gebied zoals de IJmond.

Een gezondere leefomgeving in de IJmond is een gezamenlijke opgave. De IJmond is een gebied van groot economisch belang en werkgelegenheid waarin op een steenworp afstand van elkaar gewoond, gerecreëerd en gewerkt wordt. Dit geeft een complexe situatie waarin het noodzaak is dat overheden gezamenlijk optrekken. Wij moeten hier samen met het Rijk over in gesprek om zo gezamenlijk te onderzoeken waar normen en regels aangescherpt kunnen worden om zo te zorgen voor een gezondere leefomgeving. De eerste goede stappen zijn in dat kader al gezet, zoals met de ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA). Er is echter meer nodig. De volgende vragen stellen we aan het Rijk.

Stel normen op voor Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en cumulatie

In de regio NZKG is de opgave groot vanwege de benodigde ruimte voor wonen, werken, energietransitie en daarbij het belang voor een gezondere leefomgeving in de IJmond. Door te toetsen per milieucompartiment aan individuele normen voor ZZS wordt voorbij gegaan aan de cumulatieve effecten voor de gezondheid.

Op basis van de ZZS uitvraag ontvangen wij net als andere bevoegde gezagen in Nederland aanvullende informatie over ZZS emissies door bedrijven. Normen (Maximaal Toelaatbare Risiconiveau, MTR) zijn nodig om daadwerkelijk de gezondheidskundige duiding te kunnen geven, voor veel ZZS ontbreekt het op dit moment aan een norm. Wij zullen zelf bij het RIVM een MTR aanvragen voor de ontbrekende ZZS. ZZS die voorkomen in de IJmond, en in het bijzonder ZZS die door Tata Steel worden geëmitteerd, hebben daarbij voor ons de prioriteit.

Wij willen met het Rijk - als systeemverantwoordelijke voor het ZZS beleid - in overleg om te komen tot cumulatieve normen voor ZZS per stofgroep in plaats van toetsing per individuele stof. Ook hier hebben ZZS die voorkomen in de IJmond (meer in het bijzonder vanuit Tata Steel) voor ons de prioriteit. Het is hierbij van belang dat normen over alle milieucompartimenten (lucht, water, bodem en afval) op elkaar aansluiten. De inzet moet zich uiteindelijk richten op het uitfaseren van ZZS (stofgroepen) die schadelijk zijn voor de gezondheid of het milieu.

Verder zien we specifiek voor Tata Steel dat het een fabrieksterrein betreft met bijna 20 verschillende werkeenheden. Hoewel deze werkeenheden allemaal worden genormeerd met de vergunning en er voor Tata Steel ook algemene stofplafonds gelden, houdt de huidige milieuwetgeving onvoldoende rekening met de cumulatie van verschillende stoffen die dit oplevert.

Perk (waar mogelijk) piekbelasting verder in

De wetgeving is gericht op emissies onder normale bedrijfsomstandigheden (Richtlijn industriële emissies) en niet op piekbelasting (storingen, start, stop, lekkages etc.) terwijl deze emissies ook - en soms grote - gevolgen hebben voor de leefomgeving. Wij stellen voor om in de wet- en regelgeving scherp te kijken naar de toegestane uitzonderingen voor piekbelastingen en waar mogelijk deze (verder) in te perken.

Actualiseer BREF's

Op grond van de Richtlijn industriële emissies (RIE) moet de Europese Commissie ernaar streven de BREF's uiterlijk acht jaar na de publicatie van de vorige versie bij te werken. Voor Tata Steel is de BREF IJzer & Staal 2012 het meest relevant. Verder is bij Tata Steel de BREF op- en overslag uit 2006 van toepassing. In 2020 hebben wij (ambtelijk) reeds bij het ministerie van I&W aangegeven dat wij vinden dat deze voor Tata Steel relevante BREF's revisie verdienen. Voor de volledigheid herhalen wij onze vraag het Rijk om (mede) namens onze colleges er bij de Europese Commissie op aan te dringen het proces om deze BREF's te actualiseren in gang te zetten, waarbij ingezet wordt op strengere emissiegrenswaarden en het verkleinen van de ranges.

Neem (te ontwikkelen) kennis over de effecten van ultrafijn stof mee in milieu- en gezondheidsbeleid

Uit verkennende metingen die het RIVM heeft uitgevoerd weten we dat in de IJmond niet alleen fijn stof, maar ook ultrafijn stof verhoogd voorkomt. De gezondheidseffecten van ultrafijn stof zijn niet goed bekend en er zijn momenteel geen normen voor ultrafijn stof. Rond aankomende zomer worden de resultaten van een RIVM-onderzoek bij Schiphol verwacht dat nader inzicht moet geven in de gezondheidseffecten. Het RIVM stelt in het brieffrapport verder voor om ultrafijn stof als "markerstof" te hanteren voor de studie onder omwonenden ("dagboekonderzoek"). De kennis op het gebied van ultrafijn stof is dus in ontwikkeling. Het is van belang om, als er meer bekend is, te bezien wat dit betekent voor milieu- en gezondheidsbeleid in Nederland.

Maak u sterk voor een norm voor elementair koolstof

Een ander onderdeel van fijn stof is elementair koolstof, oftewel roet (black carbon). Dit is een schadelijk deel van onverbrande emissies van fijn stof en bevat onder andere PAK's. Voor elementair koolstof is nog geen norm voor de buitenlucht (immissie) terwijl deze er wel is voor werkplekken. Wij verzoeken u om in Europees verband u sterk te maken voor een norm voor elementair koolstof.

Geef een vervolg aan onderzoek geluid

Voor geluid zijn door de WHO nieuwe advieswaarden afgegeven, het RIVM heeft hier in 2020 [een rapport](#) over aangeboden als reactie op de motie-Schonis. Dit rapport moet op Rijksniveau een vervolg krijgen.

Aanvullende maatregelen

Maatregelen om uitstoot (emissies) te verminderen die wettelijk en afdwingbaar zijn, worden door de veroorzaker van de uitstoot gerealiseerd. In de IJmond investeert Tata Steel in maatregelen om de overlast in de omgeving te verminderen. Tata Steel heeft in december 2020 hiervoor een investering van 300 miljoen aangekondigd. Ongeveer de helft hiervan is voor een maatregel die door ons met een ambtshalve wijziging van de vergunning verplicht wordt opgelegd ([maatregel bij de Pelletfabriek](#)).

Als onderdeel van het Programma Gezonde Leefomgeving heeft de provincie een [Uitvoeringsregeling subsidie gezonde leefomgeving complexe industrie](#). Deze regeling is bedoeld om een haalbaarheidsstudie uit te voeren naar bovenwettelijke maatregelen. Voor de realisatie van grotere bronmaatregelen op de schaal van de industrie in de IJmond is deze regeling echter niet bedoeld. Ook de bij het SLA behorende SPUK-regeling biedt hiervoor geen soelaas. Wij vragen het Rijk om aanvullende maatregelen mogelijk te maken voor een gezondere leefomgeving in de IJmond.

Gezondheid als onderdeel van de energietransitie en verduurzaming bij Tata Steel en in het NZKG-gebied

Wij zijn positief over de stappen die Tata Steel en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) willen zetten voor verdere CO₂-reductie bij Tata Steel. Dit komt tot uitdrukking in de op 30 maart 2021 bekend gemaakte "Expression of Principles" van EZK en Tata Steel. Het is belangrijk om de doelen van het Klimaatakkoord te halen en het kan op de langere termijn bijdragen aan een gezondere IJmond. Maar voor gezondheid en een betere leefomgeving in de IJmond is op korte termijn meer nodig.

Het briefrapport van het RIVM onderstreept voor ons opnieuw het belang van een gezonde leefomgeving. De energietransitie en verduurzaming kunnen een gezondere leefomgeving dichterbij brengen. Gezondheid is daarmee naast CO₂ reductie een extra argument om aan energietransitie en verduurzaming te werken bij Tata Steel en in het NZKG gebied. Er komt veel op de IJmond af terwijl de druk op de leefomgeving reeds hoog is. Om draagvlak voor de energietransitie te creëren en te behouden en specifiek voor de "license to operate" van Tata Steel zijn eerst concrete en merkbare stappen op het gebied van gezondheid en de leefomgeving noodzakelijk.

Wij willen samen met het Rijk - als gezamenlijke overheden - en met Tata Steel onderzoeken welke concrete maatregelen bij Tata Steel nodig zijn voor een gezondere leefomgeving. Het gaat daarbij voor ons nadrukkelijk ook om steun voor maatregelen die momenteel niet wettelijk afdwingbaar zijn, maar die wel veel gezondheidswinst op kunnen leveren. Mogelijk zijn er goede combinaties te maken waarbij

gezondheidswinst samen gaat met de reductie van CO₂ of NO_x (ten behoeve van de natuur).

Wij denken met het oog op een gezondere leefomgeving in ieder geval aan aanvullende maatregelen bij in het bijzonder de eerder genoemde Kooksfabriek 2. En verder aan maatregelen om (fijn)stof te reduceren bij de grondstoffenlogistiek. Tata Steel neemt binnen de investering van 300 miljoen euro weliswaar maatregelen bij de transportbanden, de grondstoffenlogistiek blijft een grote bijdrage leveren aan de (fijn)stof concentratie.

Afsluiting

Het briefrapport van het RIVM leidt voor onze colleges tot de volgende hoofdpunten voor een gezondere leefomgeving in de IJmond:

1. Binnen onze bevoegdheden en kaders blijven wij maximaal inzetten op o.a. de uitvoering van het Programma Tata Steel 2020-2050, het Programma Gezonde Leefomgeving en de uitvoering van het SLA;
2. We verzoeken Tata Steel met klem om de aangekondigde investering van 300 miljoen te concretiseren en zo spoedig mogelijk tot uitvoering te brengen. Maatregelen moeten op korte termijn tot merkbare positieve effecten leiden voor de leefomgeving;
3. Samen met het Rijk en andere betrokkenen voeren wij de bredere discussie over de vraag of vanuit gezondheidskundig oogpunt de huidige normstelling en regelgeving wel voldoet in een gebied zoals de IJmond met cumulatie van stoffen en piekbelasting;
4. Wij doen een appel op het Rijk om aanvullende maatregelen mogelijk te maken om tot een merkbaar gezondere leefomgeving te komen in de IJmond.

Een afschrift van deze brief is gestuurd naar de ministeries van Economische Zaken en Klimaat en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Beverwijk,

de gemeentesecretaris,
drs. E.R. Loenen

de burgemeester,
drs. M.E. Smit

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Heemskerk,

de gemeentesecretaris,
J.S.W. Ozenga

de burgemeester,
A.E.H. Baltus

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Velsen,

de gemeentesecretaris,
K.M. Radstake

de burgemeester,
F.C. Dales

Bijlagen

Aanleiding, context en onderzoeksresultaten

Aanbiedingsbrief RIVM, Briefrapport RIVM en analyse Nivel

BIJLAGE 1

Aanleiding & context

De zogenoemde grafietregens in 2018/2019 zorgden voor een toename van de zorgen van omwonenden van Tata Steel, met name in Wijk aan Zee. De provincie Noord-Holland heeft het RIVM toen gevraagd onderzoek te doen naar de grafietregens. De vragen en zorgen van omwonenden van Tata Steel waren echter breder dan alleen over de grafietregens.

Een deel van die vragen is beantwoord met het project '[Grafietregen en gezondheid](#)' dat in de eerste helft van 2019 is uitgevoerd. Daarnaast is een deel van vragen beantwoord op [basis van bestaande kennis](#). De nog openstaande vragen heeft het RIVM samen met een klankbordgroep van bewoners en experts in kaart gebracht. Op basis daarvan zijn acht onderzoeksopties geformuleerd, verdeeld in drie clusters. Dit [onderzoeksvoorstel](#) van het RIVM voor het gezondheidsonderzoek in de IJmond bestaat uit:

Cluster A:

- Depositie (neerslag van stof in de leefomgeving)
- Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen
- Acute gezondheidsklachten

Cluster B:

- Eten uit de moestuin / bramen uit de duinen / dierlijke producten
- Biomonitoring bloedwaarden

Cluster C:

- Vervolgonderzoek grafietregen
- Chronische klachten
- Angst en stress

Op 15 oktober 2019 hebben wij het RIVM opdracht gegeven om te starten met een voorbereidend "basisonderzoek" op basis van het onderzoeksvoorstel (1278459/1278460). In maart 2020 heeft het RIVM samen met de klankbordgroep van bewoners en experts advies uitgebracht over de invulling van het vervolgonderzoek. De provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten hebben [dit advies in april 2020 1 op 1 overgenomen](#) en het RIVM opdracht gegeven om verder onderzoek te doen naar de onderwerpen uit Cluster A (1285438/1400167).

Dit briefrapport "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond" bevat tussentijdse resultaten met betrekking tot twee onderwerpen uit cluster A, te weten luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen en acute gezondheidsklachten. Het briefrapport bestaat uit drie onderdelen, deze zijn hierna onder "onderzoeksresultaten" beschreven.

Rond de zomer van 2021 verwacht het RIVM het deel van het gezondheidsonderzoek uit cluster A dat ziet op depositie (neerslag van stof in de leefomgeving) te kunnen opleveren. In het najaar van 2021 volgt naar verwachting een vervolg op het onderdeel "Luchtkwaliteit en

inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen" waarmee door bron- en patroonherkenning wordt getracht verder inzicht te krijgen in de bijdragen van verschillende emissiebronnen aan de concentraties van stoffen in de lucht die mensen kunnen inademen.

Onderzoeksresultaten

Tussentijdse resultaten luchtkwaliteit op ervaren (on)gezonde dagen

Uit het briefrapport van het RIVM blijkt dat de luchtkwaliteit vaker matig tot onvoldoende is in de IJmond dan op achtergrondlocaties waar geen industrie in de omgeving aanwezig is. In de omgeving van Tata Steel komen vaker hogere concentraties fijn stof (PM10) voor dan in delen van Nederland zonder zware industrie. Dit geldt zowel voor de daggemiddelde als uurgemiddelde PM10 fijnstofconcentraties. Dit laat zien dat de IJmond een relatief zwaar belast gebied is. Met name bepaalde groepen (kinderen, ouderen, mensen met luchtwegklachten) kunnen hier gezondheidseffecten van ondervinden, zo schrijft het RIVM.

Voor dit onderzoek is fijn stof gekozen als graadmeter voor de luchtkwaliteit. Fijn stof wordt op verschillende plekken in de IJmond gemeten en er is veel bekend over de effecten ervan op de gezondheid.

Acute gezondheidsklachten en chronische aandoeningen in de IJmond

Het Nivel heeft voor een breed scala aan acute gezondheidseffecten en een aantal chronische aandoeningen verkend of deze in de IJmond meer, minder of evenveel worden gepresenteerd aan de huisarts, vergeleken met regio's in Nederland met evenveel industrie (controlegebied 'industrie') en regio's met weinig tot geen industrie (controlegebied 'platteland').

De resultaten van het Nivel laten zien dat in de IJmond relatief veel acute gezondheidsklachten en chronische aandoeningen vaker gerapporteerd worden bij de huisartsen vergeleken met de controlegebieden. Deze klachten zijn bijvoorbeeld misselijkheid, symptomen van het oog, hoofdpijn, benauwdheid, jeuk en pijn op de borst. Chronische aandoeningen van het hart, diabetes en longkanker worden rondom het industriegebied IJmond vaker gediagnosticeerd dan elders en Chronische Obstructieve Long Ziekte (COPD) wordt in de IJmond vaker gediagnosticeerd dan op het platteland. Deze symptomen en aandoeningen betreffen meerdere orgaansystemen: onder meer luchtwegen, maag-darmkanaal, huid, hart en vaten.

Aan eerdere bevindingen van onderzoeken uitgevoerd door RIVM en GGD wordt toegevoegd dat het om relatief veel symptomen gaat die statistisch significant vaker voorkomen. Dit geldt zeker voor de vergelijking met industrieel gebied elders. De analyse laat ook zien dat meerdere symptomen en aandoeningen in de regio IJmond niet vaker (ziekte van Hodgkin, leukemie) of zelfs minder vaak (bronchitis, astma bij volwassenen) worden gezien door de huisarts.

Het RIVM benadrukt dat dit onderzoek géén antwoord geeft op de vraag wat de *oorzaak* is van de gezondheidsklachten. Het RIVM geeft aan dat bij het ontwikkelen van gezondheidsklachten verschillende factoren een rol spelen. In de IJmond zijn in potentie de aanwezigheid van zware industrie als Tata Steel met daaraan gerelateerde emissies, wegverkeer

en scheepvaart van invloed op de gezondheid. Ook persoonlijke factoren zoals aanleg, leefstijl en beroep spelen een rol in de ontwikkeling van gezondheidsklachten.

Haalbaarheidsstudie panelstudie (dagboekonderzoek)

Het RIVM geeft aan dat een studie onder omwonenden meer inzicht zou kunnen geven of er een verband is tussen de luchtkwaliteit en de acute gezondheidsklachten. Omwonenden zouden hiervoor langere tijd in een dagboek kunnen bijhouden op welke dagen zij bepaalde klachten hebben. Volgens het RIVM is zo een onderzoek haalbaar. Als uitkomstmaten dienen ten minste dagelijks zelf gerapporteerde luchtwegklachten, geurhinder en longfunctie meegenomen te worden. Om de acute gezondheidseffecten te relateren aan stoffen in de lucht worden de volgende componenten voorgesteld: fijn stof PM10 en PM2,5, ultrafijn stof en een component die kan dienen als markerstof voor de emissies van het Tata Steel terrein.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

Telefoonnummer

1 | 6

Verzenddatum

- 8 APR. 2022

Kenmerk

1812625/1812640

Uw kenmerk

**Betreft: Uitkomsten beoordeling Vermijdings- en
reductieprogramma Tata Steel 2020-2025**

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:

Uitkomsten beoordeling Vermijdings en reductieprogramma (VRP) Zeer
Zorgwekkende Stoffen (ZZS) Tata Steel.

In deze brief informeren wij u over de beoordeling van het VRP ZZS Tata
Steel, welke door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD
NZKG) is uitgevoerd.

Wij hebben uw Staten over de stand van zaken ZZS-inventarisatie en
beoordeling VRP van Tata Steel voor het laatst in oktober 2021
geïnformeerd per brief met kenmerk 1139599/17142. In deze brief
lichten wij toe dat wij in 2019 gestart zijn met deze ZZS-inventarisaties
bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen, waaronder
Tata Steel. De aanpak ZZS komt voort uit Bestuurlijk Omgevingsberaad
(BOB) van 25 april 2018, waarin het belang van een landelijke
programmatische aanpak waarin Rijk en provincies gezamenlijk
optrekken om met voorrang de ZZS bij bedrijven aan te pakken is
onderkend. Tevens wordt in de brief een aantal vervolgacties genoemd,
die de OD NZKG naar aanleiding van de beoordeling van de ZZS-
inventarisatie Tata Steel uit gaat voeren. Eén van de acties die in deze
brief is opgenomen, is de beoordeling van het VRP wat Tata Steel heeft
opgesteld voor de periode 2020-2025.

Het VRP moest voor 1 januari 2021 worden ingediend. Tata Steel heeft
op 30 december 2020 een overzicht verstrekt van voorgenomen
reductiemaatregelen (2020-2025). Dit door Tata Steel verstrekte VRP, is
als niet volledig beoordeeld door de OD NZKG en de Inspectie
Leefomgeving & Transport (IL&T). De OD NZKG heeft op d.d. 25 maart

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL0010.03.124.B.08

2021 een brief hierover verstuurd aan Tata Steel, waarin een termijn tot 1 oktober 2021 gesteld is als deadline voor het indienen van het volledige VRP. Op 30 september 2021 is door Tata Steel een volledig VRP ingediend (zie bijlage 1) en is deze door de OD NZKG beoordeeld (zie bijlage 2 en 3).

De OD NZKG ziet het VRP van Tata Steel als een eerste stap in het verder terugdringen van de uitstoot van ZKS-stoffen. Door middel van een maatwerkbesluit, wordt de vergunning van Tata Steel aangescherpt en legt de OD NZKG de maatregelen uit het VRP vast. De OD NZKG verwacht van Tata Steel waar mogelijk een maximaal rendement op het terugdringen van deze schadelijke stoffen. De maatregelen uit het VRP komen grotendeels overeen met de Roadmap Plus van Tata Steel. Verderop in deze brief wordt dit nader toegelicht.

Wij verzoeken u deze brief op de B-agenda te plaatsen van de eerstvolgende vergadering van de commissie NLG.

Kernboodschappen

- 1) Tata Steel heeft een VRP opgesteld, dit VRP is door de OD NZKG beoordeeld. Het VRP van Tata Steel geldt voor de periode 2020-2025, daarna wordt weer een nieuw VRP opgesteld waar nog verder onderzocht wordt in hoeverre ZKS vermeden dan wel gereduceerd kan worden. Bij de beoordeling van het VRP, is advies gevraagd van de IL&T en zijn de beoordelingscriteria van het VRP collegiaal getoetst door de DCMR Milieudienst Rijnmond, de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant, de IL&T en de GGD.
- 2) De OD NZKG stemt in met de door Tata Steel in het VRP gekozen prioritering van de aanpak om prioriteit te geven aan de bronnen met de hoogste en meest schadelijke ZKS uitstoot zoals zware metalen en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK). De maatregelen in het VRP komen grotendeels overeen met de maatregelen uit de zgn. Roadmap Plus van Tata Steel.
- 3) Aanvullende maatwerkvoorschriften worden opgesteld met het oog op de minimalisatieplicht voor ZKS, de plaatselijke milieuomstandigheden en de invloed van de depositie van ZKS op een gezonde leefomgeving. Met deze maatwerkvoorschriften wordt de vergunning van Tata Steel aangescherpt.
- 4) Dit is in lijn met onze inzet om ZKS met voorrang aan te pakken om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken, wat wij doen via het Programma Tata Steel en het Programma Gezonde Leefomgeving. Daarbij volgen wij de nationale doelstelling,

waarbij het streven is naar het minimaliseren van deze emissies tot een nulemissie.

- 5) Daarnaast is het van belang dat de wet- en regelgeving op het gebied van ZZS worden aangepast. Zo blijven wij aandringen bij het Rijk en het RIVM om met spoed maximaal toelaatbaar risiconiveau (MTR) waarden voor ZZS stoffen af te leiden. Verder zijn wij met het Rijk in gesprek over het ontbreken van normering van een aantal ZZS, een cumulatieve benadering en een integrale aanpak van ZZS waaronder de benodigde toetsingskaders voor een VRP.
- 6) Met het aanscherpen van de vergunning van Tata Steel door de inzet op maatwerkbesluiten, wordt tevens geborgd dat de overige kleinere bronnen en afwijkende bedrijfssituaties zullen worden geïnventariseerd door Tata Steel.
- 7) Door de OD NZKG wordt het maximale rendement van de maatregelen vastgelegd waar Tata Steel in het VRP een voorzichtige raming van de te behalen reductie van ZZS heeft opgenomen, zodat een substantiële winst wordt behaald voor een gezondere leefomgeving.

Juridisch kader beoordeling VRP

De OD NZKG heeft het VRP beoordeeld en heeft tevens advies gevraagd aan de Inspectie Leefomgeving & Transport (IL&T) met betrekking tot het onderdeel Lucht. Tevens hebben de collegiale omgevingsdiensten van de OD NZKG, de DCMR Milieudienst Rijmond, de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant, IL&T en de Gemeentelijke gezondheidsdienst Amsterdam(GGD) de beoordelingscriteria getoetst. Deze toets heeft plaatsgevonden, mede omdat de wet geen landelijk vastgesteld toetsingskader kent aan de hand waarvan een VRP getoetst wordt. Vooruitlopend hierop is dus in gezamenlijkheid met andere collegiale omgevingsdiensten gekeken hoe invulling te geven aan zo'n toetsingskader.

Minimalisatie van de uitstoot van ZZS kan op verschillende manieren worden gerealiseerd; door substitutie, door nieuwe reinigingstechnieken of nieuwe productietechnieken, door geoptimaliseerde en duurzame bedrijfsvoering. Het beleidsstreven voor ZZS is het streven naar een nulemissie. Het VRP gaat over de periode 2020-2025 en betekent dat Tata Steel in het vervolg op dit VRP voor de periode 2026-2030 zal moeten onderzoeken in hoeverre de ZZS nog verder kan worden vermeden dan wel gereduceerd.

Maatregelen VRP

Vermijding van ZZS voor zowel zware metalen als Polycyclische Aromatische Kookwaterstoffen (PAK) is op dit moment niet mogelijk gezien het huidige productieproces waarvoor het gebruik van kolen noodzakelijk is. De conclusie voor het lopende VRP is dat de minimalisatieplicht van ZZS moet worden ingevuld door maximale reductie van ZZS. Dit betekent dat Tata Steel op grond van de minimalisatieplicht inzet op top reductie van de emissies van ZZS. Tata Steel geeft in het "Spoorboekje VRP" wat zij hebben opgesteld de wijze aan hoe zij tot prioritering van de voorgenomen reductiemaatregelen komen.

Met andere woorden er wordt prioriteit gegeven aan de bronnen met de hoogste en meest schadelijke ZZS emissies en ingezet op maximale reductie van deze stoffen in deze periode van het VRP, zoals zware metalen en PAK. Tata Steel voldoet met het VRP aan de eisen die in de activiteitenregeling worden gesteld en daarmee na realisatie van de voorgestelde maatregelen binnen de looptijd van het VRP aan de minimalisatieverplichting voor de ZZS. De maatregelen in het VRP komen grotendeels overeen met de maatregelen uit de zgn. Roadmap Plus van Tata Steel (zie bijlage 4). Door het vastleggen van de maatregelen uit het VRP in een maatwerkbesluit worden de maatregelen uit de Roadmap Plus ook grotendeels geborgd.

Tata Steel heeft op 25 maart jl. aangekondigd dat de ontstoffings- en DeNOx-installatie bij de Pelletfabriek worden gerealiseerd. De ontstoffingsinstallatie wordt in 2023 in bedrijf genomen. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet in het terugdringen van de ZZS emissies voor met name lood, zware metalen en PAK.

Maatwerkbesluiten

Het gevolg van deze focus door Tata Steel op de grootste bronnen is dat de OD NZKG op grond van het Activiteitenbesluit nadere eisen stelt aan het VRP in de vorm van maatwerkbesluiten. Deze maatwerkvoorschriften bestaan uit twee onderdelen:

- 1) Compleet maken van de informatie in het VRP over ZZS afkomstig van alle (kleinere) bronnen en van de afwijkende bedrijfssituaties binnen Tata Steel.
- 2) Per reductiemaatregel uit het VRP van Tata Steel wordt de implementatietermijn geborgd en tegelijkertijd een maximaal rendement van de maatregel vastgelegd dat waar mogelijk verder gaat dan het VRP van Tata Steel.

Uitkomsten gezondheidsonderzoek RIVM

De door het RIVM geïdentificeerde bronnen sluiten aan bij de door Tata Steel in het VRP geïnventariseerde bronnen van met name PAK en zware metalen (lood). Een groot deel van de in het VRP opgenomen reductiemaatregelen richten zich op de vermindering van de emissies van de door het RIVM geïdentificeerde bronnen. Een aantal van de door Tata Steel in het VRP opgenomen maatregelen, sluiten aan bij het bestrijden van de uitstoot van PAK voor het grootste gedeelte afkomstig van de kooksfabrieken, sinterfabriek en diverse verbrandingsprocessen van de op- en overslagen van steenkool. Ook de uitstoot van metalen volgens het RIVM voor het grootste deel afkomstig van de productie van pellets, sintererts en cokes en van de op- en overslag van erts en andere materialen worden bestreden door maatregelen uit het VRP van Tata Steel.

Aanpak effecten ongewone voorvallen

Het VRP beoogt ook om de emissies die bij ongewone voorvallen kunnen ontstaan te voorkomen en/of te reduceren. In het VRP wordt echter niet aangegeven welke hoeveelheden ZZS bij deze ongewone voorvallen vrijkomen en welke reducties worden verkregen bij de voorgenomen maatregelen. Op 18 maart jl. heeft de OD NZKG van Tata Steel een overzicht ontvangen dat inzicht zou moeten geven in de omvang en samenstelling van ZZS emissies naar de lucht ten gevolge van ongewone voorvallen. De OD NZKG is deze aan het beoordelen. De OD NZKG gaat voor ongewone voorvallen nadrukkelijker gebruik maken van haar bevoegdheden om inzicht te verkrijgen in de aard en hoeveelheden ZZS die vrijkomen bij ongewone voorvallen. Hetzelfde geldt voor afwijkende bedrijfsomstandigheden. Om beter inzicht hierin te krijgen wordt ook hiervoor een voorschrift opgenomen in het maatwerkbesluit.

Stand van zaken MTR-waarde RIVM

Bij de beoordeling van de effecten van ZZS op het lokale milieu wordt het 'maximaal toelaatbaar risiconiveau' (MTR) als maatstaf gebruikt. Het MTR is de concentratie van een stof in de lucht waar beneden geen negatief effect is te verwachten. Voor circa honderd stoffen is een MTR waarde opgenomen in de Activiteitenregeling, maar dat is voor de meeste ZZS niet het geval. Indien nodig kan het bevoegd gezag om een indicatief MTR vragen bij het RIVM.

Wij blijven aandringen bij het Rijk en het RIVM om met spoed MTR waarden voor ZZS stoffen af te leiden. Verder zijn wij met het Rijk in gesprek over het ontbreken van normering van een aantal ZZS, een cumulatieve benadering en een integrale aanpak van ZZS waaronder de benodigde toetsingskaders voor een VRP. Zo wordt er gewerkt aan een

emissiedatabase waarin alle ZZS-emissie van inrichtingen in wordt verzameld, zodat hier een centrale plek voor is. Deze is nog in opbouw inclusief de wetgeving die hiervoor nodig is. Inschatting is dat in 2024 publicatie van de dan beschikbare informatie plaats kan vinden. Dit is niet alleen van belang voor een schonere en gezondere IJmond, maar ook voor andere plekken in Nederland.

Aanscherpen vergunning

Geconcludeerd kan worden dat op basis van de beoordeling van het VRP een aanscherping van de vergunning plaatsvindt door middel van het opleggen van de hierboven beschreven maatwerkbesluiten door de OD NZKG en het stellen van een maximaal rendement van de maatregel. Belangrijk hierbij is dat de OD NZKG de voortgang en uitvoering van het VRP voor de periode 2020-2025 van Tata Steel monitort en jaarlijks opnieuw beoordeeld. Mochten uw Staten een nadere toelichting willen op de beoordeling van het VRP Tata Steel van de OD NZKG dan stellen wij voor hiervoor een technische briefing te organiseren. De provincie blijft zich inzetten om ZZS met voorrang aan te pakken om de leefomgeving in de IJmond gezonder te maken, dat doen we via het Programma Tata Steel en het Programma Gezonde Leefomgeving. Daarbij volgen wij de nationale doelstelling, waarbij het streven is naar verlaging van deze emissies tot een nulmissie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

4 bijlage(n)

- Bijlage 1: Brief reactie Tata Steel op beoordeling inventarisatie ZZS
- Bijlage 2: Brief beoordeling VRP Tata Steel
- Bijlage 3: Bijlagen brief VRP Tata Steel
- Bijlage 4: Overzicht maatregelen VRP relatie tot Roadmap Plus Tata Steel

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 29 maart 2022 10:07
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022: nazending
Bijlagen: 3. Memo Omgevingsoverleg voor BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022.docx

Beste leden van het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond,

Zoals ik al verwachtte is het memo over het omgevingsoverleg op een paar kleine details aangescherpt, de strekking blijft hetzelfde. U vindt de aangescherpte versie als bijlage in deze mail.

Daarnaast wil ik u informeren dat Hans van der Vlist morgen niet aanwezig is, vanwege Covid, Jeroen Olthof zal de rol van voorzitter op zich nemen.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]
Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid / secretaris bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond

[REDACTED]
Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 24 maart 2022 10:49
Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]

[REDACTED]
Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022

Beste leden van het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond,

Hierbij stuur ik u de stukken voor het volgend bestuurlijk overleg, dat op 30 maart fysiek zal plaatsvinden in Haarlem, van half tien tot elf.

Vandaag komt het Bestuursplatform Energietransitie NZKG bijeen, tijdens de mededelingen zal er kort gesproken worden over het omgevingsoverleg. Een onderwerp dat op uw agenda staat, zie bijlage. Mogelijk leidt dit tot enige aanscherping van het memo, als dit aan de orde is zult u dit als nazending van mij nog ontvangen.

Indien er vragen zijn hoor ik dit graag.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]
Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid / secretaris bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond

[REDACTED]
Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Omgevingsoverleg “Gezondere Leefomgeving” in de IJmond

Aan: Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond
Opsteller: Ambtelijke werkgroep Industrie en Gezondheid IJmond
Datum: 24 maart 2022

Inleiding

Vanuit de overheid een dialoog voeren met bewoners en bedrijven over ‘industrie en gezondheid’ in de regio IJmond. De inrichting van een ‘Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid’ wordt al aangekondigd in het Programma Tata Steel 2020-2050. Ook is hier meerdere malen over gesproken in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond. Er vindt nu interactie plaats tussen de overheid en bewoners, maar dit is gefragmenteerd. Bewoners hebben op dit moment weinig invloed om te bepalen *wat* er op de agenda staat en *wanneer*.

De ambtelijke werkgroep van het BO Industrie en Gezondheid IJmond acht een verdere professionalisering van het beoogde omgevingsoverleg nodig. Bewoners maken zich in toenemende mate zorgen over de negatieve effecten van Tata Steel op hun leefomgeving. De zorgen worden bevestigd door de drie onderzoeksrapporten van het RIVM, die in 2021 en 2022 zijn uitgekomen. Uit de onderzoeken blijkt dat er in de IJmond meer acute gezondheidsklachten voorkomen dan elders en dat er in de depositie van grofstof schadelijke stoffen zitten. In het laatste onderzoek heeft het RIVM aangetoond dat het zeer aannemelijk is dat het Tata Steel terrein de grootste bron van vervuiling is. Zorgen over de leefomgeving in de IJmond leiden tot een toenemende betrokkenheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, die in dialoog willen met partijen waaronder bewoners en vice versa. Deze dialoog vindt al plaats, maar de vraag die oprijst is of de dialoog beter kan. Wat verstaan we onder professionalisering van het omgevingsoverleg?

Andere ontwikkelingen in de regio IJmond hebben *ook* invloed op de leefomgeving van bewoners, zoals de effecten van de energietransitie. Met het streven om zo veel mogelijk als ‘1 overheid’ op te trekken, hebben we in januari 2022 ambtelijk contact gezocht met het Projectbureau Energietransitie Noordzeekanaalgebied (NZKG). Ook vanuit dit projectbureau wordt het nodig geacht om in goede dialoog te treden met bewoners en als 1 overheid op te trekken.

Vanuit de gedachten ‘1 overheid’ achten we het denkbaar dat IJmondgemeenten dit omgevingsoverleg tevens benutten voor het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. Hierover volgt in dit memo meer toelichting.

Doelstelling memo

Dit memo is opgesteld voor het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond van 30 maart 2022. Er is een aantal vragen opgenomen in het memo die behandeld zullen worden in de bespreking. En in het memo wordt ook een voorstel gedaan voor uitgangspunten bij het uitwerken hiervan. Het uitwerken van het omgevingsoverleg krijgt de werknaam ‘Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid IJmond’.

Op 24 maart is het Bestuursplatform Energietransitie NZKG bijeen gekomen. De bespreking van het omgevingsoverleg in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond is daar middels een mededeling ingebracht. En dus ook het voornemen om de uitwerking van het omgevingsoverleg gezamenlijk te doen. Een uitwerking kan dan in een later Bestuursplatform Energietransitie NZKG worden ingebracht, dat volgende overleg is gepland in juni.

Context

Overheden, bewoners en bedrijven (Tata Steel) in de regio IJmond zijn op allerlei manieren met elkaar in gesprek over verschillende deelonderwerpen. Dit vindt plaats op verschillende niveaus. Op dit moment is er geen centraal overzicht of afstemming van alle contacten en wat waar precies wordt besproken. Daarnaast vindt een overleg tussen overheden, bewoners en bedrijfsleven nu in gezamenlijkheid niet plaats. De overleggen hebben doorgaans geen gezamenlijk gedragen vorm. Dit betekent dat één partij iets organiseert en daar een andere partij voor uitnodigt. Contact met de inwoners bestaat, maar dit is niet altijd een dialoog waarin gezamenlijk wordt stil gestaan bij een bepaald vraagstuk. De gesprekstafels van de OD NZKG zijn hier overigens wel een goed voorbeeld van. De tafels worden georganiseerd met een vaste groep inwoners, waardoor meer wederzijds begrip is ontstaan over specifieke VTH onderwerpen. Echter is het niet zeker of alle bewonersperspectieven zijn vertegenwoordigd.

Overzicht van bestaande overleggen.

1. Bijeenkomsten concept programma Tata Steel (2X in 2020, overheden en bewoners).
2. Webinars RIVM gezondheidsonderzoeken (2X in 2021, 1X in 2022 overheden en bewoners).
3. Presentatie plan van aanpak Tata Steel ministerie I&W (30 november 2021, overheden en bewoners).
4. Gesprekstafels OD NZKG -bewoners over o.a. toezicht en handhaving (circa 6X in 2021).
5. Bijeenkomst Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond (overheden en bewoners).
6. Bezoeken staatssecretaris (2x 2021, overheden en bewoners 1x 2022).
7. Gesprekken door bestuurders (wethouders, gedeputeerde) met verschillende bewoners.
8. De "burentafel" van Tata Steel die geregeld bij elkaar komt (bewoners en bedrijf).
9. Separate aan Tata Steel gelieerde zaken hebben eigen bijeenkomsten en processen. Bijvoorbeeld rond de waterstoffabriek (Nobian), al dan niet onder vlag van de "burentafel".
10. In het kader van de CES/energietransitie zijn een aantal (openbare) bijeenkomsten georganiseerd.
11. Tata Steel werkt voor plan Groen Staal aan een Strategisch Omgevingsmanagement plan, participatie (op initiatief Tata Steel) is hier een belangrijk onderdeel van.
12. De GGD organiseert regelmatig inloopsprekuren waar bewoners terecht kunnen met vragen over hun gezondheid.

Naast overleggen en bijeenkomsten kunnen bewoners bij diverse loketten terecht met zorgen en klachten: het klantcontactcentrum van de gemeenten, het klachtenmeldpunt van ODIJ en NZKG etc.

Belangrijke vragen voor het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond – 30 maart

Vraag 1: Wordt de huidige situatie met verschillende (ad hoc) overleggen als problematisch beschouwd, m.a.w. is er behoefte aan een “Omgevingsoverleg Industrie & Gezondheid”?

Er zijn veel verschillende overleggen met verschillende doelen en status. Er is geen moment of overleg waarbij overheid – bewoners en bedrijven (c.q. initiatiefnemers van ontwikkelingen in de IJmond) bij elkaar zitten, dit is steeds beperkt tot 2 van deze 3 partijen.

De eerste vraag is: Is dit een probleem? Als er bijvoorbeeld vooral behoefte is aan *inzicht* in ontwikkelingen, plannings, gevolgen etc. in de hele IJmond, en niet zo zeer in op een andere wijze georganiseerd contact met de omgeving, kan beter worden ingezet op betere informatievoorziening op bijvoorbeeld websites. Als iedereen de handen vrij wil houden voor verschillende (eigen) overleg en afstemmingsvormen is het ook beter om van een zwaarder georganiseerd omgevingsoverleg af te zien.

Vraag 2: hoe breed moet het omgevingsoverleg zijn?

In dit memo wordt er uitgegaan van een inhoudelijk breed omgevingsoverleg (incl. energieprojecten), met de focus op gezondheidsbescherming. Varianten die eerder langs zijn gekomen is om het omgevingsoverleg alleen te richten op het Programma Tata Steel.

Vraag 3: commitment

Het bestaan van een Omgevingsoverleg verplicht eenieder (in zekere mate) om dat overleg te gebruiken voor dialoog en contact over Industrie & Gezondheid in de IJmond. Er is minder flexibiliteit en ruimte om zelf allerlei andere overleggen te organiseren. Als alle andere overleggen blijven ontstaat er alsnog geen overzicht en structuur. Dan is er enkel een overleg toegevoegd aan het bestaande pallet.

Vraag 4: initiatief en eigenaarschap

Het omgevingsoverleg is een gezamenlijk initiatief van overheden, en zij zijn dus mede eigenaar om het omgevingsoverleg uit te werken en uit te voeren. Dit doen de overheden in samenwerking met elkaar. Dit zijn mooie frasen, maar wie trekt de kar? Welke partij initieert de uitwerking en is eerste aanspreekpunt? Een organisatie moet eigenaar zijn van het omgevingsoverleg. Het is afhankelijk van de inhoudelijke afbakening (breedte en detailniveau) welke organisatie hiervoor het meest in aanmerking komt, maar de provincie of de gemeenten (gezamenlijk of één) liggen als mogelijkheden voor de hand.

Uitgangspunten en verkenningspunten

Onderstaande uitgangspunten en verkenningspunten worden meegegeven voor het vervolg op uitwerking van het omgevingsoverleg. De uitgangspunten zijn onderverdeeld in vijf categorieën en dienen als aanzet voor een bespreking in het bestuurlijk overleg.

Het is belangrijk om stil te staan bij:

1. de behoefte vanuit bewoners;
2. de inhoudelijke focus;
3. de participanten en de rollen in het overleg;
4. de vorm en agenda-setting;
5. eisen aan een plan voor aanpak, indien over wordt gegaan op verdere uitwerking.

Ad 1. De behoefte vanuit omwonenden

Een dialoog met de omgeving moet tegemoetkomen aan de behoefte van de overheden en omwonenden. Namelijk een beter wederzijds begrip tussen bewoners en overheden om de juiste acties te kunnen nemen. En het faciliteren van een overleg tussen drie (hoofd)partijen: Overheid, bewoners en bedrijven/initiatiefnemers van ontwikkelingen. Het biedt een mogelijkheid om bewoners deelgenoot te maken van de stappen die de overheid en bedrijven nemen. Daarnaast zou een dialoog tegemoet moeten komen aan de behoefte van bewoners. Bewoners zijn niet betrokken bij het opstellen van deze notitie, maar belangrijk is om hen wel te betrekken bij het uitwerken van het omgevingsoverleg. Op voorhand is de aanname dat zij behoefte hebben aan:

1. informatievoorziening rondom hun gezondheid (wat gebeurt er, welke incidenten zijn er, hoe is de luchtkwaliteit etc.);
2. mogelijkheid om overheidsbeleid te beïnvloeden: dialoog met de overheden over het beleid en de te nemen acties;
3. duidelijke communicatiekanalen waarbij ze niet op meerdere plekken informatie hoeven te zoeken.

Bewoners zijn niet de enige betrokkenen en ze zijn het ook niet altijd met elkaar eens. Doel van de omgevingsdialoog is om het gesprek aan te gaan tussen overheid en bewoners en hiermee ruimte te geven aan alle perspectieven.. De omgevingsdialoog beoogt aanpassing van de huidige praktijk met verschillende overleggen, zodat er meer overzicht en structuur ontstaat. Met als doel dat in ieder geval overheden van elkaar weten wat er waar en wanneer wordt gecommuniceerd.

De omgevingsdialoog is dus niet zozeer een serie van periodieke overleggen of bijeenkomsten, maar een gestructureerd samenspel van gesprekken, bijeenkomsten, informatievoorziening enzovoort, dat in zijn totaliteit voorziet in de behoefte van overheden en bewoners.

Ad 2. Inhoudelijke focus

De inhoudelijk focus is 'gezondheidsbescherming' als belangrijk facet van een gezondere leefomgeving.

Ad 3. Participanten en rollen in het overleg:

1. Participatie van bewoners: bewoners moeten in de gelegenheid worden gesteld om invloed uit te oefenen op de agenda en de werkvorm van het omgevingsoverleg.
2. Representatie van bewoners: streven naar de aanwezigheid van alle perspectieven aan tafel. Dat zal een combinatie worden van reeds actieve bewoners en nieuwe bewoners, die wellicht ook andere perspectieven inbrengen. Voorbeelden zijn: bewonersorganisaties zoals de Dorpsraad Wijk aan Zee, Stichting IJmondig, Frisse Wind. Individuele bewoners,

belangenorganisaties zoals Stichting Duinbehoud, de Ondernemersvereniging etc. De FNV en eventueel andere vakbonden.

3. Bedrijven: Tata Steel, Harsco Metals, Pelt & Hooykaas, Gasunie, Vattenfall, energiehaven. In de uitwerking moet duidelijk worden wat hun rol en betrokkenheid is in het omgevingsoverleg en hoe dat zich verhoudt tot eigen participatietrajecten van deze partijen.
4. Overheden (provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten) committeren zich aan dit omgevingsoverleg, als wijze om participatie met bewoners in de IJmond over gezondheidsbescherming vorm te geven. Hoe dit commitment praktisch wordt geuit is onderwerp van bespreking.
5. Het moet duidelijk worden wat de rol (en democratische legitimatie) is van het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond, het Bestuursplatform Energietransitie NZKG, de OD IJmond (als uitvoerder van het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond) en de Omgevingsdienst NZKG (klachtenloket Tata Steel).
6. Andere publieke partijen, zoals het Rijk, TenneT, Gasunie, GGD's en Omgevingsdiensten worden gestimuleerd om het omgevingsoverleg te benutten voor hun participatie en mogen gebruik maken van het platform. In het vervolg moet duidelijk worden welke afspraken hierover gemaakt moeten worden, zoals communicatie en financiële facetten.

Ad 3. Vorm en agendasetting

1. Het omgevingsoverleg is niet het platform, waar overheden kunnen 'zenden en standpunten delen', maar wordt ook ingezet om met bewoners dilemma's en vraagstukken te bespreken.
2. Er moet ruimte zijn voor alle perspectieven en belangen.
3. Inzet op professionele en onafhankelijke begeleiding van bijeenkomsten namens overheden en/of in aanwezigheid van bedrijven.
4. Het moet voldoende ruimte zijn voor bewoners om initiatief te nemen en mede de agenda te bepalen.
5. Het moet duidelijk worden welke partij (en) eigenaar is (zijn) van het omgevingsoverleg en verantwoordelijk is voor de concrete organisatie en afstemming.
6. Er dient inzicht te komen in de werkvormen die ingezet kunnen worden. Er dient hierbij rekening gehouden te worden met de verschillende stadia van participatie, variërend van informerend naar mede beslissend.

Ad4. Eisen aan de uitwerking

1. De volgende stap is dat het omgevingsoverleg verder wordt uitgewerkt, in een plan van aanpak. In het plan van aanpak wordt onder andere duidelijk:
 - a. doelstelling;
 - b. hoe het omgevingsoverleg er uit komt te zien;
 - c. wie de deelnemers zijn en wat hun rol is;
 - d. hoe de relatie / samenwerking er uit kan komen te zien tussen Programma Tata Steel, Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond en de activiteiten van het Bestuursplatform Energietransitie Noordzeekanaalgebied;
 - e. organisatie, planning, kosten ect.
 - f. evaluatie.
2. Bewoners worden betrokken worden bij de uitwerking van het omgevingsoverleg.
3. Het moet in de uitwerking duidelijk worden welke kosten er gemoeid zijn met het omgevingsoverleg. En door wie deze kosten worden gedekt.

Besluiten

Het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond besluit om:

- a. Het omgevingsoverleg verder uit te laten werken;
- b. de focus van het omgevingsoverleg te richten op gezondheidsbescherming;
- c. een duidelijke eigenaar aan te wijzen die verantwoordelijk wordt voor de verdere uitwerking van het omgevingsoverleg;
- d. het omgevingsoverleg in gezamenlijkheid met het Projectbureau Energietransitie NZKG uit te werken;
- e. de uitgangspunten zoals besproken in het BO van 30 maart verder uit te werken en als basis te nemen.

Risico's

Garanties op succes van een omgevingsoverleg zijn er niet. De belangrijkste risico's zijn:

- Op voorhand is niet te voorspellen hoe het omgevingsoverleg uitpakt. Ook is het niet mogelijk om in te schatten in hoeverre andere overlegvormen vervangen kunnen worden.
- Een brede insteek vergt veel afstemming en overtuiging richting collega's en organisaties rond de CES, RES, initiatiefnemers als Gasunie, Nobian etc.
- Het is de vraag in hoeverre bewoners(organisaties) zich willen "verbinden" aan een omgevingsoverleg. Meedoen in een vastere structuur van een omgevingsoverleg hoeft niet te betekenen dat met de eigen strategie richting media en politiek los laat.
- De aangifte van verschillende en bewoners en organisaties aan Tata Steel bemoeilijkt het gesprek tussen deze bewoners/organisaties en Tata Steel. Dit zal doorwerken in een omgevingsoverleg (en in ieder overleg).

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 24 maart 2022 10:49
Aan: Jeroen Olthof; loes.de.maat@odnzkg.nl; Sebastian Dinjens; 'Bert Pannekeet'; 'Bert van de Velden'; 'Hans van der Vlist'; a.schoorl@heemskerk.nl; N.Ozutok@beverwijk.nl
CC: [REDACTED]
Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022
Bijlagen: 1. verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid 26 januari 2022.docx; 2. Termijnagenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 30 maart 2022.docx; 3. Memo Omgevingsoverleg voor BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022.docx; Agenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 30 maart 2022.docx

Beste leden van het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond,

Hierbij stuur ik u de stukken voor het volgend bestuurlijk overleg, dat op 30 maart fysiek zal plaatsvinden in Haarlem, van half tien tot elf.

Vandaag komt het Bestuursplatform Energietransitie NZKG bijeen, tijdens de mededelingen zal er kort gesproken worden over het omgevingsoverleg. Een onderwerp dat op uw agenda staat, zie bijlage. Mogelijk leidt dit tot enige aanscherping van het memo, als dit aan de orde is zult u dit als nazending van mij nog ontvangen.

Indien er vragen zijn hoor ik dit graag.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid / secretaris bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond

[REDACTED]

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 24 maart 2022 10:49
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022
Bijlagen: 1. verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid 26 januari 2022.docx; 2. Termijnagenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 30 maart 2022.docx; 3. Memo Omgevingsoverleg voor BO Industrie en Gezondheid 30 maart 2022.docx; Agenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 30 maart 2022.docx

Beste leden van het Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond,

Hierbij stuur ik u de stukken voor het volgend bestuurlijk overleg, dat op 30 maart fysiek zal plaatsvinden in Haarlem, van half tien tot elf.

Vandaag komt het Bestuursplatform Energietransitie NZKG bijeen, tijdens de mededelingen zal er kort gesproken worden over het omgevingsoverleg. Een onderwerp dat op uw agenda staat, zie bijlage. Mogelijk leidt dit tot enige aanscherping van het memo, als dit aan de orde is zult u dit als nazending van mij nog ontvangen.

Indien er vragen zijn hoor ik dit graag.

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid / secretaris bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond

[REDACTED]

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

Naam overleg Bestuurlijk overleg Industrie & Gezondheid IJmond

Locatie fysiek

Datum 30 maart 2022

Tijdstip 9:30 – 11:00

Locatie Dreef 1, commissiekamer 1

Uw contactpersoon

BEL/OMB

Bijlagen 3

Aan leden van BO Industrie en Gezondheid IJmond: gedeputeerde Olthof (provincie Noord-Holland), wethouder Dinjens (gemeente Velsen), wethouder Schoorl (gemeente Heemskerk), wethouder Özütok (gemeente Beverwijk), mevrouw de Maat (OD NZKG), de heer Pannekeet (OD IJmond) en de heer van de Velden (Veiligheidsregio Kennemerland, GGD Kennemerland).

Voorzitter: de heer [REDACTED]

1|3

Agenda

Het bestuurlijk overleg (BO) vindt fysiek plaats.

1. Opening en mededelingen

2. Verslag 26 januari 2022 en Termijnagenda (zie bijlage 1, het verslag) (zie bijlage 2, de Termijnagenda)

Doel van de bespreking is het verslag van 26 januari 2022 vast te stellen.

3. Tata Steel

Te gast in het bestuurlijk overleg is Tata Steel. Doel van de bespreking is om met elkaar in gesprek te gaan over gezondheidsbescherming in het 'hier en het nu'. De uitvoering van de Roadmap Plus zal hierin centraal staan.

Voor dit agendapunt is ook het ministerie van I & W uitgenodigd. Deze zal vertegenwoordigd zijn door programmamanager Tata Steel, Nikolai Jacobs.

4. Programma Tata Steel

Doel van deze bespreking is om een stand van zaken te geven over de voortgang van het Programma Tata Steel.

Depositieonderzoek: de provincie Noord-Holland en het ministerie van I & W bereiden een opdrachtverstrekking voor aan het RIVM om een herhaald depositieonderzoek uit te voeren in de IJmond.

Expertmeeting naar aanleiding van bron-herleidingsonderzoek:

Donderdag 17 februari 2022 hebben het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Tata Steel, Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG), Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) en provincie Noord-Holland (PNH) een eerste expertmeeting gehad naar aanleiding van het laatste RIVM-gezondheidsonderzoek, naar de herkomst stoffen in de lucht in de IJmond regio. Na deze eerste expertmeeting kan nog geen conclusie worden getrokken over de verklaring van het verschil tussen de gemeten concentraties en de berekende concentraties op basis van de gegevens in de e-MJV. Om hier meer inzicht in te verkrijgen is nadere analyse noodzakelijk. Tata Steel heeft de invoergegevens van het RIVM onderzoek ontvangen en gaat een verdere analyse uitvoeren. Tata Steel heeft aangegeven dat ze twee maanden nodig hebben om deze analyse af te ronden, waarna een tweede expertmeeting volgt. Deze expertmeeting zal weer door de provincie Noord-Holland worden georganiseerd.

Dagboekonderzoek: de provincie Noord-Holland heeft een offerte-uitvraag gedaan naar een projectleider die het dagboekonderzoek moet laten starten. We verwachten dat de projectleider in mei gaat starten, alle IJmondpartners worden hier nauw bij betrokken. In het bestuurlijk overleg is al eerder een afspraak gemaakt over de kostenverdeling: 80 % provincie Noord-Holland en 20 % IJmondgemeenten. Op basis van een offerte kan deze besluitvorming door de IJmondgemeenten worden voorbereid. Het is nog niet duidelijk of het dagboekonderzoek onderdeel kan uitmaken van de pilot hoogst blootgestelde locaties.

5. Omgevingsoverleg (zie bijlage 3)

Vanuit de overheid een dialoog voeren met bewoners en bedrijven over 'industrie en gezondheid' in de regio IJmond. De inrichting van een 'Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid' wordt al aangekondigd in het Programma Tata Steel 2020-2050. Ook is hier meerdere malen over gesproken in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond.

Doel van deze bespreking is, om op basis van ingediend memo, verder door te spreken over het omgevingsoverleg. Het memo moet helpen om dit gesprek te leiden.

6. Overige ontwikkelingen

Pilot hoogst blootgestelde gebieden: de IJmond is door de stuurgroep aangewezen als pilot hoogst blootgesteld gebied. De provincie Noord-Holland heeft een offerte-uitvraag gedaan om een projectleider in te huren. Deze projectleider krijgt de opdracht om een plan van aanpak te maken, in samenwerking met betrokken partijen uit de regio IJmond. op basis van dit plan van aanpak kan verdere besluitvorming plaatsvinden bij de IJmondgemeenten (over onder andere kosten) en kan het worden uitgevoerd. In april krijgen we van het ministerie van I & W meer inhoudelijke informatie waar de uitwerking van de pilot aan moet voldoen.

SLA: recent is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van het Schone Luchtakkoord. Een belangrijke conclusie van het RIVM is dat we met het Schone Lucht Akkoord op koers liggen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. De lucht in Nederland wordt steeds schoner. We realiseren in 2030 47% tot 52% minder gezondheidsschade door schonere lucht. IJmondgemeenten hebben in hun Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit de ambitie opgenomen om uit te gaan van de aangescherpte WHO advieswaarden, wat deze aangescherpte waarden betekenen voor Nederland en of we handelingsperspectieven hebben wordt nu landelijk onderzocht. Resultaten van dit onderzoek verwachten we voor het zomerreces van 2022. Indien dit bekend is zal de OD IJmond hier ook voor het BO Industrie en Gezondheid inzicht in geven.

7. Afronding en sluiting

Het volgend bestuurlijk overleg vindt plaats op 18 mei. Op de Termijnagenda staat dat besluitvorming over 'onderzoeken uit Cluster B (en C)' op de agenda staat.

Bijlage 2 Termijnagenda Bestuurlijk Overleg Industrie & Gezondheid

Versie 24 maart 2022

Data Bestuurlijk Overleg 2022

- Woensdag 18 mei 2022 16.00 – 17.30 uur
- Donderdag 30 juni 2022 16.00 – 17.30 uur *evaluatiegesprek
- Woensdag 31 augustus 2022 16.00 – 17.30 uur
- Woensdag 26 oktober 2022 16.00 – 17.30 uur
- Woensdag 14 december 2022 16.00 – 17.30 uur

Belangrijke data 2022

- BO Ruimte (MRA) 9 juni
- 26 oktober
- 14 december
- Bestuursplatform ET/NZKG 16 juni vergadering Bestuursplatform ET/NZKG
- 22 september vergadering Bestuursplatform ET/NZKG
- 8 december vergadering Bestuursplatform ET/NZKG

Activiteiten	Stand van zaken	Planning
<p>Dit betreft een overzicht van activiteiten die worden aangejaagd en gevolgd door het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond. Het overzicht wordt gebruikt om overzicht te geven en zal bij elk bestuurlijk overleg worden ingebracht.</p> <p>Overleggen met bewoners</p>	<p>Vanuit het Programma Tata Steel bestaat de wens voor het organiseren van een omgevingsoverleg: tussen overheden, bewoners, bedrijven en lokale belangengroepen (zoals natuurorganisaties).</p> <p>Naaft dit bestaande overleg vindt er een dialoog vanuit dezelfde overheid plaats, waar andere opgaven centraal staan, maar waar gezonde leefomgeving wel als zorg/ belang wordt ingebracht.</p> <p>Opgave is om vanuit dit bestaande omgevingsoverleg na te gaan of de doelgroep zich kan vinden in de agenda, de opzet. Daarnaast is er vanuit het bestuurlijk overleg de vraag gesteld om het omgevingsoverleg te relateren aan andere dialogen met dezelfde doelgroepen.</p>	<p>1 x per jaar voortgang programma Tata Steel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ter informatie vastgestelde programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond <p>1 x per jaar programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond</p> <ul style="list-style-type: none"> - maart 2022 <p>1 x per jaar gezondheidsonderzoeken</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overzicht onderzoeken plus actualiteit RIVM <p>Een notitie over doorontwikkeling wordt geagendeerd voor het bestuurlijk overleg van 30 maart. Deze notitie komt tot stand met de ambtelijke vertegenwoordiging van het bestuurlijk overleg, het in gesprek gaan met de doelgroep van het omgevingsoverleg vindt daarna pas plaats.</p>
<p>Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond</p>	<p>Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de gemeenteraden.</p>	<p>Indien er een stand van zaken bekend is (bijvoorbeeld in de vorm van een jaaroverzicht) wordt dit ter kennisgeving aangeboden aan het bestuurlijk overleg.</p>

<p>Gebiedsgerichte aanpak hoogblootgestelde locaties (SLA)</p>	<p>De IJmond regio is in december 2021 aangewezen als pilot hogstblootgesteld gebied. Op 27 januari komt de landelijke werkgroep bijeen en verwachten we meer informatie te krijgen. Er zal een plan van aanpak uitgewerkt moeten worden, waar het dagboekonderzoek een plek in krijgt.</p>	<p>De provincie Noord-Holland zal een procesbegeleider inhuren die aan de slag gaat met het plan van aanpak en het al concreet opzetten van het dagboekonderzoek. Naar verwachting is het plan van aanpak in Q2 gereed.</p> <p>IJmondgemeenten kunnen op basis van dit plan besluitvorming in Raden voorbereiden over financiële middelen, die nodig zijn vanuit gemeenten. Naar verwachting vindt deze besluitvorming voor het zomerreces van 2022 plaats.</p>
<p>Programma Tata Steel</p>	<p>Programma is vastgesteld en wordt uitgevoerd. Belangrijkste nieuwe ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorlopig standpunt van gedeputeerde Oithof is om de vergunning op eigen terrein Tata Steel via een PCR (Provinciale Coördinatie Regeling) te laten verlopen. Besluitvorming is formeel nog nodig. • Onderwerp “monitoring” is sinds de zomer een stuk hoger op de agenda gekomen. Op initiatief provincie wordt dit nu verder uitgewerkt. I.i.g. 2 extra stofdepositie onderzoeken in 2022. • Samenwerking met I&W heeft zich de laatste maanden geïntensiveerd. Zo heeft het ministerie van I & W een plan van aanpak opgesteld (1 december 2021 naar de Tweede Kamer gestuurd), dat ingaat op gezondheidsbescherming. De samenwerking krijgt vorm in een ambtelijke werkgroep en ambtelijke stuurgroep. Indien relevant schuift I&W ambtelijk aan in het BO Industrie en 	<p>Wanneer besluitvorming plaatsvindt over de PCR hangt af van de inhoudelijke uitwerking van Tata Steel en de OD NZKG in 2022.</p> <p>Uitzetten Depositieonderzoek IJmond: Q1.</p> <p>Q2 2022: Voorstel “monitoring”, ook ter bespreking met bewoners.</p> <p>Zomer 2022: Volgende voortgangsrapportage Programma Tata Steel.</p> <p>Najaar: start evaluatie programma Tata Steel.</p>

Gezondheid IJmond voor specifieke agendapunten.

- Lobby Rijk: we hebben naar aanleiding van de RIVM gezondheidsonderzoeken ingezet op lobby richting de Tweede Kamer, de staatssecretaris en ambtelijke lobby richting het ministerie van I & W. de lobby is met name gericht op het stelsel van ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen). De lobby blijft onze aandacht houden, ook na de publicaties van deze onderzoeken. Dit leidt tot gesprekken met de staatssecretaris, Kamerleden en ambtenaren. Het BO wordt hierbij ondersteund door onder andere de lobbyisten van de provincie Noord-Holland.

- Tata Steel: vanuit het programma Tata Steel worden ook gesprekken gevoerd met Tata Steel. De insteek van de gesprekken is gezondheidsbescherming. Tata Steel heeft een Roadmap opgesteld, waarin ze inzicht geeft welke maatregelen zij gaat nemen om de leefomgeving te verbeteren.

Gesprekken over de route naar groen staal vinden ook plaats op een andere tafel met andere bestuurders. Waaronder infrastructuur. Dit wordt onderling uiteraard afgestemd.

Lobby: continue.

Tata Steel is te gast in het BO op 30 maart.

<p>Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in regio IJmond.</p>	<p>Op 19 januari 2022 is het ‘Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in regio IJmond’ gepubliceerd, uitgevoerd door het bureau Ipsos. Dit onderzoek is onderdeel van het Programma Tata Steel. Het onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2021. Met het onderzoek wordt gemonitord hoe inwoners de leefomgeving in de IJmond ervaren.</p> <p>Dit inwonersonderzoek is de eerste in een reeks van (vooral nog) vier vergelijkbare inwonersonderzoeken in een periode van twee jaar. Door het onderzoek in een langere periode een aantal keer te herhalen kunnen trends zichtbaar worden gemaakt.</p>	<p>In 2022 volgen twee onderzoeken en in 2023 nog één.</p>
<p>Rapporten en onderzoeken</p>	<p>RIVM Gezondheidsonderzoek elk BO agendapunt agenderen.</p> <p>Onderzoeken die reeds zijn afgerond:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Acute klachten en inzicht in pieken 2. Haalbaarheidsstudie mbt dagboekonderzoek 3. Depositieonderzoek IJmond 2020 4. Deelonderzoek bronherleiding <p>Naar aanleiding van dit laatste onderzoek vinden er expertmeetings plaats. Doel is om te kunnen verklaren hoe het verschil tussen berekende concentraties en gemeten concentraties tot stand komt. Een eerste expertmeeting heeft al plaatsgevonden.</p> <p>Nog op te starten onderzoeken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dagboekonderzoek 2. Pilot hoogstblootgestelde locaties 3. 2X Depositieonderzoek IJmond 	<p>In elk bestuurlijk overleg wordt er ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de rapporten en onderzoeken.</p> <p>Q1 2022: offerte-uitvraag dagboekonderzoek IJmond Q2 2022: opdrachtverstrekking dagboekonderzoek IJmond</p> <p>Q1 2022: Offerte en opdracht 2 depositieonderzoeken. Q3 2022: Rapport depositieonderzoek Q1 2023: Rapport 2de depositieonderzoek</p> <p>Mei 2022: expertmeeting 2 naar aanleiding van bronherleidingsonderzoek</p>

	<p>Besluitvorming over onderzoeken uit Cluster B (en C).</p>	<p>Besluitvorming is beloofd voor het zomerreces van 2022. Voorbereiding hierop staat op de agenda van het bestuurlijk overleg van 18 mei.</p>
Dagboekonderzoek	<p>Er wordt een dagboekonderzoek opgestart in de regio IJmond. De provincie Noord-Holland is projectleider, IJmondgemeenten, GGD Kennemerland en omgevingsdiensten zullen in de uitvoering een rol krijgen. In het bestuurlijk overleg is ook overeen gekomen dat de provincie Noord-Holland 80 % van de kosten op zich neemt en IJmondgemeenten 20%.</p>	<p>Opstarten vindt plaats in Q1 van 2022. Naar alle verwachting zal de opdracht verstrekt zijn in Q2 van 2022. Het dagboekonderzoek zal maximaal twee jaar in beslag gaan nemen.</p>
E-Noses	<p>Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden en voor de periode tot en met 2026 staan er, vanuit de provincie Noord-Holland en het Havenbedrijf Amsterdam, eNoses opgesteld in het NZKG. Daarnaast heeft Tata Steel op haar terrein eigen eNoses en werkt de OD NZKG met een aantal mobiele eNoses.</p> <p>De pilot eNoses IJmond is afgerond, er heeft een projectevaluatie plaatsgevonden. Daarnaast heeft de OD NZKG twee ontwerp geurbesluiten genomen voor Tata Steel. Er wordt momenteel gezocht wat de beste vorm is om een doorstart te maken in de IJmond.</p>	<p>Indien bekend is hoe de pilot een doorstart krijgt in de IJmond worden leden van het bestuurlijk overleg hierover geïnformeerd. Naar verwachting is dat Q2 2022.</p>
Luchtmeetnet IJmond	<p>Elk jaar worden de resultaten van dit luchtmeetnetwerk in een rapportage weergegeven. In de eerstvolgende jaarlijkse rapportage over de luchtkwaliteit in de IJmond wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel dagen in het jaar een matige of slechte luchtkwaliteit hadden. Dit geeft meer inzicht dan enkel het jaargemiddelde. De rapportage wordt gedeeld met Provinciale Staten en op de website van de provincie Noord-Holland geplaatst.</p> <p>Het luchtmeetnet wordt geëvalueerd. In dit traject wordt de tweede aanbeveling van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM meegenomen.</p>	<p>Q2 2022 (juni 2022)</p> <p>2022</p>

	<p>Meetapparatuur van het meetpunt aan de Bosweg in wordt in 2022 uitgebreid. Hiermee wordt de uitstoot van de twee Kookfabrieken (bij wind richting Wijk aan Zee) beter in beeld gebracht.</p>	<p>Q2 2022</p>
<p>Gezondheidsmonitor 2020</p>	<p>GGD Kennermerland heeft een gezondheidsmonitor.</p>	<p>Q2 2022 (eind april)</p>

Omgevingsoverleg “Gezondere Leefomgeving” in de IJmond

Aan: Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond
Opsteller: Ambtelijke werkgroep Industrie en Gezondheid IJmond, penvoerder XXXXXXXXXX
Datum: 24 maart 2022

Inleiding

Vanuit de overheid een dialoog voeren met bewoners en bedrijven over ‘industrie en gezondheid’ in de regio IJmond. De inrichting van een ‘Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid’ wordt al aangekondigd in het Programma Tata Steel 2020-2050. Ook is hier meerdere malen over gesproken in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond. Er vindt nu interactie plaats tussen de overheid en bewoners, maar dit is gefragmenteerd. Bewoners hebben op dit moment weinig invloed om te bepalen *wat* er op de agenda staat en *wanneer*.

De ambtelijke werkgroep van het BO Industrie en Gezondheid IJmond acht een verdere professionalisering van het omgevingsoverleg nodig. Bewoners maken zich in toenemende mate zorgen over de negatieve effecten van Tata Steel op hun leefomgeving. De zorgen worden bevestigd door de drie onderzoeksrapporten van het RIVM, die in 2021 en 2022 zijn uitgekomen. Uit de onderzoeken blijkt dat er in de IJmond meer acute gezondheidsklachten voorkomen dan elders en dat er in de depositie van grofstof schadelijke stoffen zitten. In het laatste onderzoek heeft het RIVM aangetoond dat het zeer aannemelijk is dat het Tata Steel terrein de grootste bron van vervuiling is. Zorgen over de leefomgeving in de IJmond leiden tot een toenemende betrokkenheid van bestuurders en volksvertegenwoordigers, die in dialoog willen met partijen waaronder bewoners en vice versa. Deze dialoog vindt al plaats, maar de vraag die oprijst is of de dialoog beter kan. Wat verstaan we onder professionalisering van het omgevingsoverleg?

Andere ontwikkelingen in de regio IJmond hebben *ook* invloed op de leefomgeving van bewoners, zoals de effecten van de energietransitie. Met het streven om zo veel mogelijk als ‘1 overheid’ op te trekken, hebben we in januari 2022 ambtelijk contact gezocht met het Projectbureau Energietransitie Noordzeekanaalgebied (NZKG). Ook vanuit dit projectbureau wordt het nodig geacht om in goede dialoog te treden met bewoners en als 1 overheid op te trekken.

Vanuit de gedachten ‘1 overheid’ achten we het denkbaar dat IJmondgemeenten dit omgevingsoverleg tevens benutten voor het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. Hierover volgt in dit memo meer toelichting.

Doelstelling memo

Dit memo is opgesteld voor het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond van 30 maart 2022. Er is een aantal vragen opgenomen in het memo die behandeld zullen worden in de bespreking. En in het memo wordt ook een voorstel gedaan voor uitgangspunten bij het uitwerken hiervan. Het uitwerken van het omgevingsoverleg krijgt de werknaam ‘Omgevingsoverleg Industrie en Gezondheid IJmond’.

Op 24 maart is het Bestuursplatform Energietransitie NZKG bijeen gekomen. De bespreking van het omgevingsoverleg in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond is daar middels een mededeling ingebracht. En dus ook het voornemen om de uitwerking van het omgevingsoverleg gezamenlijk te doen. Een uitwerking kan dan in een later Bestuursplatform Energietransitie NZKG worden ingebracht, dat volgende overleg is gepland in juni.

Context

Overheden, bewoners en bedrijven (Tata Steel) in de regio IJmond zijn op allerlei manieren met elkaar in gesprek over verschillende deelonderwerpen. Dit vindt plaats op verschillende niveaus. Op dit moment is er geen centraal overzicht of afstemming van alle contacten en wat waar precies wordt besproken. Daarnaast vindt een overleg tussen overheden, bewoners en bedrijfsleven nu in gezamenlijkheid niet plaats. De overleggen hebben doorgaans geen gezamenlijk gedragen vorm. Dit betekent dat één partij iets organiseert en daar een andere partij voor uitnodigt. Contact met de inwoners bestaat, maar dit is niet altijd een dialoog waarin gezamenlijk wordt stil gestaan bij een bepaald vraagstuk. De gesprekstafels van de OD NZKG zijn hier overigens wel een goed voorbeeld van. De tafels worden georganiseerd met een vaste groep inwoners, waardoor meer wederzijds begrip is ontstaan over specifieke VTH onderwerpen. Echter is het niet zeker of alle bewonersperspectieven zijn vertegenwoordigd.

Overzicht van bestaande overleggen.

1. Bijeenkomsten concept programma Tata Steel (2X in 2020, overheden en bewoners).
2. Webinars RIVM gezondheidsonderzoeken (2X in 2021, 1X in 2022 overheden en bewoners).
3. Presentatie plan van aanpak Tata Steel ministerie I&W (30 november 2021, overheden en bewoners).
4. Gesprekstafels OD NZKG -bewoners over o.a. toezicht en handhaving (circa 6X in 2021).
5. Bijeenkomst Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond (overheden en bewoners).
6. Bezoeken staatssecretaris (2x 2021, overheden en bewoners 1x 2022).
7. Gesprekken door bestuurders (wethouders, gedeputeerde) met verschillende bewoners.
8. De "burentafel" van Tata Steel die geregeld bij elkaar komt (bewoners en bedrijf).
9. Separate aan Tata Steel gelieerde zaken hebben eigen bijeenkomsten en processen. Bijvoorbeeld rond de waterstoffabriek (Nobian), al dan niet onder vlag van de "burentafel".
10. In het kader van de CES/energietransitie zijn een aantal (openbare) bijeenkomsten georganiseerd.
11. Tata Steel werkt voor plan Groen Staal aan een Strategisch Omgevingsmanagement plan, participatie (op initiatief Tata Steel) is hier een belangrijk onderdeel van.
12. De GGD organiseert regelmatig inloopsprekuren waar bewoners terecht kunnen met vragen over hun gezondheid.

Naast overleggen en bijeenkomsten kunnen bewoners bij diverse loketten terecht met zorgen en klachten: het klantcontactcentrum van de gemeenten, het klachtenmeldpunt van ODIJ en NZKG etc.

Belangrijke vragen voor het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond – 30 maart

Vraag 1: Wordt de huidige situatie met verschillende (ad hoc) overleggen als problematisch beschouwd, m.a.w. is er behoefte aan een “Omgevingsoverleg Industrie & Gezondheid”?

Er zijn veel verschillende overleggen met verschillende doelen en status. Er is geen moment of overleg waarbij overheid – bewoners en bedrijven (c.q. initiatiefnemers van ontwikkelingen in de IJmond) bij elkaar zitten, dit is steeds beperkt tot 2 van deze 3 partijen.

De eerste vraag is: Is dit een probleem? Als er bijvoorbeeld vooral behoefte is aan *inzicht* in ontwikkelingen, plannings, gevolgen etc. in de hele IJmond, en niet zo zeer in op een andere wijze georganiseerd contact met de omgeving, kan beter worden ingezet op betere informatievoorziening op de websites. Als iedereen de handen vrij wil houden voor verschillende (eigen) overleg en afstemmingsvormen is het ook beter om van een zwaarder georganiseerd omgevingsoverleg af te zien.

Vraag 2: hoe breed moet het omgevingsoverleg zijn?

In dit memo wordt er uitgegaan van een inhoudelijk breed omgevingsoverleg, met de focus op gezondheidsbescherming. Varianten die eerder langs zijn gekomen is om het omgevingsoverleg alleen te richten op het Programma Tata Steel.

Vraag 3: commitment

Het bestaan van een Omgevingsoverleg verplicht eenieder (in zekere mate) om dat overleg te gebruiken voor dialoog en contact over Industrie & Gezondheid in de IJmond. Er is minder flexibiliteit en ruimte om zelf allerlei andere overleggen te organiseren. Als alle andere overleggen blijven ontstaat er alsnog geen overzicht en structuur. Dan is er enkel een overleg toegevoegd aan het bestaande pallet.

Vraag 4: initiatief en eigenaarschap

Het omgevingsoverleg is een gezamenlijk initiatief van overheden, en zij zijn dus mede eigenaar om het omgevingsoverleg uit te werken en uit te voeren. Dit doen de overheden in samenwerking met elkaar. Dit zijn mooie frasen, maar wie trekt de kar? Welke partij initieert de uitwerking en is eerste aanspreekpunt? Een organisatie moet eigenaar zijn van het omgevingsoverleg. Het is afhankelijk van de inhoudelijke afbakening (breedte en detailniveau) welke organisatie hiervoor het meest in aanmerking komt, maar de provincie of de gemeenten (gezamenlijk of één) liggen als mogelijkheden voor de hand.

Uitgangspunten en verkenningpunten

Onderstaande uitgangspunten en verkenningpunten worden meegegeven voor het vervolg op uitwerking van het omgevingsoverleg. De uitgangspunten zijn onderverdeeld in vijf categorieën en dienen als aanzet voor een bespreking in het bestuurlijk overleg.

Het is belangrijk om stil te staan bij:

1. de behoefte vanuit bewoners;
2. de inhoudelijke focus;
3. de participanten en de rollen in het overleg;
4. de vorm en agenda-setting;
5. eisen aan een plan voor aanpak, indien over wordt gegaan op verdere uitwerking.

Ad 1. De behoefte vanuit omwonenden

Een dialoog met de omgeving moet tegemoetkomen aan de behoefte van de overheden. Namelijk een beter begrip van wat er onder bewoners leeft om zo de juiste acties te kunnen nemen. En het faciliteren van een overleg tussen drie (hoofd)partijen: Overheid, bewoners en bedrijven/initiatiefnemers van ontwikkelingen. Het biedt een mogelijkheid om bewoners deelgenoot te maken van de stappen die de overheid neemt. Daarnaast zou een dialoog tegemoet moeten komen aan de behoefte van bewoners. Bewoners zijn niet betrokken bij het opstellen van deze notitie, maar belangrijk is om hen wel te betrekken bij het uitwerken van het omgevingsoverleg. Op voorhand is de aanname dat zij behoefte hebben aan:

1. informatievoorziening rondom hun gezondheid (wat gebeurt er, welke incidenten zijn er, hoe is de luchtkwaliteit etc.);
2. mogelijkheid om overheidsbeleid te beïnvloeden: dialoog met de overheden over het beleid en de te nemen acties;
3. duidelijke communicatiekanalen waarbij ze niet op meerdere plekken informatie hoeven te zoeken.

Bewoners zijn niet de enige betrokkenen en ze zijn het ook niet altijd met elkaar eens. Doel van de omgevingsdialoog is om het gesprek aan te gaan tussen overheid en bewoners en hiermee ruimte te geven aan alle perspectieven.. De omgevingsdialoog beoogt aanpassing van de huidige praktijk met verschillende overleggen, zodat er meer overzicht en structuur ontstaat. Met als doel dat in ieder geval overheden van elkaar weten wat er waar en wanneer wordt gecommuniceerd.

De omgevingsdialoog is dus niet zozeer een serie van periodieke overleggen of bijeenkomsten, maar een gestructureerd samenspel van gesprekken, bijeenkomsten, informatievoorziening enzovoort, dat in zijn totaliteit voorziet in de behoefte van overheden en bewoners.

Ad 2. Inhoudelijke focus

De inhoudelijk focus is 'gezondheidsbescherming' als belangrijk facet van een gezondere leefomgeving.

Ad 3. Participanten en rollen in het overleg:

1. Participatie van bewoners: bewoners moeten in de gelegenheid worden gesteld om invloed uit te oefenen op de agenda en de werkvorm van het omgevingsoverleg.
2. Representatie van bewoners: streven naar de aanwezigheid van alle perspectieven aan tafel. Dat zal een combinatie worden van reeds actieve bewoners en nieuwe bewoners, die wellicht ook andere perspectieven inbrengen. Voorbeelden zijn: bewonersorganisaties zoals de Dorpsraad Wijk aan Zee, Stichting IJmondig, Frisse Wind. Individuele bewoners,

belangenorganisaties zoals Stichting Duinbehoud, de Ondernemersvereniging etc. De FNV en eventueel andere vakbonden.

3. Bedrijven: Tata Steel, Harsco Metals, Pelt & Hooykaas, Gasunie, Vattenfall, energiehaven. In de uitwerking moet duidelijk worden wat hun rol en betrokkenheid is in het omgevingsoverleg en hoe dat zich verhoudt tot eigen participatietrajecten van deze partijen.
4. Overheden (provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten) committeren zich aan dit omgevingsoverleg, als wijze om participatie met bewoners in de IJmond over gezondheidsbescherming vorm te geven. Hoe dit commitment praktisch wordt geuit is onderwerp van bespreking.
5. Het moet duidelijk worden wat de rol is van het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond, het Bestuursplatform Energietransitie NZKG, de OD IJmond (als uitvoerder van het Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond) en de Omgevingsdienst NZKG (klachtenloket Tata Steel).
6. Andere publieke partijen, zoals het Rijk, TenneT, Gasunie, GGD's en Omgevingsdiensten worden gestimuleerd om het omgevingsoverleg te benutten voor hun participatie en mogen gebruik maken van het platform. In het vervolg moet duidelijk worden welke afspraken hierover gemaakt moeten worden, zoals communicatie en financiële facetten.

Ad 3. Vorm en agendasetting

1. Het omgevingsoverleg is niet het platform, waar overheden kunnen 'zenden en standpunten delen', maar wordt ook ingezet om met bewoners dilemma's en vraagstukken te bespreken.
2. Er moet ruimte zijn voor alle perspectieven en belangen.
3. Inzet op professionele en onafhankelijke begeleiding van bijeenkomsten namens overheden en/of in aanwezigheid van bedrijven.
4. Het moet duidelijk worden op welke manier de agenda tot stand komt van de bijeenkomsten van het omgevingsoverleg.
5. Het moet duidelijk worden welke partij (en) eigenaar is (zijn) van het omgevingsoverleg en verantwoordelijk is voor de concrete organisatie en afstemming.
6. Er dient inzicht te komen in de werkvormen die ingezet kunnen worden. Er dient hierbij rekening gehouden te worden met de verschillende stadia van participatie, variërend van informerend naar mede beslissend.

Ad4. Eisen aan de uitwerking

1. De volgende stap is dat het omgevingsoverleg verder wordt uitgewerkt, in een plan van aanpak. In het plan van aanpak wordt onder andere duidelijk:
 - a. doelstelling;
 - b. hoe het omgevingsoverleg er uit komt te zien;
 - c. wie de deelnemers zijn en wat hun rol is;
 - d. hoe de relatie / samenwerking er uit kan komen te zien tussen Programma Tata Steel, Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond en de activiteiten van het Bestuursplatform Energietransitie Noordzeekanaalgebied;
 - e. organisatie, planning, kosten ect.
 - f. evaluatie.
2. Bewoners worden betrokken worden bij de uitwerking van het omgevingsoverleg.
3. Het moet in de uitwerking duidelijk worden welke kosten er gemoeid zijn met het omgevingsoverleg. En door wie deze kosten worden gedekt.

Besluiten

Het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond besluit om:

- a. Het omgevingsoverleg verder uit te laten werken;
- b. de focus van het omgevingsoverleg te richten op gezondheidsbescherming;
- c. een duidelijke eigenaar aan te wijzen die verantwoordelijk wordt voor de verdere uitwerking van het omgevingsoverleg;
- d. het omgevingsoverleg in gezamenlijkheid met het Projectbureau Energietransitie NZKG uit te werken;
- e. de uitgangspunten zoals besproken in het BO van 30 maart verder uit te werken en als basis te nemen.

Risico's

Garanties op succes van een omgevingsoverleg zijn er niet. De belangrijkste risico's zijn:

- Op voorhand is niet te voorspellen hoe het omgevingsoverleg uitpakt. Ook is het niet mogelijk om in te schatten in hoeverre andere overlegvormen vervangen kunnen worden.
- Een brede insteek vergt veel afstemming en overtuiging richting collega's en organisaties rond de CES, RES, initiatiefnemers als Gasunie, Nobian etc.
- Het is de vraag in hoeverre bewoners(organisaties) zich willen "verbinden" aan een omgevingsoverleg. Meedoen in een vastere structuur van een omgevingsoverleg hoeft niet te betekenen dat met de eigen strategie richting media en politiek los laat.
- De aangifte van verschillende en bewoners en organisaties aan Tata Steel bemoeilijkt het gesprek tussen deze bewoners/organisaties en Tata Steel. Dit zal doorwerken in een omgevingsoverleg (en in ieder overleg).

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 11:59
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: stukken BO Industrie en Gezondheid 26 januari 2022
Bijlagen: Agenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 26 januari 2022.docx; 1. verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid 15 december 2021.docx; 2. Termijnagenda BO Industrie en Gezondheid IJmond 26 januari 2022.docx

Vriendelijke groeten,

[REDACTED]
 Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

CIRCULAIR EN ENERGIENEUTRAAL
 SAMEN MAKEN WE HET WAAR

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 11:54
Aan: [REDACTED]

Onderwerp: stukken BO Industrie en Gezondheid 26 januari 2022

Beste leden van het BO Industrie en Gezondheid,

Hierbij stuur ik u de stukken voor het BO dat morgenmiddag plaats vindt. Ik wil met name uw aandacht vragen voor de Termijnagenda, die u kunt gebruiken voor agendapunt 4, een voortuitblik. Omdat u morgen uitgebreid stil staat bij een terugblik op de publicatie van het derde RIVM onderzoek, zitten er mogelijk meer ambtenaren bij dan u gewend bent in een regulier bestuurlijk overleg.

Vriendelijke groeten,

Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

CIRCULAIR EN ENERGIENEUTRAAL
SAMEN MAKEN WE HET WAAR

Naam overleg Bestuurlijk overleg Industrie & Gezondheid IJmond

Locatie Digitaal

Datum 26 januari 2022

Tijdstip 16:00 – 17:30

Uw contactpersoon

[REDACTED]

BEL/OMB

Telefoonnummer

[REDACTED]

Bijlagen 2

Aan leden van BO Industrie en Gezondheid IJmond: gedeputeerde Olthof (provincie Noord-Holland), wethouder Dinjens (gemeente Velsen), wethouder Schoorl (gemeente Heemskerk), wethouder Özütok (gemeente Beverwijk), mevrouw de Maat (OD NZKG), de heer Pannekeet (OD IJmond) en de heer van de Velden (Veiligheidsregio Kennemerland, GGD Kennemerland).

Voorzitter: de heer van der Vlist.

1|2

Agenda

Het bestuurlijk overleg (BO) vindt digitaal plaats.

1. Opening en mededelingen

2. Verslag 15 december 2021 (zie bijlage 1, het verslag)

Doel van de bespreking is het verslag van 15 december 2021 vast te stellen.

3. Terugblik op publicatie derde gezondheidsonderzoek IJmond

Doel van de bespreking is om terug te kijken op de publicatie van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM in de IJmond regio.

Vragen die aan de orde komen:

- Hoe kijkt u terug op de samenwerking?
- Hoe kijkt u terug op de webinars?
- Hoe kijkt u terug op de publiciteit?
- Hoe kijkt u terug op de politieke aandacht?

4. Vooruitblik (zie bijlage 2, de Termijnagenda)

In de brieven aan Provinciale Staten en gemeenteraden geven de colleges al inzicht hoe ze om willen gaan met de aanbevelingen van het RIVM, wat leidt tot een aantal concrete acties. In de Termijnagenda zijn deze acties uiteen gezet.

5. Tata Steel

In voorbereiding op de publicatie van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM is in het bestuurlijk overleg regelmatig gerefereerd aan de voortgang en monitoring van de Roadmap Plus van Tata Steel. Doel van de bespreking is om een toelichting te geven op de gesprekken die met Tata Steel worden gevoerd over de Roadmap Plus.

Daarnaast is het voornemen om Tata Steel uit te nodigen voor het bestuurlijk overleg van 30 maart. Doel van de bespreking is om op te halen wat de verwachtingen zijn van de leden van het bestuurlijk overleg.

6. Overige ontwikkelingen

Pilot hoogst blootgestelde gebieden: de IJmond is door de stuurgroep aangewezen als pilot hoogst blootgesteld gebied. Het is nu zaak dat er door de partijen (provincie en IJmondgemeenten) een plan van aanpak wordt uitgewerkt. De provincie Noord-Holland heeft het initiatief genomen om hiervoor een procesbegeleider in te huren.

Cluster Energie Strategie 1.0: op 15 september 2021 is de Cluster Energie Strategie 1.0 voor het Noordzeekanaalgebied (CES NZKG) ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Diezelfde dag heeft Tata Steel Nederland (TSN) bekend gemaakt te hebben gekozen voor de waterstofroute op basis van de Direct Reduced Iron (DRI) technologie, om te voldoen aan de klimaatdoelstellingen en om lokale emissies te verminderen. Deze bekendmaking heeft aanleiding gegeven om een actualisatie te maken op de CES 1.0 NZKG. Besluitvorming over deze actualisatie zal op korte termijn plaatsvinden, ook door de colleges van de provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten.

- ➔ **Attentie**: er zit een goed haakje in om de effecten op de leefomgeving (gezondheidsbescherming) inzichtelijk te maken en mee te nemen in belangenafweging.

7. Afronding en sluiting

Het volgend bestuurlijk overleg vindt plaats op 30 maart. Dan is Tata Steel te gast en wordt het omgevingsoverleg nader besproken.

Naam overleg Bestuurlijk overleg Industrie & Gezondheid IJmond

Locatie Digitaal

Datum 26 januari 2022

Tijdstip 16:00 – 17:30

Uw contactpersoon

BEL/OMB

Telefoonnummer

Bijlagen 2

Aan leden van BO Industrie en Gezondheid IJmond: gedeputeerde Olthof (provincie Noord-Holland), wethouder Dinjens (gemeente Velsen), wethouder Schoorl (gemeente Heemskerk), wethouder Özütok (gemeente Beverwijk), mevrouw de Maat (OD NZKG), de heer Pannekeet (OD IJmond) en de heer van de Velden (Veiligheidsregio Kennemerland, GGD Kennemerland).

Voorzitter: de heer

1|2

Agenda

Het bestuurlijk overleg (BO) vindt digitaal plaats.

1. Opening en mededelingen

2. Verslag 15 december 2021 (zie bijlage 1, het verslag)

Doel van de bespreking is het verslag van 15 december 2021 vast te stellen.

3. Terugblik op publicatie derde gezondheidsonderzoek IJmond

Doel van de bespreking is om terug te kijken op de publicatie van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM in de IJmond regio.

Vragen die aan de orde komen:

- Hoe kijkt u terug op de samenwerking?
- Hoe kijkt u terug op de webinars?
- Hoe kijkt u terug op de publiciteit?
- Hoe kijkt u terug op de politieke aandacht?

4. Vooruitblik (zie bijlage 2, de Termijnagenda)

In de brieven aan Provinciale Staten en gemeenteraden geven de colleges al inzicht hoe ze om willen gaan met de aanbevelingen van het RIVM, wat leidt tot een aantal concrete acties. In de Termijnagenda zijn deze acties uiteen gezet.

5. Tata Steel

In voorbereiding op de publicatie van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM is in het bestuurlijk overleg regelmatig gerefereerd aan de voortgang en monitoring van de Roadmap Plus van Tata Steel. Doel van de bespreking is om een toelichting te geven op de gesprekken die met Tata Steel worden gevoerd over de Roadmap Plus.

Daarnaast is het voornemen om Tata Steel uit te nodigen voor het bestuurlijk overleg van 30 maart. Doel van de bespreking is om op te halen wat de verwachtingen zijn van de leden van het bestuurlijk overleg.

6. Overige ontwikkelingen

Pilot hoogst blootgestelde gebieden: de IJmond is door de stuurgroep aangewezen als pilot hoogst blootgesteld gebied. Het is nu zaak dat er door de partijen (provincie en IJmondgemeenten) een plan van aanpak wordt uitgewerkt. De provincie Noord-Holland heeft het initiatief genomen om hiervoor een procesbegeleider in te huren.

Cluster Energie Strategie 1.0: op 15 september 2021 is de Cluster Energie Strategie 1.0 voor het Noordzeekanaalgebied (CES NZKG) ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Diezelfde dag heeft Tata Steel Nederland (TSN) bekend gemaakt te hebben gekozen voor de waterstofroute op basis van de Direct Reduced Iron (DRI) technologie, om te voldoen aan de klimaatdoelstellingen en om lokale emissies te verminderen. Deze bekendmaking heeft aanleiding gegeven om een actualisatie te maken op de CES 1.0 NZKG. Besluitvorming over deze actualisatie zal op korte termijn plaatsvinden, ook door de colleges van de provincie Noord-Holland en IJmondgemeenten.

- ➔ **Attentie**: er zit een goed haakje in om de effecten op de leefomgeving (gezondheidsbescherming) inzichtelijk te maken en mee te nemen in belangenafweging.

7. Afronding en sluiting

Het volgend bestuurlijk overleg vindt plaats op 30 maart. Dan is Tata Steel te gast en wordt het omgevingsoverleg nader besproken.

Uw contactpersoon

[REDACTED]
BEL/OMB

1|2

Verslag Bestuurlijk Overleg Industrie en Gezondheid IJmond: 15 december 2021

Aanwezig: gedeputeerde Olthof (provincie Noord-Holland), wethouder Dinjens (gemeente Velsen), wethouder Steijn (gemeente Velsen), wethouder Özütok (gemeente Beverwijk), wethouder Schoorl (gemeente Heemskerk), mevrouw de Maat (OD NZKG), de heer Pannekeet (OD IJmond), de heer van de Velden (Veiligheidsregio Kennemerland, GGD Kennemerland).

Ambtelijke ondersteuning: de heer [REDACTED] (provincie Noord-Holland), mevrouw [REDACTED] (provincie Noord-Holland en secretaris van het bestuurlijk overleg) en mevrouw [REDACTED] (gemeente Velsen).

2. Energietransitie in het Noorzeekanaalgebied

Gastpreker mevrouw Post heeft de leden van het bestuurlijk overleg meegenomen in de actualiteiten vanuit het Bestuursplatform Energietransitie NZKG. Presentatie is reeds gedeeld.

Leden van het bestuurlijk overleg hebben aangegeven dat het van groot belang is om te komen tot integrale afwegingen, waarbij gezondheid en gezonde leefomgeving als belang ingebracht moet worden.

Afspraak: resultaten van het onderzoek naar de milieueffecten van de CES (Cluster Energie Strategie) worden gedeeld in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond.

3. Verslag van het Bestuurlijk overleg Industrie & Gezondheid van 27 oktober 2021 en Termijnagenda

Verslag van 27 oktober is vastgesteld.

Afspraak [REDACTED] gaan het gesprek aan met I & W over het aanwezigheid in het BO Industrie en Gezondheid IJmond.

4. Programma en ontwikkelingen Tata Steel (zie bijlagen 3 tot en met 10)

Afspraak: een herhaalde afspraak om goed aandacht te hebben voor onderlinge afstemming en samenwerking.

7. pilot gebiedsgerichte aanpak hoogst blootgestelde locaties (SLA)

Gedeputeerde Olthof deelt mede dat de provincie Noord-Holland het initiatief neemt om een procesleider in te huren die aan de slag gaat met het plan van aanpak voor de pilot en het opzetten van het dagboekonderzoek. Wel vraagt de gedeputeerde om commitment van de IJmondgemeenten in dit proces te komen tot een plan van aanpak.

8. Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond

Afspraak: er zal inzichtelijk gemaakt worden wat de aangescherpte WHO waarden betekenen voor de IJmond, dit omdat deze waarden als ambitie zijn opgenomen in het vastgestelde Programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond. De OD IJmond neemt hiertoe het initiatief.

Bijlage 2 Termijnagenda Bestuurlijk Overleg Industrie & Gezondheid

Versie 25 januari 2022

Data Bestuurlijk Overleg 2022

- Woensdag 30 maart 2022	16.00 – 17.30 uur	uitnodigen Tata Steel / Omgevingsoverleg
- Woensdag 18 mei 2022	16.00 – 17.30 uur	besluitvorming Cluster B (en C)
- Donderdag 30 juni 2022	16.00 – 17.30 uur	*evaluatiegesprek
- Woensdag 31 augustus 2022	16.00 – 17.30 uur	
- Woensdag 26 oktober 2022	16.00 – 17.30 uur	
- Woensdag 14 december 2022	16.00 – 17.30 uur	

Belangrijke data 2022

Gemeenteraadsverkiezingen	16 maart	
BO Ruimte (MRA)	2 maart	
	9 juni	
	26 oktober	
	14 december	
Bestuursplatform ET/NZKG	3 maart	werkbezoek Bestuursplatform ET/NZKG
	24 maart	vergadering Bestuursplatform ET/NZKG
	16 juni	vergadering Bestuursplatform ET/NZKG

22 september vergadering Bestuursplatform ET/NZKG

8 december vergadering Bestuursplatform ET/NZKG

Activiteiten	Stand van zaken	Planning
Overleggen met bewoners	<p>Dit betreft een overzicht van activiteiten die worden aangejaagd en gevolgd door het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond. Het overzicht wordt gebruikt om overzicht te geven en zal bij elk bestuurlijk overleg worden ingebracht.</p> <p>Vanuit het Programma Tata Steel bestaat de wens voor het organiseren van een omgevingsoverleg: tussen overheden, bewoners, bedrijven en lokale belangengroepen (zoals natuurorganisaties).</p> <p>Naaft dit bestaande overleg vindt er een dialoog vanuit dezelfde overheid plaats, waar andere opgaven centraal staan, maar waar gezonde leefomgeving wel als zorg/ belang wordt ingebracht.</p> <p>Opgave is om vanuit dit bestaande omgevingsoverleg na te gaan of de doelgroep zich kan vinden in de agenda, de opzet. Daarnaast is er vanuit het bestuurlijk overleg de vraag gesteld om het omgevingsoverleg te relateren aan andere dialogen met dezelfde doelgroepen.</p>	<p>1 x per jaar voortgang programma Tata Steel.</p> <ul style="list-style-type: none">- Ter informatie vastgestelde programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond <p>1 x per jaar programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond</p> <ul style="list-style-type: none">- maart 2022 <p>1 x per jaar gezondheidsonderzoeken</p> <ul style="list-style-type: none">- Overzicht onderzoeken plus actualiteit RIVM <p>Een notitie over doorontwikkeling wordt geagendeerd voor het bestuurlijk overleg van 30 maart. Deze notitie komt tot stand met de ambtelijke vertegenwoordiging van het bestuurlijk overleg, het in gesprek gaan met de doelgroep van het omgevingsoverleg vindt daarna pas plaats.</p>

<p>Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond</p>	<p>Besluitvorming heeft plaatsgevonden in de gemeenteraden.</p>	<p>Indien er een stand van zaken bekend is (bijvoorbeeld in de vorm van een jaaroverzicht) wordt dit ter kennisgeving aangeboden aan het bestuurlijk overleg.</p>
<p>Gebiedsgerichte aanpak hoogblootgestelde locaties (SLA)</p>	<p>De IJmond regio is in december 2021 aangewezen als pilot hogstblootgesteld gebied. Op 27 januari komt de landelijke werkgroep bijeen en verwachten we meer informatie te krijgen. Er zal een plan van aanpak uitgewerkt moeten worden, waar het dagboekonderzoek een plek in krijgt.</p>	<p>De provincie Noord-Holland zal een procesbegeleider inhuren die aan de slag gaat met het plan van aanpak en het al concreet opzetten van het dagboekonderzoek. Naar verwachting is het plan van aanpak in Q2 gereed.</p> <p>IJmondgemeenten kunnen op basis van dit plan besluitvorming in Raden voorbereiden over financiële middelen, die nodig zijn vanuit gemeenten. Naar verwachting vindt deze besluitvorming voor het zomerreces van 2022 plaats.</p> <p>Opstarten dagboekonderzoek: Q2 2022.</p>
<p>Programma Tata Steel</p>	<p>Programma is vastgesteld en wordt uitgevoerd. Belangrijkste nieuwe ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Voorlopig standpunt van gedeputeerde Olthof is om de vergunning op eigen terrein Tata Steel via een PCR (Provinciale Coördinatie Regeling) te laten verlopen. Besluitvorming is formeel nog nodig. Onderwerp "monitoring" is sinds de zomer een stuk hoger op de agenda gekomen. Op initiatief provincie wordt dit nu verder uitgewerkt. I.i.g. 2 extra stofdepositie onderzoeken in 2022. Samenwerking met I&W heeft zich de laatste maanden geïntensiveerd. Zo heeft het 	<p>Wanneer besluitvorming plaatsvindt over de PCR hangt af van de inhoudelijke uitwerking van Tata Steel en de OD NZKG in 2022.</p> <p>Opzetten Depositieonderzoek IJmond: Q1.</p> <p>Q2 2022: Voorstel "monitoring", ook ter bespreking met bewoners.</p> <p>Zomer 2022: Volgende voortgangsrapportage Programma Tata Steel.</p> <p>Najaar: start evaluatie programma Tata Steel.</p>

	<p>ministerie van I & W een plan van aanpak opgesteld (1 december 2021 naar de Tweede Kamer gestuurd), dat ingaat op gezondheidsbescherming. De samenwerking krijgt vorm in een ambtelijke werkgroep en ambtelijke stuurgroep. Indien relevant schuift I&W ambtelijk aan in het BO Industrie en Gezondheid IJmond voor specifieke agendapunten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lobby Rijk: we hebben naar aanleiding van de RIVM gezondheidsonderzoeken ingezet op lobby richting de Tweede Kamer, de staatssecretaris en ambtelijke lobby richting het ministerie van I & W. de lobby is met name gericht op het stelsel van ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen). De lobby blijft onze aandacht houden, ook na de publicaties van deze onderzoeken. Dit leidt tot gesprekken met de staatssecretaris, Kamerleden en ambtenaren. Het BO wordt hierbij ondersteund door onder andere de lobbyisten van de provincie Noord-Holland. • Tata Steel: vanuit het programma Tata Steel worden ook gesprekken gevoerd met Tata Steel. De insteek van de gesprekken is <u>gezondheidsbescherming</u>. Tata Steel heeft een Roadmap opgesteld, waarin ze inzicht geeft welke maatregelen zij gaat nemen om de leefomgeving te verbeteren. <p>Gesprekken over de route naar groen staal vinden ook plaats op een andere tafel met andere bestuurders. Waaronder infrastructuur. Dit wordt onderling uiteraard afgestemd.</p>	<p>Lobby: continue.</p> <p>Tata Steel is te gast in het BO op 30 maart.</p>
--	--	---

<p>Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in regio IJmond.</p>	<p>Op 19 januari 2022 is het ‘Inwonersonderzoek naar de leefomgeving in regio IJmond’ gepubliceerd, uitgevoerd door het bureau Ipsos. Dit onderzoek is onderdeel van het Programma Tata Steel. Het onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2021. Met het onderzoek wordt gemonitord hoe inwoners de leefomgeving in de IJmond ervaren.</p> <p>Dit inwonersonderzoek is de eerste in een reeks van (voorsnog) vier vergelijkbare inwonersonderzoeken in een periode van twee jaar. Door het onderzoek in een langere periode een aantal keer te herhalen kunnen trends zichtbaar worden gemaakt.</p>	<p>In 2022 volgen twee onderzoeken en in 2023 nog één.</p>
<p>Rapporten en onderzoeken</p>	<p>RIVM Gezondheidsonderzoek elk BO agendapunt agenderen.</p> <p>Onderzoeken die reeds zijn afgerond:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Acute klachten en inzicht in pieken 2. Haalbaarheidsstudie mbt dagboekonderzoek 3. Depositieonderzoek IJmond 2020 4. Deelonderzoek bronherleiding <p>Nog op te starten onderzoeken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dagboekonderzoek 2. Pilot hoogstblootgestelde locaties 3. 2X Depositieonderzoek IJmond <p>Besluitvorming over onderzoeken uit Cluster B (en C).</p>	<p>In elk bestuurlijk overleg wordt er ingegaan op de stand van zaken met betrekking tot de rapporten en onderzoeken.</p> <p>Q1 2022: offerte-uitvraag dagboekonderzoek IJmond Q2 2022: opdrachtverstrekking dagboekonderzoek IJmond</p> <p>Q1 2022: Offerte en opdracht 2 depositieonderzoeken. Q3 2022: Rapport depositieonderzoek</p> <p>Q1 2023: Rapport 2de depositieonderzoek</p> <p>Besluitvorming is beloofd voor het zomerreces van 2022. Voorbereiding hierop staat op de agenda van het bestuurlijk overleg van 18 mei.</p>

Dagboekonderzoek	<p>Er wordt een dagboekonderzoek opgestart in de regio IJmond. De provincie Noord-Holland is projectleider, IJmondgemeenten, GGD Kennemerland en omgevingsdiensten zullen in de uitvoering een rol krijgen. In het bestuurlijk overleg is ook overeen gekomen dat de provincie Noord-Holland 80 % van de kosten op zich neemt en IJmondgemeenten 20%.</p>	Opstarten vindt plaats in Q1 van 2022. Naar alle verwachting zal de opdracht verstrekt zijn in Q2 van 2022.
E-Noses	<p>Er heeft een aanbesteding plaatsgevonden en voor de periode tot en met 2026 staan er, vanuit de provincie Noord-Holland en het Havenbedrijf Amsterdam, eNoses opgesteld in het NZKG. Daarnaast heeft Tata Steel op haar terrein eigen eNoses en werkt de OD NZKG met een aantal mobiele eNoses.</p> <p>De pilot eNoses IJmond is afgerond, er heeft een projectevaluatie plaatsgevonden. Daarnaast heeft de OD NZKG twee ontwerp geurbesluiten genomen voor Tata Steel. Er wordt momenteel gezocht wat de beste vorm is om een doorstart te maken in de IJmond.</p>	Indien bekend is hoe de pilot een doorstart krijgt in de IJmond worden leden van het bestuurlijk overleg hierover geïnformeerd. Naar verwachting is dat Q1 2022.
Luchtmeetnet IJmond	<p>Elk jaar worden de resultaten van dit luchtmeetnetwerk in een rapportage weergegeven. In de eerstvolgende jaarlijkse rapportage over de luchtkwaliteit in de IJmond wordt inzichtelijk gemaakt hoeveel dagen in het jaar een matige of slechte luchtkwaliteit hadden. Dit geeft meer inzicht dan enkel het jaargemiddelde. De rapportage wordt gedeeld met Provinciale Staten en op de website van de provincie Noord-Holland geplaatst.</p> <p>Het luchtmeetnet wordt geëvalueerd. In dit traject wordt de tweede aanbeveling van het derde gezondheidsonderzoek van het RIVM meegenomen.</p> <p>Meetapparatuur van het meetpunt aan de Bosweg in wordt in 2022 uitgebreid. Hiermee wordt de uitstoot</p>	<p>Q2 2022.</p> <p>2022</p> <p>Q2 2022</p>

	van de twee Kookfabrieken (bij wind richting Wijk aan Zee) beter in beeld gebracht.	
Gezondheidsmonitor 2020	GGD Kennemerland heeft een gezondheidsmonitor.	Q1 2022

Ido van der Meulen

Van: Fleur Meijer <meijerf@noord-holland.nl>
Verzonden: donderdag 20 januari 2022 12:31
Aan: Jeroen Olthof; Hans van der Vlist; f.brouwer@heemskerk.nl; Ad Schoorl; n.ozutok@beverwijk.nl; Sebastian Dinjens; Marianne Steijn
CC: [Redacted]
Onderwerp: stukken voor ingelast overheden BO Industrie en Gezondheid IJmond 20 januari 2022
Bijlagen: Brief GS aan PS RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio.docx; Brief aan IenW RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio.docx; Concept-persbericht3 RIVM-bronnenonderzoek 20220119.docx; QA RIVM brononderzoek 20220116.docx; Chechlist tot 21 januari en voorbereiding webinars RIVM rapport bronherleiding.docx

Beste bestuurders

Vanmiddag vindt er een ingelast BO plaats, dit overleg is bedoeld voor *alleen* de overheden. Hierbij ontvangt u van mij:

- de definitieve brieven;
- het concept persbericht, ambtelijk afgestemd met IJmondgemeenten. Het persbericht wordt in het BO definitief afgestemd;
- Q & A: we verwachten nog antwoorden van het RIVM en er zal nog een redactieslag op de Q&A plaatsvinden;
- het draaiboek voor de komende dagen en webinars.

Ik heb geen agenda voor vanmiddag gemaakt. Het overleg heeft als doel om de laatste informatie uit te wisselen over de publicatie en de webinars voor te bereiden.

Vriendelijke groeten,

[Redacted]
 Strategisch Beleidsadviseur Milieu / Teamcoördinator Leefbaarheid
 [Redacted]

Volg nu ook Duurzaam Noord-Holland op: [LinkedIn](#)

CIRCULAIR EN ENERGIENEUTRAAL
 SAMEN MAKEN WE HET WAAR

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

BEL/OMB

Telefoonnummer

1 | 13

Verzenddatum

Betreft: RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio

Kenmerk

1768137/1768192

Geachte leden,

Uw kenmerk

Bijgevoegd vindt u het rapport "Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio" (hierna: het rapport) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Dit is het derde deel van het gezondheidsonderzoek in de IJmond dat het RIVM uitvoert in opdracht van de provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen (hierna: de IJmondgemeenten). Met dit rapport wordt cluster A van het onderzoeksvoorstel¹ van het RIVM afgerond. Voor de zomer nemen wij nog een besluit over de uitvoering van de volgende clusters. Meer informatie over het gezondheidsonderzoek IJmond staat in bijlage 1.

Kernboodschap

Dit rapport constateert dat een significant deel van PAK² en metalen in stofdepositie en in de lucht in de IJmond afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Dit bevestigt de zorgen van veel bewoners in de IJmond over het effect van Tata Steel op hun leefomgeving. Ons college deelt die zorgen. Het rapport sterkt ons college in de ingezette koers om de emissies van Tata Steel zo veel mogelijk en zo snel mogelijk te verminderen. Onder andere met het Programma Tata Steel 2020 - 2050 spannen wij ons daar maximaal voor in.

Het rapport leert ons dat er een duidelijk verschil is tussen wat er enerzijds in het luchtmeetnet aan PAK en een aantal metalen wordt gemeten en anderzijds wat er op basis van berekeningen met onder meer de milieujaarverslagen van Tata Steel wordt verwacht. De gemeten waarden bij metalen lopen – dit is voor de stof koper - op tot een factor 50 meer. Bij PAK kan de gemeten waarde tot een factor 1000 hoger

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

¹ <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=noordholland&id=1100139499>

² Polycyclische aromatische koolwaterstoffen zijn organische verbindingen bestaande uit enkel waterstof en koolstof. Deze stoffen staan bekend om hun schadelijke effecten voor verschillende organismen

zijn. Deze geconstateerde verschillen hebben géén consequenties voor de eerdere gezondheidskundige onderzoeken in de IJmond, die zijn gebaseerd op feitelijke luchtkwaliteitsmetingen van het luchtmeetnet. Het geconstateerde verschil heeft verschillende mogelijke oorzaken. Tata Steel voldoet aan de wettelijke eisen die worden gesteld aan emissieregistratie, maar daarmee zijn niet alle emissies van het terrein van Tata Steel goed in beeld. Andere bedrijven op het terrein van Tata Steel hoeven hun emissie bijvoorbeeld niet te registreren en in de praktijk kan er meer emissie zijn van “diffuse bronnen³” dan geregistreerd. Ook is het mogelijk dat via “resuspensie” stoffen die eerder waren uitgestoten en in de bodem terecht zijn gekomen onder invloed van de wind opnieuw in de lucht worden gebracht en worden gemeten in het luchtmeetnet.

Het rapport biedt geen volledige duidelijkheid over de specifieke bijdrage van de verschillende aanwezige bronnen op het terrein van Tata Steel. Dit komt in hoofdzaak doordat niet alle emissies geregistreerd worden en doordat het luchtmeetnet is bedoeld om jaargemiddelde concentraties te meten en niet voor specifieke bronherleiding. Twee aanbevelingen van het RIVM zijn er daarom op gericht de bijdragen van verschillende bronnen aan stofdepositie en stoffen in de lucht preciezer in kaart te brengen, als de wens bestaat om daar beter inzicht in te krijgen.

Het verminderen van emissies levert altijd gezondheidswinst op. Daarom scherpen wij de vergunning van Tata Steel aan waar dat kan, dringen wij er bij Tata Steel voortdurend op aan om de Roadmap+ zo snel mogelijk uit te voeren en roepen wij het Rijk op om betere regelgeving te maken. Het is de vraag in hoeverre een nog specifiekere bronduiding ons helpt om emissies te verminderen, zo snel mogelijk maatregelen bij Tata Steel te realiseren en gezondheidswinst te boeken.

Om die vraag te beantwoorden ondernemen wij de komende maanden verschillende stappen. Wij hebben nu geen instrumentarium om de emissieregistratie aan te passen. Wij vragen het Rijk te bekijken of het huidige stelsel van emissieregistratie nog voldoet en wij gaan beoordelen in hoeverre het technisch wel mogelijk is met name diffuse bronnen beter te meten. Tata Steel monitort de (effecten) van de Roadmap+. Op basis van dit RIVM rapport beoordelen wij de in de Roadmap+ geformuleerde emissiereductiedoelstellingen. Vervolgens gaan wij met Tata Steel in gesprek over de doelen en monitoring van de Roadmap+.

Een derde aanbeveling uit het rapport om het effect van emissiebeperkende maatregelen in relatie tot depositie periodiek te monitoren, nemen we onverkort over.

Webinars

Wij realiseren ons dat dit rapport technisch complex is en vragen oproept. Op 21 januari 2022 organiseren wij om 19:30 uur een online webinar met een presentatie door het RIVM voor inwoners en andere

³ Bijvoorbeeld op- en overslagen van grondstoffen, mengvelden, transportbanden en wegen

geïnteresseerden. Ook is er dan gelegenheid om vragen te stellen. Voor uw Staten en de gemeenteraden wordt een apart online webinar georganiseerd op 24 januari 2022 (tijdstip 19.00 uur).

Onderzoeksresultaten

Het onderzoek bestaat uit drie onderdelen waarvan de hoofdlijnen hieronder worden weergegeven. Een uitgebreide weergave van de onderzoeksresultaten is opgenomen in bijlage 2 bij deze brief.

Herkomst PAK en metalen in stofdepositie (H.2, p.39 en p.49)

Uit analyse blijkt dat PAK en metalen in het neergedaalde (grof) stof voor een aanzienlijk deel afkomstig zijn van verschillende processen voor de staalproductie. Ook komen ze van op- en overslag van materialen op het terrein van Tata Steel die worden gebruikt bij de staalproductie. Deze analyses geven echter niet genoeg informatie over de precieze bijdragen van de verschillende staalproductie bronnen en van andere bronnen⁴ aan de PAK en metalen in de stofdeeltjes.

Vergelijking gemeten concentraties PAK en aantal metalen in luchtmeetnet en berekende waarden met verspreidingsmodel en milieujaarverslagen Tata Steel (H.3, p.70)

De gemeten en berekende bijdrage door Tata Steel aan de hoeveelheid fijnstof in de leefomgeving komen goed met elkaar overeen. Maar de berekende concentraties van metalen en PAK op basis van data van de milieujaarverslagen, respectievelijk de Emissieregistratie, zijn (veel) lager dan de gemeten concentraties op het luchtmeetnet. Hier zijn verschillende mogelijke oorzaken voor. Er zijn andere bedrijven op het terrein van Tata Steel die hun emissie niet hoeven te registreren, van open bronnen is wel uitstoot van (fijn)stof opgenomen maar niet van de metalen en PAK hierin, het is onbekend of alle emissies uit incidenten zijn meegenomen in de emissiejaarverslagen en er kan meer emissie zijn van "diffuse bronnen"⁵ dan geregistreerd. Ook kan er sprake zijn van resuspensie⁶.

Herkomst PAK en metalen in fijnstof (PM10) in de lucht (H.4, p.101)

Van de PAK en metalen in het fijnstof, gemeten in de IJmond, is een aanzienlijk deel afkomstig van activiteiten op het terrein van Tata Steel. Dit volgt uit een analyse van de samenstelling van het fijnstof. Fijnstof is een mengsel van meerdere stoffen. Bronnen stoten deze stoffen in verschillende verhoudingen uit.

Aanbevelingen RIVM

Het RIVM doet in het rapport de volgende drie aanbevelingen:

⁴ Bijvoorbeeld andere industriële bronnen, scheepvaart, trein- en wegverkeer, houtstook, elektriciteitsopwekking en natuurlijke bronnen

⁵ Bijvoorbeeld op- en overslagen van grondstoffen, mengvelden, transportbanden en wegen

⁶ Bij resuspensie worden stoffen die eerder waren uitgestoten en in de bodem terecht zijn gekomen onder invloed van de wind wederom in de lucht gebracht.

1. Als er beter inzicht is gewenst in de bronnen die stoffen naar de lucht uitstoten, wordt aanbevolen om te werken aan een zo compleet mogelijke melding en registratie van de genoemde emissies. Dit zou afgesproken kunnen worden in het kader van vergunningverlening en handhaving. Voor het Tata Steel terrein gaat het dan in het bijzonder om de bronnen die metalen en PAK uitstoten. Aanbevolen wordt om dan ook aandacht te besteden aan lage en diffuse bronnen, zoals de bijdrage van fijnstof en grof stof aan de uitstoot van metalen en PAK. Ook kan het melden en registreren van emissies bij incidenten bijdragen aan betere broninformatie. Op basis van deze broninformatie kan – met behulp van rekenmodellen – beter worden vastgesteld waar stoffen vandaan komen en ontstaat er een beter beeld van de emissies, concentraties in de lucht, ook buiten de meetpunten, en mogelijk van de effectiviteit van potentiële maatregelen.
2. De meetstrategie op de meetlocaties van het luchtmeetnet is afgestemd op het vaststellen van de jaargemiddelde concentraties. Als op basis van data uit het luchtmeetnet meer inzicht is gewenst in de bronbijdrage van specifieke bronnen, dan is een andere meetstrategie nodig. In die meetstrategie is het belangrijk identiek te meten voor alle componenten en locaties en ook de metingen te registreren per dag. Met zo'n meetaanpak is het ook mogelijk om een relatie te leggen met bijvoorbeeld incidenten met bijzondere emissies. Belangrijk is dan om een aantal storende achtergrondbijdragen aan de elementen, zoals natrium en silicium, te reduceren, bijvoorbeeld door ander filtermateriaal te gebruiken. In dit onderzoek is niet onderzocht hoe een dergelijke meetstrategie concreet moet worden uitgewerkt.
3. Om het effect van emissiebeperkende maatregelen in relatie tot depositie te monitoren, is het aan te bevelen om na invoering van maatregelen gedurende enkele jaren de hoeveelheid depositie van PAK en metalen in de IJmond te meten. Hiermee kan worden gemonitord of de depositie van PAK en metalen daadwerkelijk vermindert. Dit kan verschillende jaren na elkaar worden gedaan, wat inzicht geeft in trends van de hoeveelheden stofdepositie. Aanbevolen wordt om dit twee maal per jaar te rapporteren, bijvoorbeeld in het voorjaar en het najaar. Op die manier worden ook mogelijke seizoensinvloeden op de emissies en weersomstandigheden meegenomen.

Reactie Gedeputeerde Staten

Het RIVM doet in het rapport drie aanbevelingen waarvan de eerste twee erop zijn gericht om de bijdragen van verschillende bronnen aan stofdepositie en stoffen in de lucht preciezer in kaart te brengen, als de wens bestaat om daar beter inzicht in te krijgen. Wij erkennen het belang van een zo goed mogelijk inzicht in (de bronnen van) emissies van het gehele Tata Steel terrein. Wij vragen het Rijk te bekijken of het huidige stelsel van emissieregistratie nog voldoet. Over de wijze waarop

wij verder met de eerste twee aanbevelingen van het RIVM omgaan, willen we samen met onder andere de IJmondgemeenten, het Rijk, het RIVM en bewoners het gesprek voeren. Specifiek willen we daarbij de vraag betrekken welke balans we aanhouden tussen aan de ene kant preciezer meten en vergaren van kennis over (bronnen van) emissies en aan de andere kant inzetten op (handhaven van) de realisatie van maatregelen die de emissies beperken met kennis en mogelijkheden die nu reeds voorhanden zijn. Overwegingen hierbij zijn:

- Het is duidelijk dat Tata Steel de belangrijkste (lokale) emissiebron is. Er wordt gewerkt aan maatregelen om die emissie te verminderen. Met o.a. de Roadmap+, het aanscherpen van de vergunningen en de route naar groen staal kan ook zonder verdere precisering veel worden gedaan aan de vermindering van emissies;
- De effecten van de nu ingezette maatregelen moeten (op termijn) ook zichtbaar worden in het nu bestaande luchtmeetnet en in komende depositieonderzoeken (aanbeveling 3). Dat zicht is dan generieker van aard (in een algehele verbetering in luchtkwaliteit en depositiewaarden), waarbij het waarschijnlijk niet altijd goed is aan te wijzen welke maatregel precies welk effect in de omgeving heeft gehad, ook omdat soms meerdere maatregelen tegelijk worden genomen;
- Met de route naar groen staal op basis van waterstof zullen verschillende bronnen van emissie op termijn verdwijnen;
- Een belangrijke diffuse bron betreft de opslag van grondstoffen. Een aantal maatregelen in de Roadmap+ is hier ook op gericht. Met maatregelen inzetten op het zoveel mogelijk overkappen van de grondstoffenlogistiek zorgt sneller voor een reductie van emissies dan het eerst preciezer meten van de exacte emissie-en/of depositiebijdrage;
- Er zijn technische grenzen aan de mate waarin met name de emissie van diffuse bronnen op een betrouwbare manier gemeten kunnen worden.

Het luchtmeetnet

Het luchtmeetnet is bedoeld om te bepalen of (jaargemiddeld) aan de normen voor luchtkwaliteit wordt voldaan. Het rapport en de aanbeveling van het RIVM doen niets af aan de in de afgelopen jaren gemeten waarden in het luchtmeetnet: gemiddeld genomen is de luchtkwaliteit voor het aspect fijnstof en ook voor veel andere stoffen die worden gemeten door de jaren heen beter geworden in de IJmond.

Wij gaan het luchtmeetnet in de IJmond evalueren. Deze evaluatie wordt dit jaar opgestart, wij nemen de tweede aanbeveling van het RIVM daarin mee. Wel wordt de meetapparatuur van het meetpunt aan de Bosweg in ieder geval dit jaar uitgebreid. Hiermee wordt de uitstoot van de twee Kookfabrieken (bij wind richting Wijk aan Zee) beter in beeld gebracht. Ook wordt vanaf de eerstvolgende jaarlijkse rapportage over de luchtkwaliteit in de IJmond inzichtelijk gemaakt hoeveel dagen in het

jaar een matige of slechte luchtkwaliteit hadden. Dit geeft meer inzicht dan enkel het jaargemiddelde.

Emissiebeperkende maatregelen in relatie tot depositie

Voor het jaar 2022 hebben wij aanbeveling 3 reeds overgenomen. Het depositieonderzoek wordt zoals eerder aangekondigd dit jaar twee keer herhaald⁷. Dit doen wij samen met het ministerie van I&W.

Wij willen deze aanbeveling voor 2023 en daarna graag overnemen. Voor de jaren 2023 en verder moet nog besluitvorming plaatsvinden. Een voorstel hiertoe inclusief benodigde dekking wordt via de Kaderbrief 2023 ter besluitvorming aan uw Staten voorgelegd.

Vervolgstappen

Om te bepalen hoe wij omgaan met de eerste twee aanbevelingen ondernemen wij de komende maanden een aantal stappen:

1. Wij vragen het ministerie van I&W te kijken naar het huidige wettelijke stelsel voor de registratie van emissies. Tata Steel voldoet aan de wettelijke eisen voor emissieregistratie, maar daarmee zijn niet alle emissies vanaf het terrein van Tata Steel goed in beeld. De kernvraag is in hoeverre dit stelsel nog voldoet en wat de implicaties zijn van eventuele wijzigingen. In het kader van het Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) traject hebben wij een vergelijkbaar gesprek reeds gestart met het ministerie van I&W (onder andere als input voor de evaluatie van het ZZS beleid). Wij zien namelijk dat het met het huidige wettelijke stelsel niet altijd mogelijk is alle ZZS emissies in voldoende detail in kaart te brengen.
2. Wij willen beoordelen in hoeverre het technisch haalbaar is om op een betrouwbare manier met name diffuse emissies te meten. Dit is aanzienlijk complexer dan metingen bij een puntbron zoals een schoorsteen.
3. Wij werken zoals aangegeven in de brief "Stand van zaken Tata Steel en Plan van Aanpak "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond"" (kenmerk 1744968/1744982) aan de monitoring bij en rond Tata Steel. In dat kader wordt de emissie van de Kooksfabriek 2 dit jaar al extra gemeten. Dat betreft ook de diffuse emissie van Kooksfabriek 2. Dit kan meer zicht geven op de technische haalbaarheid van het meten van dergelijke emissies en hoe de daaruit verkregen gegevens zich verhouden tot het milieujaarverslag.
4. Momenteel loopt het traject van de pilot hoogst blootgestelde locatie in de IJmond, een onderdeel daarvan is een nader bronnenonderzoek. Dit RIVM rapport nemen wij mee bij de verdere uitwerking van dit onderdeel van de pilot.

⁷ Zie brief "Stand van zaken Tata Steel en Plan van Aanpak "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond" (kenmerk 1744968/1744982): <https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=noordholland&id=1100428501>

5. Tata Steel monitort de (effecten) van de Roadmap+. Verschillende in de Roadmap+ aangegeven (verwachte) verbeteringen worden voor de monitoring daarvan gebaseerd op emissiegegevens uit de milieujaarverslagen. Op basis van dit rapport beoordelen wij de in de Roadmap+ geformuleerde emissiereductie doelstellingen. Vervolgens gaan wij met Tata Steel in gesprek over de doelen en monitoring van de Roadmap+.
6. Het luchtmeetnet in de IJmond wordt geëvalueerd. In dit traject wordt de tweede aanbeveling van het RIVM meegenomen.

Wij streven er naar u voor de zomer te informeren over de voortgang op deze punten, in combinatie met de jaarlijkse voortgangsrapportage van het programma Tata Steel 2020 – 2050.

Een afschrift van deze brief is verstuurd naar de ministeries van Infrastructuur & Waterstaat, Economische Zaken en Klimaat, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en naar de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

3 bijlagen

Aanleiding & context gezondheidsonderzoek IJmond

Uitgebreide conclusies rapport

Rapport RIVM

Bijlage 1: Aanleiding & context

De zogenoemde grafietregens in 2018/2019 zorgden voor een toename van de zorgen van omwonenden van Tata Steel, met name in Wijk aan Zee. De provincie Noord-Holland heeft het RIVM toen gevraagd onderzoek te doen naar de grafietregens. De vragen en zorgen van omwonenden van Tata Steel waren echter breder dan alleen over de grafietregens.

Een deel van die vragen is beantwoord met het project '[Grafietregen en gezondheid](#)' dat in de eerste helft van 2019 is uitgevoerd. Daarnaast is een deel van vragen beantwoord op [basis van bestaande kennis](#). De nog openstaande vragen heeft het RIVM samen met een klankbordgroep van bewoners en experts in kaart gebracht. Op basis daarvan zijn acht onderzoeksopties geformuleerd, verdeeld in drie clusters. Dit [onderzoeksvoorstel](#) van het RIVM voor het gezondheidsonderzoek in de IJmond bestaat uit:

Cluster A:

- Depositie (neerslag van stof in de leefomgeving)
- Luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen
- Acute gezondheidsklachten

Cluster B:

- Eten uit de moestuin / bramen uit de duinen / dierlijke producten
- Biomonitoring bloedwaarden

Cluster C:

- Vervolgonderzoek grafietregen
- Chronische klachten
- Angst en stress

Op 15 oktober 2019 hebben wij het RIVM opdracht gegeven om te starten met een voorbereidend "basisonderzoek" op basis van het onderzoeksvoorstel (1278459/1278460). In maart 2020 heeft het RIVM samen met de klankbordgroep van bewoners en experts advies uitgebracht over de invulling van het vervolgonderzoek. De provincie Noord-Holland en de IJmondgemeenten hebben [dit advies in april 2020 1 op 1 overgenomen](#) en het RIVM opdracht gegeven om verder onderzoek te doen naar de onderwerpen uit Cluster A (1285438/1400167).

Het eerste onderdeel was het [briefrapport](#) "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond". U bent hier op 14 april 2021 over [geïnformeerd](#) (1606307/1606516). Dat briefrapport betrof tussentijdse resultaten met betrekking tot twee onderwerpen uit cluster A, te weten luchtkwaliteit en inhaleerbare fractie op ervaren (on)gezonde dagen en acute gezondheidsklachten.

Het tweede onderdeel was het [rapport](#) "Depositieonderzoek IJmond 2020. *Monsternamen, analyse en risicobeoordeling van PAK en metalen in neergedaald stof binnen- en buitenshuis in de IJmondregio*".

U bent hier op 2 september 2021 over [geïnformeerd](#) (1665703/1665707).

Met het nu voorliggende derde rapport wordt cluster A afgerond. Over de onderdelen van cluster B moet nog besluitvorming plaatsvinden.

Voor meer informatie over eerdere onderzoeken en de samenhang daartussen verwijzen wij naar https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Gezonde_leefomgeving_Milieu/Projecten/Tata_Steel/Gezondheid_in_de_IJmond

Bijlage 2: Uitgebreide conclusies rapport

Het RIVM heeft voor dit rapport gebruik gemaakt van informatie uit het luchtmeetnet in de IJmond en informatie over de uitstoot van stoffen zoals dat is opgenomen in de milieujarverslagen van Tata Steel en in de emissieregistratie⁸. Voor de stoffen op de grond (depositie) heeft het RIVM gebruik gemaakt van de eerdere stofdepositie onderzoeken in de leefomgeving rond het terrein van Tata Steel. Analyse van deze informatie geeft een indruk van welke bronnen bijdragen aan de stoffen in de lucht en op de grond. De hieronder weergegeven uitgebreide conclusies zijn grotendeels een-op-een overgenomen uit het rapport.

Herkomst PAK en metalen in stofdepositie (H.2, p.39 en p.49)

- Uit analyse blijkt dat PAK en metalen in het neergedaalde (grof) stof voor een aanzienlijk deel afkomstig zijn van verschillende processen voor de staalproductie. Ook komen ze van op- en overslag van materialen op het terrein van Tata Steel, die worden gebruikt bij de staalproductie. Dit komt overeen met de conclusie uit het eerder gepubliceerde depositieonderzoek van september 2021, dat een aanmerkelijk deel van de PAK en metalen in het neergedaalde stof afkomstig zijn van het terrein van Tata Steel.
- Er is een indicatie dat de PAK-depositie vooral is toe te schrijven aan de productie van cokes en verwaaiing van (grof) stofdeeltjes uit op- en overslagen van steenkool en eerder neergedaald stof van het Tata Steel terrein.
- Voor de verhoogde depositie van metalen bestaat een indicatie dat dit is toe te schrijven aan stofdeeltjes die vrijkomen bij de productie van pellets, sintererts en cokes, aan verwaaiing van (grof) stofdeeltjes uit op- en overslagen van erts en andere materialen, en aan het opwaaien van eerder neergedaald stof van het Tata Steel terrein.
- Het verspreidingspatroon van lood vertoont een variabel beeld, zowel tussen de meetlocaties als tussen de drie meetperioden. Hoewel duidelijk is dat Tata Steel relatief veel lood uitstoot, is de precieze bijdrage van deze en andere bronnen aan de looddepositie in de IJmond niet goed te bepalen.
- Het is bekend dat PAK en diverse metalen ook kunnen vrijkomen uit andere bronnen dan de staalindustrie. Te denken valt aan andere industriële bronnen, scheepvaart, trein- en wegverkeer, houtstook, elektriciteitsopwekking en natuurlijke bronnen, zoals opwaaiend bodemstof en zand. Stofdeeltjes afkomstig van bouwmaterialen, vuurwerkresten en "historische" bodemverontreiniging kunnen eveneens bijdragen aan de depositie. Op grond van de analyses van het RIVM naar de herkomst van de depositie kan geen onderscheid worden gemaakt in de afzonderlijke bijdragen van deze verschillende bronnen.

⁸ <http://www.emissieregistratie.nl/erpubliek/erpub/default.nl.aspx>

- In de bodem rondom verschillende ijzer- en staalfabrieken zijn verhoogde gehalten aan metalen gemeten, wat wijst op langdurige depositie afkomstig uit deze fabrieken. In de IJmond zijn tot op 2 km van het terrein van Tata Steel verhoogde gehalten aan cadmium, zink, ijzer, mangaan, lood en koper in de bodem gevonden.

Vergelijking gemeten concentraties luchtmeetnet en berekende waarden met verspreidingsmodel en emissiejaarverslagen Tata Steel (H.3, p.70)

Door modelberekeningen met luchtkwaliteitsmetingen te vergelijken, kan een beeld worden gevormd van hoe volledig de broninformatie (emissies en aanvullende gegevens over de uitstoot, zoals locatie en uitstoothoogte) bekend is. Dit onder de aanname dat emissies van het terrein van Tata Steel de belangrijkste oorzaken zijn voor de verschillen tussen de gemeten concentraties op de industriële meetstations in de directe omgeving van Tata Steel en de achtergrondconcentratie.

- De berekende fijnstofconcentraties op basis van de gegevens uit de emissieregistratie (milieujaarverslagen) komen redelijk tot goed overeen met de gemeten concentratiebijdrage (in het luchtmeetnet).
- De berekende metaalconcentratiebijdragen zijn voor de meeste metalen lager dan de gemeten metaalconcentratiebijdragen. De onderschatting kan - dit is voor de stof koper - oplopen tot een factor 50. Voor PAK zijn de verschillen tussen de berekende en gemeten concentratiebijdragen nog groter. De onderschatting van de berekende PAK-concentratiebijdragen kan oplopen tot een factor 1000.
- Doordat de berekende waarden voor PAK en in mindere mate voor metalen niet goed overeenkomen met de gemeten waarden, is onzeker wat de precieze bijdrage van de diverse bronnen is.
- Er zijn verschillende (mogelijke) oorzaken voor het geconstateerde verschil tussen de metingen in het luchtmeetnet en de verspreidingsberekeningen op basis van de emissiejaarverslagen van Tata Steel:
 - Er zijn bronnen op het terrein van Tata Steel niet meegenomen omdat voor deze bronnen geen registratieverplichting in een emissiejaarverslag bestaat. Dit is het geval voor de emissie van de op het terrein gevestigde bedrijven Harsco Metals en Pelt & Hooykaas. En voor de emissie van het treinverkeer op het terrein van Tata Steel.
 - Het is mogelijk dat sommige emissies worden onderschat in de emissiejaarverslagen. Zo is onbekend of alle emissies uit incidenten zijn meegenomen in de emissiejaarverslagen.
 - In het emissiejaarverslag is wel de uitstoot van fijnstof van open bronnen opgenomen, maar niet de hoeveelheden metalen hierin. Een derde mogelijke bron

- die in de modelberekeningen niet is meegenomen is daarom de bijdrage van emissies en verspreiding van PAK en metalen in stofdeeltjes uit op- en overslag van kolen en ertsen aan de metaal- en PAK-concentraties.
- In de praktijk kan er meer emissie zijn van deze en andere (kleinere) “diffuse bronnen” dan geregistreerd in het emissiejaarverslag (kieren, openstaande deuren e.d.).
 - Een laatste mogelijke oorzaak is de invloed van “resuspensie”. Bij resuspensie worden stoffen die eerder waren uitgestoten en in de bodem terecht zijn gekomen onder invloed van de wind wederom in de lucht gebracht. Hierdoor kunnen hogere concentraties worden gemeten dan op basis van de uitstoot door Tata Steel verwacht zou worden. Deze resuspensie kan het gevolg zijn van vele tientallen jaren waarin verontreiniging naar de omgeving heeft plaatsgevonden.
- In welke mate bovengenoemde mogelijke oorzaken invloed hebben op de totale berekende concentratiebijdrage is niet aan te geven.

Herkomst PAK en metalen in fijnstof (PM10) in de lucht (H.4, p.101)

Voor dit onderdeel heeft het RIVM een patroonherkenningstechniek toegepast om diverse bronprofielen te berekenen. De basisaanname voor deze bronherkenning is dat elke soort bron een eigen profiel van verhoudingen van diverse bestanddelen uitstoot. Het RIVM heeft in dit onderzoek vijf “bronprofielen” kunnen onderscheiden voor de *samenstelling* van fijnstof (PM10), zie de tabel hieronder. Processen uit de staalindustrie stoten bijvoorbeeld veel ijzer en mangaan uit. Zeezout bestaat voornamelijk uit natrium en chloride. Dit onderdeel van het rapport gaat alleen over Beverwijk, Wijk aan Zee en IJmuiden omdat alleen daar opgestelde meetstations over voldoende geschikte meetapparatuur beschikken.

Het is van belang om op te merken dat het luchtmeetnet primair is gericht op de berekening van jaargemiddelde concentraties van stoffen die voor de gezondheid relevant zijn. Het luchtmeetnet is niet ontworpen voor de bronherleiding, waar het nu wel voor is ingezet. Het ligt voor de hand dat bij een set aan metingen, die specifiek is gericht op bronherkenning, meer en scherpere profielen zijn te identificeren en daarmee beter inzicht kan worden verkregen in de bronnen. Dit geldt voor gemiddelde bijdragen en ook voor de bijdragen op specifieke dagen. Evengoed heeft het RIVM, op basis van het bestaande luchtmeetnet, vijf verschillende profielen geïdentificeerd. In Tabel 4.2 is voor alle locaties de gemiddelde concentratiebijdrage aan PM10 per kalenderjaar voor elk van de berekende profielen weergegeven.

Tabel 4.2 Gemiddelde concentratiebijdrage aan PM_{10} van elk profiel op elke locatie per kalenderjaar. Voor elk gemiddelde wordt het 95% betrouwbaarheidsinterval weergegeven op basis van de berekende bijdragen in een jaar. Alle concentraties zijn weergegeven in $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Voor presentatiedoeleinden zijn de aan industrie gerelateerde profielen op Wijk aan Zee gecombineerd

Profiel	IJmuiden			Wijk aan Zee			Beverwijk		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Nitraat-sulfaat	7,2±1,1	7,8±1,0	6,6±0,9	8,9±1,2	10,2±1,3	8,1±1,1	6,4±1,0	7,5±1,0	6,1±0,9
Zeezout	4,9±0,5	3,5±0,4	5,0±0,6	5,4±0,6	5,5±0,8	6,2±0,7	2,9±0,3	2,5±0,3	3,0±0,3
Comb.Industrie	1,3±0,1	2,3±0,3	1,7±0,1	4,0±0,3	3,9±0,3	4,7±0,4	5,0±0,4	3,3±0,3	1,7±0,2
industrie	1,3±0,1	2,3±0,3	1,7±0,1	2,1±0,2	2,7±0,3	3,1±0,3	5,0±0,4	3,3±0,3	1,7±0,2
PAK				1,8±0,2	1,2±0,2	1,6±0,2			
Remstof/verkeer	7,0±0,6	7,6±0,6	6,2±0,4	4,6±0,5	4,9±0,5	5,8±0,5	3,0±0,3	3,5±0,3	4,8±0,3
Bodemstof	1,5±0,2	1,6±0,2	1,9±0,2				1,1±0,1	1,8±0,2	2,4±0,2
Berekend PM_{10}	21,9±0,9	22,9±0,9	21,4±0,8	22,9±1,3	24,5±1,3	24,8±1,1	18,4±1,0	18,5±1,0	17,9±0,9
Gemeten PM_{10}	20,6±1,0	23,8±1,1	21,3±1,0	24,4±1,1	25,7±1,1	24,9±1,0	19,8±1,0	20,7±0,9	19,8±1,0

De hoofdconclusies zijn als volgt:

- De totale fijnstofconcentratie in de IJmond varieert van 20 tot 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Dat wordt verdeeld over de gevonden profielen.
- De profielen *nitraat - sulfaat* (dit profiel wordt geassocieerd met bijdragen van bronnen op grote afstanden, inclusief uit het buitenland) en *zeezout* zijn samen goed voor ongeveer de helft van de totale fijnstofconcentraties in IJmuiden, Beverwijk en Wijk aan Zee. Deze profielen hebben geen of een kleine bijdrage van lokale (menselijke) bronnen.
- Het *verkeer/remstof* profiel heeft een geschatte bijdrage van 4 tot 7 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ aan het fijnstof. Waarbij het verloop in de tijd wijst op een dominante bijdrage vanaf het Tata Steel terrein.
- Het *industrie* profiel heeft een geschatte bijdrage van ongeveer 1 tot 3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ aan het fijnstof. Deze industrie bijdrage is in IJmuiden lager dan in Beverwijk en Wijk aan Zee. In Wijk aan Zee en Beverwijk lijkt de bijdrage vanaf het Tata Steel terrein dominant; toch is het niet uitgesloten dat in Wijk aan Zee een deel van deze bijdragen niet rechtstreeks van dat terrein komt.
- In Wijk aan Zee is een *tweede industrie* profiel gevonden dat naast andere componenten vrijwel alle PAK bevat. De geschatte bijdrage van dit profiel aan de jaargemiddelde PM_{10} -concentraties is circa 1,6 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Op de overige locaties zijn de bijdragen van PAK verdeeld over verschillende profielen. De bijdrage van de gecombineerde industrieprofielen op de jaargemiddelde PM_{10} -concentraties in Wijk aan Zee is ongeveer 4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.
- In IJmuiden en Beverwijk is een *bodemstof* profiel gevonden (met aluminium en silicium) dat gemiddeld ongeveer 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ bijdraagt aan het fijnstof.
- De analyse wijst op een aanzienlijke bijdrage van lage/diffuse bronnen (zoals kieren, openstaande deuren, open opslagen, mengvelden, transportbanden en wegen) en mogelijk verwaaiing.

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

BEL/OMB

Telefoonnummer

1 | 2

Verzenddatum

Betreft: RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio

Kenmerk

1768137/1768196

Excellentie,

Uw kenmerk

De provincie Noord-Holland en de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen hebben het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) op 15 oktober 2019 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een gezondheidsonderzoek in de regio IJmond. De resultaten van dit onderzoek zijn door het RIVM in drie rapporten naar buiten gebracht.

Over het eerste deel, briefrapport "Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond", hebben wij u bij brief van 14 april 2021 (kenmerk 1606307/1610498) geïnformeerd. Over het tweede deel, "Depositieonderzoek IJmond 2020. *Monstername, analyse en risicobeoordeling van PAK en metalen in neergedaald stof binnen- en buitenshuis in de IJmondregio*" hebben wij u bij brief van 2 september 2021 (kenmerk 1665703/1694133) geïnformeerd. Met deze brief informeren wij u over het derde deel van dit onderzoek: "Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio". Bijgaand treft u het RIVM-rapport en de brief die ons college aan Provinciale Staten van Noord-Holland heeft gestuurd.

Uw plan van aanpak "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond: *Aanpak voor het beperken van de luchtverontreinigende emissies van Tata Steel Nederland*" van 1 december 2021 is in nauwe samenspraak met de provincie Noord-Holland tot stand gekomen. Het RIVM rapport is relevant bij de verdere uitwerking van een aantal onderdelen van uw plan van aanpak. Dit betreft ten eerste het onderwerp depositie monitoring. Het RIVM doet de aanbeveling gedurende een aantal jaren de depositie van PAK en metalen te meten in de IJmond. Dit komt overeen met de herhaling van het stofdepositieonderzoek in de IJmond in 2022 (in het voorjaar en in het najaar) waar wij reeds samen met u toe hebben besloten. Wij willen de aanbeveling van het RIVM graag overnemen voor de jaren 2023 en daarna.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Verder zijn wij samen met (onder andere) het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat (I&W) en Tata Steel in overleg over de vormgeving van monitoring bij en rond Tata Steel. In het bijzonder over (de effecten van) maatregelen die Tata Steel uitvoert, met name die van

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

de Roadmap+. Verschillende van de in de Roadmap+ aangegeven emissie effecten zijn gebaseerd op emissiegegevens uit de milieujaarverslagen. Dit RIVM rapport werpt echter de vraag op of daarmee voldoende inzicht is in de effecten van maatregelen en de Roadmap+ op de totale emissies, inclusief met name diffuse bronnen. In het verlengde daarvan constateren wij met dit RIVM rapport dat Tata Steel voldoet aan de wettelijke eisen voor emissieregistratie, maar dat daarmee niet alle emissies van het terrein van Tata Steel voldoende in beeld zijn. Wij vragen u te bekijken of het huidige stelsel van emissieregistratie nog voldoet en gaan hierover graag in gesprek.

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande punten kunnen worden meegenomen in de uitvoering van uw plan van aanpak waar wij de laatste maanden op een goede manier aan samenwerken.

Een afschrift van deze brief is gestuurd aan de minister van Economische Zaken en Klimaat, de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan de Onderzoeksraad voor Veiligheid.

Hoogachtend,

Mede namens de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

2 bijlagen

Rapport RIVM

Brief GS aan PS

Vragen en Antwoorden n.a.v. het rapport RIVM-3, de reactie van provincie en gemeenten en andere aanleidingen zoals actualiteiten

RIVM

Vraag:

U zegt dat luchtmeetnet op orde is voor monitoring. Waarom toch de aanbeveling om beter te meten?

Antwoord:

Vraag:

RIVM zegt dat er mogelijk wel 1000 keer meer PAK wordt uitgestoten dan geregistreerd. Wat betekent dat voor de gezondheid van de inwoners?

Antwoord:

Vraag:

Betreft het de factor 1000 alle PAK's?

Antwoord:

Er is in dit onderzoek naar 3 PAK gekeken. Voor BaP geldt een onderschatting met factor 10, voor de PAK's IND en BGP is dit een factor 1000.

BaP = benzo(a)pyreen
IND = indeno(1,2,3-cd)pyreen
BGP = benzo[ghi]peryleen).

Vraag:

Heeft het RIVM contact gehad met Tata Steel tijdens het onderzoek?

Antwoord:

Vraag:

Publiekssamenvatting bevat een strofe over dat de emissies niet volledig te lijken zijn aangeleverd, die lijkt te suggereren dat dat moedwillig zou zijn gebeurd. Voldoet Tata Steel niet aan haar verplichtingen? Houdt Tata Steel of andere bedrijven op het terrein van Tata Steel gegevens achter? Hoe is dit verschil te verklaren?

Antwoord:

Vraag:

Hoe weten we zeker dat de gemeten stoffen van Tata Steel komen, i.r.t. de onderschatting t.o.v. wat we verwachtten?

Antwoord:

Vraag:

Het spreidingsmodel, hoe vaak is dat elders gebruikt en wat betekent 'experimenteel'?

Antwoord:

Vraag:

Kunnen er ook aanbevelingen worden gedaan i.r.t. de gezondheidssituatie? Wat betekent dit onderzoek nu voor de gezondheid?

Antwoord:

Vraag:

Wat is het verschil tussen het luchtmeetnet en de meetstrategie?

Antwoord:

Vraag:

In hoeverre kunnen we ervoor zorgen dat stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid, wel gemeten gaan worden?

Antwoord:

Vraag:

In het RIVM rapport wordt gesproken van (...) *een verkeer/remstof-profiel gevonden, met veel koper, met een geschatte bijdrage van ongeveer 3 en 7 µg/m³ aan het fijnstof. Het verloop in de tijd wijst op een dominante bijdrage vanaf het Tata Steelterrein.*

Wordt hier het autoverkeer op het Tata Steel terrein bedoeld?

Antwoord:

Het profiel remstof/verkeer lijkt een samenstelling te zijn van bijdrages uit verschillende bronprocessen. Verkeer en remstof kunnen afkomstig zijn van het reguliere verkeer op de nabij gelegen drukke wegen of van voertuigen, mobiele werktuigen en meerdere knooppunten van treinsporen op het Tata Steelterrein.

Vraag:

Wat zijn polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK)?

Antwoord:

Polycyclische aromatische koolwaterstoffen zijn organische verbindingen bestaande uit enkel waterstof en koolstof. Deze stoffen staan bekend om hun schadelijke effecten voor verschillende organismen.

Provincie/gemeenten

Vraag:

Waarom zegt u dat in tegenstelling tot de vorige twee rapporten van het RIVM, deze niet over gezondheid gaat. Maar u hebt gekeken naar de bronnen van stoffen, dan kan daar toch iets aan gedaan worden? Dat heeft toch effect op de gezondheid?

Antwoord:

Waar dit rapport zich onderscheidt van de eerste twee delen van het gezondheidsonderzoek, is dat er door het RIVM enkel is gekeken naar de gemeten en berekende emissie en depositie en de mogelijke herkomst daarvan. Er is niet gekeken naar de effecten op de gezondheid van de onderzochte emissie en depositie. In de eerste twee delen van het onderzoek is expliciet naar de effecten op de gezondheid gekeken, bij dit deel van het onderzoek stond bronherleiding centraal. Het is met dit rapport duidelijk dat een aanzienlijk deel van de emissie en depositie afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Aan vermindering van de emissie en verbetering van de leefomgeving werken we gezamenlijk.

Vraag:

De registratie van uitstoot van stoffen is niet compleet, omdat dat volgens de wet niet hoeft. Dus er worden veel meer giftige stoffen uitgestoten dan we wisten?

Antwoord:

Nee, het is niet zo dat met dit onderzoek duidelijk is geworden dat er meer giftige stoffen worden uitgestoten dan we al wisten. Met het luchtmeetnet wordt in de IJmond een groot aantal stoffen in de lucht jaarlijks gemonitord. Daarmee bestaat een betrouwbaar beeld van de luchtkwaliteit in dit gebied.

Niet alle stoffen die door bedrijven worden uitgestoten hoeven te worden opgenomen in de zogenoemde emissieregistratie. Ook niet alle bedrijven zijn verplicht een dergelijke registratie bij te houden. Wel is het zo dat bedrijven die bepaalde milieubelastende activiteiten uitvoeren, zich vooraf bij de overheid dienen te melden of een vergunning dienen aan te vragen. Daarmee wordt aan de voorkant getoetst welke (negatieve) effecten de activiteiten voor het milieu opleveren en kunnen hieraan voorwaarden worden gesteld.

Vraag:

Wat gaat u doen zodat Tata Steel, Harsco en Pelt & Hooykaas wel hun uitstoot van stoffen registreren?

Antwoord:

Wij gaan met het ministerie van I&W in gesprek over het huidige wettelijke stelsel voor de registratie van emissies. Tata Steel voldoet aan de wettelijke eisen voor emissieregistratie, maar daarmee zijn niet alle emissies vanaf het terrein van Tata Steel voldoende in beeld. Ook zijn andere bedrijven op het terrein van Tata Steel niet verplicht hun emissies te registreren. De kernvraag is in hoeverre dit stelsel nog voldoet voor het benodigde inzicht in de volledige emissies en wat de implicaties zijn van eventuele wijzigingen. In het kader van het Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) traject hebben wij een vergelijkbaar gesprek reeds gestart met het ministerie van I&W (onder andere als input voor de evaluatie van het ZZS beleid). Wij zien namelijk dat het met het huidige wettelijke stelsel niet altijd mogelijk is alle ZZS emissies in voldoende detail in kaart te brengen.

Vraag:

Wanneer wordt kooksfabriek 2 gesloten? Waarom duurt het zo lang?

Antwoord:

Sluiting van een bedrijf of van onderdelen van een bedrijf is het uiterste middel dat kan worden toegepast op het moment dat een bedrijf zich niet houdt aan de voor haar geldende regels of vergunning. Het toepassen van het instrument van sluiting of stilleggen van een (deel van een) bedrijf moet zich verhouden tot de ernst en omvang van de overtreding en gevolgen daarvan voor de leefomgeving. Aan die eis wordt niet snel voldaan. Bij Tata Steel zijn geen overtredingen geconstateerd op basis waarvan (delen van) het bedrijf gesloten kunnen worden.

Vraag:

Wat vindt u van het artikel in het Noord-Hollands Dagblad van zaterdag dat Hans van den Berg toch langer wil wachten met sluiten van Hoogovens 6 en kooksfabriek 2 (en tegelijk te doen met Hoogovens 7)?

Antwoord:

Wij zijn in gesprek met Tata Steel over onder meer de Roadmap+ en monitoring van de uitvoering van de daarin opgenomen maatregelen. Uitgangspunt is een sterke reductie van de totale uitstoot door Tata Steel. Met het aanscherpen van vergunningen en handhaving sturen we hier mede op.

Vraag:

Wat vindt u dat wij door de overheid en Tata Steel net zo aan het lijntje worden gehouden, als de mensen in Groningen?

Antwoord:

We zijn open over onze ambities met betrekking tot Tata Steel: er is plek voor Tata, maar alleen als de nadelige effecten op de gezondheid en de leefomgeving zoveel mogelijk teruggedrongen worden. We werken langs verschillende wegen aan een verbetering van de leefomgeving in de IJmond, samen met de verschillende overheden op landelijk, provinciaal en lokaal niveau, de omgevingsdiensten, GGD en RIVM. Tegelijk begrijpen we ook dat de verandering niet zo snel gaat als inwoners hopen en verwachten. Aanscherpen van vergunningen en realiseren van maatregelen in een complex gebied als de IJmond kost tijd en capaciteit. Tata Steel heeft daarnaast bestaande rechten die niet zonder meer aan de kant kunnen worden geschoven.

Vraag:

Wat gaat u met de aanbevelingen doen?

Antwoord:

1. Wij gaan met het ministerie van I&W verder in gesprek over het huidige wettelijke stelsel voor de registratie van emissies.
2. Wij onderzoeken in hoeverre het technisch haalbaar is om op een betrouwbare manier met name diffuse emissies te meten. Dit is complexer dan metingen bij een puntbron zoals een schoorsteen.
3. Wij werken aan de monitoring bij en rond Tata Steel. In dat kader wordt de emissie van de Kookfabriek 2 dit jaar al extra gemeten. Dat betreft ook de diffuse emissie.
4. Momenteel loopt het traject van de pilot hoogst blootgestelde locatie in de IJmond, een onderdeel daarvan is een nader bronnenonderzoek. Dit RIVM rapport nemen wij mee bij de verdere uitwerking van dit onderdeel van de pilot.
5. Wij zijn reeds met Tata Steel in gesprek over de monitoring van (de effecten van) maatregelen die Tata Steel uitvoert, in het bijzonder die van de Roadmap+.
6. Het luchtmeetnet in de IJmond wordt geëvalueerd. In dit traject wordt de tweede aanbeveling van het RIVM meegenomen.

Vraag:

Hoeveel onderzoeken zijn er nog nodig? We weten toch allang dat Tata de grootste vervuiler is?

Antwoord:

Dit rapport bevestigt dat een aanzienlijk deel van PAK en metalen in stofdepositie en stoffen in de lucht in de IJmond afkomstig is van het terrein van Tata Steel. Hoewel het rapport geen volledige duidelijkheid biedt over de specifieke bijdrage van de verschillende aanwezige bronnen, sterkt het rapport ons wel in de door ons ingezette koers met onder andere het Programma Tata Steel 2020 - 2050 en de in samenwerking met de IJmondgemeenten en de Rijksoverheid ingezette acties. Dat programma is naast onder meer aanscherpen van vergunningen, ook gericht op het vergaren van kennis die ons helpt om beter beleid te maken. Het RIVM-onderzoek draagt hieraan bij.

Vraag:

Er zitten nog een paar onzekerheden in het bronnenonderzoek. Hoe kunnen Tata/gemeenten/provincie dan de juiste maatregelen nemen?

Antwoord:

Hoewel het rapport niet exact duidt wat de precieze bijdrage is van de verschillende bronnen in de IJmond aan depositie en stoffen in de lucht, biedt het voldoende basis om het reeds ingezette programma's en andere acties voort te zetten. Daarbij zetten we primair in op vermindering van emissies, wat altijd winst oplevert voor de leefomgeving.

Vraag:

Gaat u als gemeenten/provincie de druk opvoeren op Tata Steel om maatregelen te nemen/de Roadmap + te versnellen?

Antwoord:

Wij zijn reeds met Tata Steel in gesprek over de monitoring van (de effecten van) maatregelen die Tata Steel uitvoert, in het bijzonder die van de Roadmap+. Wij blijven daarbij druk op de ketel houden. Veel van de in de Roadmap+ aangegeven emissie effecten zijn gebaseerd op emissiegegevens uit de milieujaarverslagen. Dit rapport werpt de vraag op of daarmee voldoende inzicht is in de effecten van maatregelen en de Roadmap+ op de totale emissies, inclusief met name diffuse bronnen. Dit nemen wij mee in onze gesprekken met Tata Steel.

Vraag:

Wanneer heeft Tata dit onderzoek ontvangen?

Antwoord:

Vrijdagochtend 21 januari 2022.

Vraag:

Heeft u al met Tata gesproken over dit onderzoek?

Antwoord:

Nee.

Vraag:

Hans van de Berg geeft toe dat Tata te laat is begonnen met het nemen van maatregelen. Zijn de gemeenten en provincie ook niet te laat met aanscherpen vergunningen e.d.?

Antwoord:

Het antwoord op of we te laat zijn gestart met aanscherpen van vergunningen in dat verband, moet geplaatst worden tegen de achtergrond van de tendens van de afgelopen jaren waarin een gezonde leefomgeving steeds meer op de voorgrond is gekomen. Beleid, regelgeving en vergunningverlening lopen altijd iets achter op de maatschappelijke en bestuurlijke dialoog hierover. Binnen de mogelijkheden die we hebben werken we hard aan verbetering van de leefomgeving in de IJmond.

Vraag:

Wat gaat provincie doen met verzoek van Johan Vollenbroek aan provincie om natuurvergunning aan Tata Steel in te trekken?

Antwoord:

De OD NHN heeft de brief ontvangen en beoordeelt deze op dit moment.

Vraag:

De emissies in het milieuarverslag van Tata geven andere emissiecijfers dan de resultaten van het luchtmeetnet. Had de overheid (gemeente/provincie/OD's) dit niet zelf eerder kunnen en moeten zien?

Antwoord:

Het luchtmeetnet en het milieuarverslag van Tata Steel zijn twee zaken die los van elkaar staan. Het luchtmeetnet meet de luchtkwaliteit in de gehele IJmond op een aantal geselecteerde stoffen. Uit de gegevens van het luchtmeetnet is niet direct af te leiden wat de bijdrage van afzonderlijke uitstoters is. Immers is niet alleen Tata Steel verantwoordelijk voor uitstoot naar de lucht, maar ook vaar- en wegverkeer, andere bedrijven, huishoudens en achtergrondbronnen. In het milieuarverslag registreert Tata Steel voor een aantal wettelijk bepaalde stoffen de emissie naar de lucht. Dit zal altijd maar een deel van de in het luchtmeetnet gemeten stoffen betreffen.

Vraag:

Dus u laat mensen in de IJmond nu gewoon doodgaan door de slechte luchtkwaliteit en de uitstoot van fijnstof, PAK en metalen??

Antwoord:

Nee, wij werken als gemeenten en provincie samen met de omgevingsdiensten, GGD en het Rijk aan een verbetering van de leefomgeving door primair in te zetten op vermindering van emissies.

OD NZKG/PNH

Vraag:

Er wordt veel meer PAK (1000x) en koper (50x) uitgestoten dan geregistreerd. Betekent dit dat de vergunning wordt overschreden? Wat zijn de eisen in de vergunning? Waaraan moet volgens de vergunning worden getoetst?

Antwoord:

Rekenkundig lijkt het een groot verschil. Het gaat hier over nano-getallen. Uit de emissiemetingen van koper blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van de emissiegrenswaarden uit de vergunning. Voor PAK was op 2 emissiepunten een overschrijding van de vergunning geconstateerd. Hiervoor zijn door Tata inmiddels maatregelen genomen.

Vraag:

Waarom is Tata niet verplicht om emissies van bedrijven op het terrein en diffuse emissies te rapporteren in de e-MJV (elektronisch Milieujaarverslag)? Wordt dit nu opgenomen in de vergunning?

Antwoord:

Het gaat hier om eigenstandige bedrijven met eigen vergunningen en daaruit voortvloeiende verplichtingen. De emissies dienen jaarlijks per inrichting te worden gerapporteerd. Ondanks het feit dat Harsco en Pelt & Hooykaas zich binnen de inrichtingsgrenzen van Tata bevinden hoeft Tata de emissies van deze bedrijven niet te rapporteren in haar eigen e-MJV. Dit is bepaald via de wetgeving en afhankelijk van het type bedrijf. Dit betekent dat het niet zomaar in de vergunning kan worden opgenomen. Diffuse emissies van opslagen en door wegverkeer worden door Tata Steel ook gerapporteerd in het e-MJV en vallen daarin onder 'open bronnen'.

Vraag:

Harsco en Pelt en Hooykaas zijn niet meegenomen in de emissieregistratie van Tata in het e-MJV. Zijn deze bedrijven wel verplicht om een eigen emissieregistratie bij te houden? Zodat dit bij de emissie van Tata opgeteld kan worden?

Antwoord:

Er is sprake van een verplichte emissieregistratie (als bedoeld in de Europese verordening (PRTR*) daarover, indien:

- 10 ton per dag gevaarlijk afval wordt ontvangen dat ofwel nuttig wordt toegepast ofwel wordt verwijderd (categorie 5, onder a, bijlage I bij de PRTR-VO).
- 50 ton per dag niet gevaarlijk afval wordt verwijderd (categorie 5, onder c, bijlage I bij de PRTR-VO).

Dat is niet aan de orde bij Harsco en ook niet bij Pelt & Hooykaas.

**PRTR staat voor: Pollutant Release and Transfer Register. Het PRTR-protocol bevat minimumeisen voor het instellen van nationale registers inzake de uitstoot (hierna: emissie) en overbrenging van verontreinigende stoffen*

Vraag:

Tata Steel meet zelf ook. Doen ze dat volgens de regels? Kan Tata verplicht worden om zelf meer metingen te doen?

Antwoord:

Kort:

Voorafgaand aan een meting wordt door Tata Steel een meetopzet geleverd die door de OD NZKG wordt beoordeeld. Iedere meting dient te voldoen aan Europese normen. De meetrapportages worden door de OD gecontroleerd en zonodig nagerekend en de meting zelf wordt incidenteel ter plekke gecontroleerd.

Indien noodzakelijk kan Tata worden verplicht om meer metingen uit te (laten) voeren.

Uitgebreider:

Het klopt dat Tata zelf ook metingen uitvoert. Om in Nederland emissiemetingen te mogen uitvoeren voor de overheid dient een metende instantie geaccrediteerd te zijn. Dat wil zeggen dat er sprake is van een registratie bij de Raad van Accreditatie (RvA). In deze registratie dient aangegeven te worden volgens welke methoden en met welke nauwkeurigheid de metingen worden uitgevoerd. De RvA houdt hier toezicht op d.m.v. het uitvoeren van audits. Niet voldoen kan leiden tot intrekken van de accreditatie. De meetdienst van Tata Steel is geaccrediteerd. Daarnaast maakt Tata gebruik van commerciële marktpartijen voor het uitvoeren van emissiemetingen. Uiteraard dienen ook deze geaccrediteerd te zijn.

Tata maakt in overleg met de OD NZKG jaarlijks een planning van de uit te voeren emissiemetingen. Tata is verplicht vooraf te melden wanneer de metingen worden uitgevoerd en de OD NZKG controleert regelmatig tijdens de uitvoering. Daarnaast worden alle meetrapporten van Tata door de OD NZKG gecontroleerd.

Het aantal door Tata uit te voeren emissiemetingen is vastgelegd in de vergunning en is als zodanig verplicht. Momenteel loopt een programma monitoring waarin voor alle emissiepunten nog eens goed wordt nagegaan of er een meetverplichting is. Daarnaast is er een inventarisatie geweest naar de emissie van ZZS door Tata. Deze programma's leiden tot een toename van het aantal uit te voeren metingen.

Vraag:

In de Roadmap + noemt Tata de effecten van de maatregelen die ze nemen (o.a. 50% minder uitstoot PAK, 70% minder lood, 55% minder zware metalen en 35% minder fijnstof). Ten opzichte van welke metingen/cijfers is dat? Zijn emissies Harsco en Pelt & Hooykaas meegenomen in die cijfers?

Antwoord:

De referentie is het milieujaarverslag.

Op basis van de milieujaarverslagen zijn de emissies van Harsco en Pelt niet meegenomen in de cijfers.

Vraag:

Last onder dwangsom Harsco: Naar oordeel van de Afdeling vindt in de slakputten een deel van het productieproces plaats en daarmee zijn de slakputten installaties en geen opslagen. Hierdoor konden de dwangsommen niet gebaseerd worden op het voorschrift dat betrekking heeft op de opslagen. De Afdeling benadrukt wel dat dit niet betekent dat bij de slakputten ongelimiteerd stofverspreiding mag plaatsvinden. Heeft de provincie de vergunning verkeerd verleend? Heeft PNH/ODNZKG de zaken wel op orde?

Antwoord:

Achteraf kan men stellen dat de vergunning op dit punt niet duidelijk genoeg is. We zullen de vergunning op dit punt repareren zodat ook aan het productieproces stofvoorschriften worden verbonden.

Vraag:

Vergunning wandeloven warmbandwalserij: De rechtbank stelt dat ten onrechte niet getoetst is of de verleende vergunning aan Tata Steel voor een nieuwe oven in de warmbandwalserij tot een andere uitstoot van zwaveldioxide kan leiden. Ook is er onterecht geen onderzoek gedaan naar de gevolgen van de toename van uitstoot van lood en nikkel. De rechtbank vernietigt daarom de verleende vergunning. → Tot twee keer toe iets niet in orde met vergunningverlening. Gaat PNH/ODNZKG daar nu scherper op letten?

Antwoord:

De ingezette lijn van het programma Tata Steel 2020-2050 en het Uitvoeringsprogramma VTH 2020-2022 is er om scherper te vergunnen, deze lijn wordt doorgezet.

Vraag:

Hoe realistisch is het opzetten van een beter meetnetwerk? Het gaat er uiteindelijk om dat er minder wordt uitgestoten.

Antwoord:

Over de wijze waarop wij met de aanbevelingen van het RIVM omtrent meten van emissies omgaan, willen we samen met onder andere de IJmondgemeenten, het Rijk, het RIVM en bewoners het gesprek voeren. Het verminderen van emissies levert altijd gezondheidswinst op. Het is daarom de vraag of voor de situatie in de IJmond een nog preciezere bronduiding voldoende meerwaarde biedt voor het doel om emissies te verminderen en de inspanningen die we daar reeds voor doen.

Vraag:

is de vergunning verleend op berekende of gemeten waarden/gegevens?

Antwoord:

Kort:

Berekende waarden, op basis van de aangeleverde gegevens op basis van wat haalbaar is met de reinigingstechniek die toegepast gaat worden (best beschikbare techniek).

Uitbreider:

Met een omgevingsvergunning leg je de aangevraagde activiteiten vast van de inrichting. Aangevraagde activiteiten, bijvoorbeeld het produceren van staal, komt met de nodige emissies (bijvoorbeeld uitstoot schoorsteen, oftewel puntbron) naar de lucht. Deze emissie is op het moment van de aanvraag berekend op basis van wat haalbaar is met de reinigingstechniek die toegepast gaat worden (best beschikbare techniek). In de vergunning leggen wij per emissiebron de maximale emissiegrenswaarde vast en de verplichte monitoring hierop (gemeten waarde en/of emissierelevante parameter). Hier wordt door ons toezicht op gehouden en de meetrapporten worden gecontroleerd en beoordeeld.

Naast emissie controleren wij ook op immissie (emissie op leefniveau, dus buiten de inrichtingsgrens) en dat wordt gedaan door het luchtmeetnetwerk rondom Tata Steel.

Overig

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

Vraag:

Antwoord:

=

Checklist t/m 21 januari 2022 RIVM-rapport

“Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio”

Dinsdag 18 januari

- Bespreking stukken in de 4 colleges, geen besluitvorming
- Zo veel als mogelijk afronden Q&A's ([REDACTED])
- Opstellen tekst/foto e.d. aanmeldwebsite webinar ([REDACTED])
- Eerste voorzet infomail aan Kamerleden ([REDACTED])
- Q&A naar BO sturen voor 19 januari

Woensdag 19 januari

- 08:30 – 09:30: BO Industrie & Gezondheid IJmond. Op agenda:
 - Terugkoppeling colleges bespreking stukken (brief en persbericht).
 - Lobby inzet/strategie
 - Persbericht
- Klankborggroep wordt geïnformeerd door RIVM (RIVM)
- Afronden Brief aan PS/gemeenteraden ([REDACTED])
- Afronden brief aan ministerie I&W ([REDACTED])
- Afronden Persbericht ([REDACTED])
- Aanmeldwebsite webinar online maken ([REDACTED])
- Aankondiging webinar op websites plaatsen met bericht (communicatie PNH en gemeenten)
- Link naar bericht website Broers/aankondigingsbericht sturen naar bekende bewoners, Tata Steel en ministeries ([REDACTED])
- Definitief akkoord op brief/persbericht colleges (in machtiging).
- Aanvullen/afronden Q&A (op basis bespreking BO, [REDACTED] coördineren).

Donderdag 20 januari

- Formele besluitvorming in colleges (schriftelijke ronde, per organisatie als nodig)
- Brieven laten ondertekenen en inscannen (bij de provincie zijn dat er 5). Allen, per organisatie.
- Brieven + bijlagen onder embargo aan I&W en EZK ([REDACTED])
- Afronden mail aan Kamerleden ([REDACTED])
- 15:15 – 16:00: Extra BO Industrie & Gezondheid IJmond. Op agenda:
 - Voorbereiding Webinars (o.a. wie zegt wat als eerste reactie)
 - Doornemen Q&A
- NB: Geen publicaties of verzendingen op 20 januari.
- Afspreken met je griffie dat ze morgen om 09:00 klaar zitten voor brief toesturen.
- Mails klaar zetten voor verzending morgenochtend ([REDACTED] + gemeenten).
- Aantal media ontvangen rapport onder embargo van RIVM. RIVM geeft ook een toelichting.

Vrijdag 21 januari

- 09:00 verloopt het persembargo
- **09:00 simultane publicatie en verzending** (niet eerder, ook niet vast een brief naar raad). Dit is dus één tegelijk “druk op de knop moment”:
 - Persbericht versturen ([REDACTED])
 - Nieuwsbericht plaatsen eigen site ([REDACTED])
 - Brief + rapport per mail aan PS/gemeenteraden sturen, zorg dat griffie hier klaar voor zit ([REDACTED])
 - Sturen aan Tata Steel, PS brief/rapport met link naar Persbericht ([REDACTED]).
 - Direct informeren bekende bewoners met link naar Persbericht ([REDACTED]).
- Verdere voorbereiding webinars, waar nodig.
- Afronding Q&A's, waar nodig.
- Beantwoorden persvragen, waar nodig (via woordvoerders).
- Vanaf 15:00 opbouw zalen voor webinars (doet Broers zelf, ze worden opgevangen).

Webinar VRIJDAG 21 januari 2022

Waar: Provinciehuis Haarlem aan de Dreef (nieuw gebouw, 1ste verdieping). Zaal 1.5.

Wanneer: Diner vanaf 18:00. Niet later aanwezig zijn dan 18:45 voor laatste voorbereiding (mocht u ergens anders eten).

Doelgroep: inwoners en andere belangstellenden (mogelijk ook Staten- en raadsleden, die zijn wel actief geweest op bijeenkomst 24 januari).

Doel: Informeren over:

- de uitkomsten van het derde deel van het gezondheidsonderzoek van het RIVM;
- de vervolgstappen vanuit de overheden;
- vragen beantwoorden van betrokkenen

Inwoners kunnen via een chatfunctie vragen stellen.

Ambtelijk zitten enkele collega's van de provincie en gemeenten gereed om de vragen te ordenen, te verdelen naar bestuurders, door te spelen aan de voorzitter en een voorgestelde reactie voor te bereiden voor de betreffende bestuurders. Dit verloopt via Whatsapp.

Live in de uitzending:

- Jeroen Olthof (PNH)
- Sebastian Dinjens (gemeente Velsen)
- Nevin Özütok (gemeente Beverwijk)
- Frits Brouwer (gemeente Heemskerk)
- Janneke Elberse (RIVM)
- Joost Wesseling (RIVM)
- Jelle Blaauwbroek (dagvoorzitter)

Praktische voorbereiding tot start webinar

18:00 – 18:45: Diner (overloop, 1ste etage dreefgebouw. Dit is pal naast de zalen).

18:45 – 19:15: Briefing webinar door ambtelijke ondersteuning en bespreking met dagvoorzitter.

19:15 – 19:30: Naar de zaal voor de uitzending, laatste technische toelichting over camera's e.d.

Opbouw webinar

19.15 – 19.30 inloop (in de webinar)

19.30 – 19.35 welkom en uitleg programma door dagvoorzitter

19.35 – 19.55 presentatie RIVM

19.55 – 20.05 reactie gedeputeerde namens provincie en wethouder(s) namens gemeente(n)

20.05 – 20.55 gelegenheid vragen stellen, in panel RIVM, provincie, gemeenten

20.55 – 21.00 afronding: gedeputeerde en wethouders geven laatste reactie/reflectie

Covid-19

Alle corona regels zijn van kracht in het gebouw. Afstand houden, handen wassen etc. En niet met meer mensen in de zalen aanwezig zijn dan aangegeven.

Webinar MAANDAG 24 JANUARI 2022

Waar: Provinciehuis Haarlem aan de Dreef (nieuw gebouw, 1ste verdieping). Zaal 1.5.

Wanneer: Diner vanaf 18:00. Niet later aanwezig zijn dan 18:45 voor laatste voorbereiding (mocht u ergens anders eten. NB: Voor deze webinar is wat minder voorbereidingstijd ingeruimd, het is in principe hetzelfde als vrijdag).

Doelgroep: Staten- en raadsleden

Doel: Informeren over:

- de uitkomsten van het derde deel van het gezondheidsonderzoek van het RIVM;
- de vervolgstappen vanuit de overheden;
- vragen beantwoorden van Staten- en raadsleden

Staten- en raadsleden kunnen via een chatfunctie vragen stellen.

Ambtelijk zitten enkele collega's van de provincie en gemeenten gereed om de vragen te ordenen, te verdelen naar bestuurders, door te spelen aan de voorzitter en een voorgestelde reactie voor te bereiden voor de betreffende bestuurders. Dit verloopt via Whatsapp.

Live in de uitzending:

- Jeroen Olthof (PNH)
- Sebastian Dinjens (gemeente Velsen)
- Nevin Özütok (gemeente Beverwijk)
- Frits Brouwer (gemeente Heemskerk)
- Janneke Elberse (RIVM)
- Joost Wesseling (RIVM)
- Jelle Blaauwbroek (dagvoorzitter)

Praktische voorbereiding tot start webinar

18:00 – 18:45: Diner (overloop, 1ste etage dreefgebouw. Dit is pal naast de zalen).

18:45 – 18:50: Briefing webinar door ambtelijke ondersteuning en bespreking met dagvoorzitter.

18:45 – 19:00: Naar de zaal voor de uitzending, laatste technische toelichting over camera's e.d.

Opbouw webinar

18.45 – 19.00 inloop (in de webinar)

19.00 – 19.05 welkom en uitleg programma door dagvoorzitter

19.05 – 19.25 presentatie RIVM

19.25 – 19.35 reactie gedeputeerde namens provincie en wethouder(s) namens gemeente(n)

19.35 – 20.25 gelegenheid vragen stellen, in panel RIVM, provincie, gemeenten

20.25 – 20.30 afronding: gedeputeerde en wethouders geven laatste reactie/reflectie

Covid-19

Alle corona regels zijn van kracht in het gebouw. Afstand houden, handen wassen etc. En niet met meer mensen in de zalen aanwezig zijn dan aangegeven.

Ambtelijke begeleiding Webinars 21 en 24 januari 2022

Waar: Provinciehuis Haarlem aan de Dreef (nieuw gebouw, 1ste verdieping). Zaal 1.4 (zaal naast de zaal met de uitzending).

Wanneer: Diner vanaf 18:00. Niet later aanwezig zijn dan 18:45 voor laatste voorbereiding.

Wie: [REDACTED]

Wat moet er gebeuren

Tijdens de webinar komen bezoekers binnen via de website van het bedrijf dat de uitzending begeleidt. Bezoekers kunnen in de chat om vragen te stellen. Deze moeten worden doorspeeld – via de voorzitter – naar het RIVM en de bestuurders. Soms kan een eenvoudige proces vraag direct in de chat beantwoord worden. Onze taken:

- Eenvoudige procesvragen direct beantwoorden in de chat. Voorbeeld: Kan iedereen straks vragen stellen? Geen inhoudelijke vragen beantwoorden.
- Zelden: Modereren/ingrijpen als de fatsoensregels in de chat worden geschonden.
- Vragen kiezen die tijdens de webinar beantwoord kunnen worden (rest achteraf schriftelijk).
- Eventuele andere opmerkingen doorgeven aan dagvoorzitter
- Bestuurders adviseren over te geven antwoord.

Hoe werkt het: 2 Whatsapp groepen

Er zijn 2 whatsappgroepen waarin het proces verloopt:

1. Groep 1 "RIVM Advies voor bestuurders". Bestuurders + ambtelijke ondersteuning. In deze groep laten de ambtenaren aan bestuurders weten:
 - a. Welke vragen er straks aankomen (circa 60 seconden voordat de vraag komt).
 - b. Aan wie die vraag gesteld gaat worden.
 - c. Zo nodig een kort advies.
2. Groep 2: "RIVM vragen". Dagvoorzitter, ambtelijke ondersteuning en RIVM. In deze groep laat de ambtelijke ondersteuning aan de dagvoorzitter weten welke vragen hij of zij kan stellen en aan wie. Let op:
 - a. Nummer de vragen. We zitten met elkaar in deze groep, je bent dus met elkaar verantwoordelijk voor een juiste nummering.

Verloop van een vraag

- Vraag komt binnen in chat. Voor alle ambtenaren zichtbaar. Overleg aan tafel, als nodig:
 - Kan deze vraag door?
 - Voor wie is de vraag?
 - RIVM? – meteen in groep 2.
 - Bestuurder? – Eerst groep 1, dan groep 2.
 - Is er advies nodig?
- Vraag voor bestuurders gaat altijd eerst in Whatsappgroep 1: Vraag, voor wie, advies.
- Vraag gaat daarna (met een vertraging van circa 60 seconden) genummerd naar Whatsappgroep 2 om de dagvoorzitter te voeden: Wat is de vraag, voor wie is de vraag?
- De bestuurders en de dagvoorzitter zitten beide in één van de Whatsappgroep. Ambtenaren moeten coördineren.

- **RIVM vragen kunnen meteen in Whatsappgroep 2:** RIVM medewerkers hebben geen advies van ons nodig. Een korte vooraankondiging via Whatsappgroep 2 is voor hun voldoende.

Volgorde van vragen

- We starten met een technische ronde. Dat betekent eerst een set vragen voor het RIVM.
- Daarna door naar de bestuurders.
- Daarna loopt het door elkaar heen.
- NB: Ook afhankelijk van de vragen natuurlijk.

Samenwerking ambtelijke ondersteuningsgroep

- [REDACTED] zit voor en begeleidt. Over het algemeen kan [REDACTED] een hoop vragen zelf doorzetten, zeker als de frequentie te behappen is. Een belangrijk deel van de vragen zal voor RIVM en Jeroen Olthof zijn.
- Vragen voor wethouders moeten in beide Whatsappgroepen worden doorgezet door ambtenaren van de gemeenten.
- Houd het tempo erin, snel beoordelen en doorzetten. Werk zelfstandig waar je kunt: Vragen die duidelijk voor jouw bestuurder zijn kun je zelfstandig doorzetten in de whatsapp groepen. Geen onnodig overleg voeren, dan drogen de vragen op en valt de webinar stil.
- Je moet er met elkaar op letten dat de vragen voor de bestuurders een beetje worden verdeeld zodat bestuurders beurtelings (waar mogelijk) aan het woord kunnen komen.

Praktische punten

- Meld je aan voor de webinar. Je zit er in zoals iedere andere deelnemer. Op die manier zie je de chat, anders niet. Meld je aan met een naam waaruit blijkt waar je werkt zodat men begrijpt dat jij de persoon bent die een procesvraag kan beantwoorden.
- Zorg dat je Whatsapp op je laptop hebt (<https://web.whatsapp.com/>). **Dit is essentieel.** Test dit van te voren uit en oefen er zo nodig mee. Op die manier kun je adviezen typen en kun je vragen kopiëren-plakken in de Whatsappgroep.
- Soms zijn er WIFI problemen met laptops van andere organisaties. Zorg voor een smartphone met hotspotfunctie als back-up.

Covid-19

Alle corona regels zijn van kracht in het gebouw. Afstand houden, handen wassen etc. En niet met meer mensen in de zalen aanwezig zijn dan aangegeven.